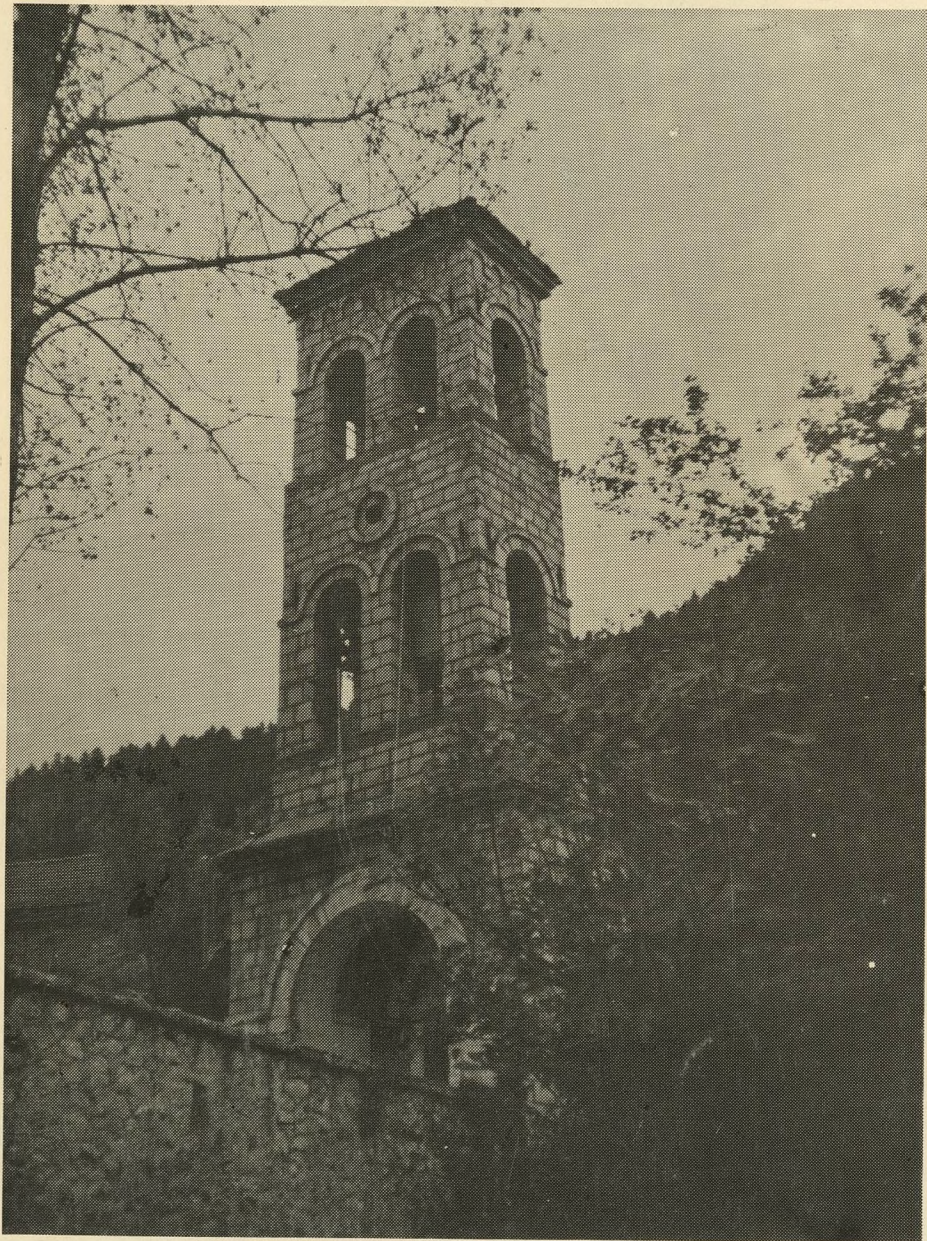

Μικροχωρικά ΓΡΑΜΜΑΤΑ

Το ιστορικό καμπαναριό του Μικρού Χωριού (πίσω πλευρά).

ΓΡΑΜΜΑΤΑ ΤΟΥ ΜΙΚΡΟΥ ΧΩΡΙΟΥ ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ

ΜΙΚΡΟΧΩΡΙΤΙΚΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ

ΤΡΙΜΗΝΗ ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ
ΤΗΣ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑΣ ΜΙΚΡΟΧΩΡΙΤΩΝ «Η ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΗ
ΤΟΥ ΣΩΤΗΡΟΣ»

(ΙΔΡΥΘΕΙΣΑ ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ 1885)

Βραβείο Ακαδημίας

Αθηνών (1986)

Κυκλοφορεί ανάμεσα στους Μικροχωρίτες του εσωτερικού και του
εξωτερικού καθώς και τους φίλους του Μικρού Χωριού Εὐρυτανίας.
(Σημ.: Τὰ ἐνυπόγραφα ἄρθρα ἐκφράζουν τὴ γνώμη τοῦ συγγραφέα τους)

Περίοδος Β' — Χρόνος 20ος
Τόμος 7ος, Αρ. φύλλου 43 - 44
Ιούλιος - Δεκέμβριος 1989

Ιανουάριος - Μάρτιος 1990

Ετήσια συνδρομή:
Εσωτερικού: Δρχ. 500
Εξωτερικού: Δολ. 50
Εταυριών, ΝΠΔΔ, κλπ. Δρχ. 2.000

Υπεύθυνοι σύμφωνα με το νόμο:

Σύνταξης: Μεν. Κουτσούκης,
Αγλαύρου 19 - 21,
117 41 Αθήνα
τηλέφ. 92.38.197

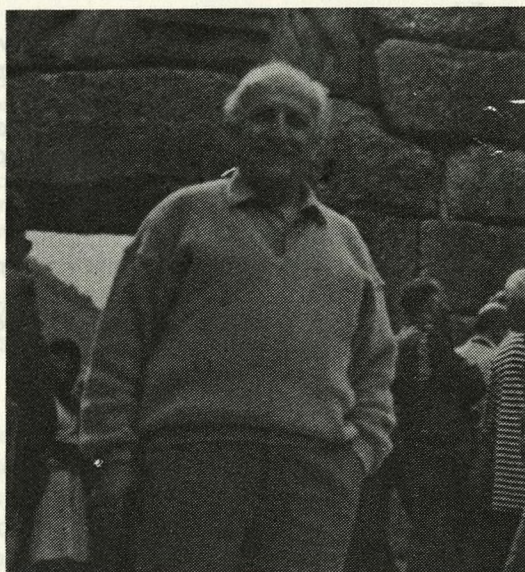
Τυπογραφείου: Γερ. Μαυρογεώργης,
Σεργίου Πατριάρχου 6, Αθήνα,
τηλ. 36.07.938

Π Ε Ρ Ι Ε Χ Ο Μ Ε Ν Α

— Ο θάνατος του Π. Γρατσιοῦνη, μέλους του Δ.Σ.	1
— Το Ημερολόγιο Εκστρατείας (1919-22), του Ι. Α. Κεράνη	3
— Ένας Πρόεδρος θυμάται. Συνέντευξη με τον κ. Σ. Κυρίτση	5
— Η Οιχαλία, του Δ. Φαλλή	7
— Απ' όσα θυμάμαι, του Σ. Γεωργούλη	9
— Και διηγώντας τα μη κλαίς, του Χ. Γιαννακόπουλου	11
— Η πείνα, του Σ. Παρζάλη	17
— Ιστοριούλα, του Π. Νταλλή	18
— Ιπτάμενα Αντικείμενα (UFO)	19
— Ου φονεύσεις, του Δ. Πασπάλη	22
— Μικροχωρίτικα Γράμματα	23
— Έντυπα που λάβαμε	29
— Από την σκοπιά της Αδελφότητας	32
— Από τον χώρο της Ευρυτανίας και της Ρομέλης	37
— Ομιλία στα Κοκκάλια, του Δ. Φαλλή	43
— Δωρεές εις μνήμην	48
— Μνήμη Κώστα Πριόβολου	51
— Λίγα λόγια γι' αυτούς που έφυγαν	52
— Μάρκος Μπότσαρης (ποίημα) του Β. Ζορμπά	56

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ Ν. ΓΡΑΤΣΟΥΝΗΣ

(1923 - 1990)

Ο αδόκητος θάνατός του πλήγμα για την Αδελφότητα Μικροχωριτών

Πέθανε ξαφνικά από καρδιακό επεισόδιο στις 7 Φεβρουαρίου 1990 ο συγχωριανός μας Πάνος Ν. Γρατσούνης, από χρόνια μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της Αδελφότητάς μας.

Η κηδεία του έγινε την άλλη μέρα στο Α΄ Νεκροταφείο Αθηνών, όπου εκτός από τους οικείους του και πολυπληθείς φίλους έσπευσαν και πολλοί Μικροχωρίτες για να του απευθύνουν τον τελευταίο χαιρετισμό.

Ο Πάνος είχε ξενητευτεί από το Μικρό Χωριό σε μικρή ηλικία. Σταδιοδρόμησε με επιτυχία ως επιχειρηματίας και υπήρξε άριστος οικογενειάρχης. Στην κατοχή έλαβε μέρος στην Εθνική Αντίσταση. Η μοίρα του επεφύλασσε να χάσει πρόωρα πριν από λίγα χρόνια την πολύτιμη και αγαπημένη σύντροφο της ζωής του. Λίγα χρόνια πιο πριν είχε χάσει επίσης τον μικρότερο αδελφό του Γιάννη (1964).

Ήταν κοινωνικός και ευχάριστος άνθρωπος με φιλόφρονες και ευγενικά αισθήματα. Αγαπούσε υπερβολικά το Μικρό Χωριό και την αγάπη του αυτή δεν έπαυε να την δείχνει έμπρακτα.

Υπήρξε από τα πρώτα ιδρυτικά μέλη της Αδελφότητας (1955) και εκλέχτηκε πολλές φορές μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου. Με την δραστηριότητά του και τις προσπάθειές του συνέβαλε στην επιτυχία πολλών εκδηλώσεων του Συλλόγου μας. Μέχρι τον θάνατό του ήταν μέλος του Δ.Σ.

Στην κηδεία του εκ μέρους της Αδελφότητας τον αποχαιρέτησε ο Πρόεδρος κ. Κ. Κουτσούκης με τα παρακάτω λόγια:

Αγαπημένε μας Παναγιώτη,

Μας άφησε όλους άναυδους ο ξαφνικός θάνατός σου. Και σήμερα όλοι εμείς, τα παιδιά σου και τα αδέρφια σου, οι συγγενείς, οι συνεργάτες σου, οι φίλοι σου, οι

συγχωριανοί σου δεν μπορούμε να πιστεύσουμε ότι είμαστε εδώ για να σου απευθύνουμε τον ύστατο χαιρετισμό.

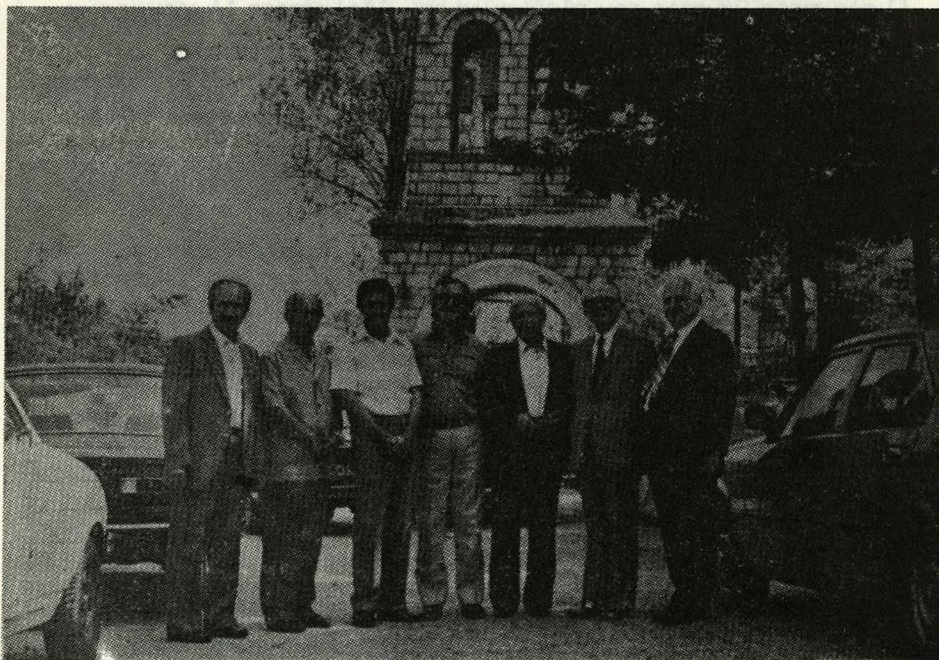
Γιατί εσύ ήσουν ταυτισμένος με τη ζωή και αναδείχθηκες νικητής όσες φορές χρειάστηκε να παλαίψεις. Από τότε, που σχολειάροπαιδο έφυγες από το Μικρό Χωριό και μπήκες στον μεγάλο αγώνα της ζωής, πάντοτε διέπρεπες με τον έντιμο και ευγενικό χαρακτήρα σου, με την ακάματη δραστηριότητά σου, με την κοινωνική συναντίληψη που σε διέκρινε.

Πόνεσες βέβαια με τον τραγικό χαμό του αδελφού σου Γιάννη, κι ακόμη περισσότερο όταν η κακή μοίρα σου πήρε, πρόωρα από κοντά σου την αγαπημένη, πολύτιμη σύντροφο της ζωής σου. Η επαγγελματική σου δράση, και προ παντός η φροντίδα σου και η προκοπή και αποκατάσταση των παιδιών σου ήλθαν να σου γεμίσουν και παλι τη ζωή και να σου δώσουν χαρές, που συμπληρώθηκαν τελευταία με την χαρά της απόκτησης εγγονιών σου.

Για μας, στο Σύλλογο, στην Αδελφότητά μας ήσουν όχι μόνο ένα απλό ιδρυτικό μέλος αλλά μια ζεστή, έμπειρη φωνή που εξέφραζε έμπρακτα την αγάπη σου για την γενέτειρά μας. Γι' αυτό και συνέβαλες θετικά στην επίλυση πολλών προβλημάτων και γενικά στην ευόδωση των σκοπών της Αδελφότητας.

Γι' αυτές τις πάμπολλες αρετές σου που κοσμούσαν την προσωπικότητά σου θα μας μείνεις αξέχαστος πολυαγαπημένε μας Παναγιώτη.

Αιωνία σου η μνήμη.

Ο αείμνηστος Π. Γρατσούνης, τρίτος από δεξιά, μαζί με άλλους συγχωριανούς το καλοκαίρι του 1987 στο χωριό.

ΠΟΛΕΜΙΚΟ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ (1919-22)

ΕΚΣΤΡΑΤΕΙΑΣ ΜΙΚΡΑΣ ΑΣΙΑΣ

Με τούτο το τελευταίο μέρος, κλείνει το «προσωπικό του ημερολόγιο» από την συμμετοχή του στην εκστρατεία της Μ. Ασίας (1919-22), ο αείμνηστος Ιωάννης Αθ. Κεράνης, μετά το «Ημερολόγιο των Βαλκανικών Πολέμων» (1912-13) που μας άφησε ο αείμνηστος Σπ. Ζαρμπουλάς και δημοσιεύσαμε σε παλαιότερα τεύχη του περιοδικού μας. Το στρατιωτικό ημερολόγιο του Ι. Κεράνη είναι το δεύτερο που καταχωρείται στην ιστορία του Μικρού Χωριού και των παιδιών του. Σαν τέτοια τα χειρόγραφα τους θα φυλάσσονται ως πολύτιμα κειμήλια στην Πνευματική Γωνιά του Μικρού Χωριού. Τους ευγνωμονούμε και τους δυο που μας χάρισαν το ηρωικό πνεύμα και τον εθνικό παλμό της εποχής τους, αλλά και γιατί χάρις στους αγώνες τους μεγάλωσε και κρατήθηκε μεγάλη η πατρίδα μας!

Τέλος την 1η Αυγούστου ήρχισαν όλοι οι σχηματισμοί να κινούνται την πρωίαν. Εβαδίσαμεν μέχρι το εσπέρας 60 χιλιόμετρα, όπου ολόκληρος η Μεραρχία είχε πεθάνει από την υπερβολικήν ζέστην. Μόλις φθάσαμε εις τα υψώματα αμέσως οι λόχοι έκαναν συσσίτιον. Έβλεπον τα αεροπλάνα όπου παρακολουθούσαν την πορείαν μας. Την πρωίαν εβαδίσαμεν πάλι και εφθάσαμε εις κάποιον χωρίον αποτελούμενον από λίγα μικρά σπίτια. Εμείναμε 1 ώραν και ακολουθήσαμε βαδίζοντας μέχρι τας 9 το βράδυ, διότι το βράδυ είχαμε προφυλακάς. Την επομένην εβάδισεν το Τρίτον Σύνταγμα. Επεριμέναμεν και επέρασαν πολλοί σχηματισμοί ως και τα οβιδοβόλα βαρεία και πεδινά. Εκκίνησις εγένετο το πρωί και το μεσημέρι εφθάσαμεν εις κάποιο χωριό. Εκεί εμείναμεν 1/2 ώρα, όπου η επίταξις έγινε, διότι ο στρατός θα ήτο αδύνατον να σηκώνει όλα τα πράγματα. Αφήρεσαν ολίγα, βαδίζοντας δε ευρήκαμεν ολίγας αντιστάσεις αλά οπισθοχωρούσαν. Το εσπέρας έμεναν εις κάποιο μέρος το οποίον ήτο βάλτος και υπήρχε νερό πολύ, καθώς και διάφορα οπωρικά ήτοι πεπόνια και άλλα και περάσαμε καλά.

Την πρωίαν μανθάνομεν ότι το Γ' Σώμα εβάδισαν και πρέπει να βαδίσωμεν και εμείς περισσότερον. Από πρωίας εβαδίζαμεν και το μεσημέρι εφθάσαμεν εις κάποιο χωριό Κούρδικο. Εκεί ήσαν τα σπίτια από καλάμια πλεγμένα, εκεί ήτο και μια μεγάλη γέφυρα την οποίαν την έριξαν οι Τούρκοι να μην περάσωμε εμείς αλλά αμέσως εγένετο γεφύρι από σκοινιά και επέρασαμε εις το απέναντι μέρος, ήσαν υψώματα, όπου είχαν καταλάβει οι Τούρκοι αλλά ευκόλως εγκατέλειψαν αφήνοντας και μέχρι 50 άλογα τα οπία επήραμε. Εις το βραχώδες αυτό ύψωμα όπου ήτο αρκετά υψηλά ήσαν πηγαί ύδατος, όπου ήτο νερό αλμυρόν αλλά πολύ κρύο. Την πρωίαν εκινήσαμεν βαδίζοντας, νερό καθ' όλην την ημέραν δεν υπήρχε, βαδίζοντας δε το μεσημέρι μας είπον ότι το βράδυ θα πάρωμεν, αλλά δυστυχώς την επομένην βαδίσαμεν μέχρι την μεσημβριάν όπου ήτο κάποια βρύση αλλά ποιός να πάρει, όπου εκάθην ο Διοικητής Συντάγματος Πλαστήρα και έπαιρνε ο καθένας από ένα κύπελλο, όπου δεν έφθανε και ηναγκαζόμεθα να παίρνωμε εκείνο όπου ήταν από τη βρύση να το αφήνομεν να καθαρίζει, να το στραγγίζομεν με το μανδήλι μας. Τέλος το βράδυ βλέπομεν εις κάποιο μέρος όπου ήτο νερό, αλλά βρωμούσε. Απ' εκεί βλέπαμε κάποιον παραπόταμον ή ποταμόν του Σαγγάριου. Την άλλην ημέραν το μεσημέρι εφθάσαμεν εκεί. Νερό αρκετό, οι Τούρκοι είχαν καταυλισμούς τους οποίους άφησον εκεί εφοδιασμένους με τρόφιμα. Εκεί άφησαν και πολλά πρόβατα μέχρι 5 χιλιάδας και πλέον. Την πρωίαν εγένετο εκκίνησις, όπου το πρώτον τάγμα, πρώτον πορείας Συν/τάρχης Καραθανάσης. Απ' εκεί βαδίζοντας εφθάσαμεν το βράδυ εις κάποιο χωριό. Νερό δεν υπήρχε. Κατάκοποι λοιπόν το βράδυ

άρχισεν η αντίστασις όπου είχαμε κατόπιν δύο ώρας μάχην, είχαμε δύο νεκρούς ιππείς και δύο τραυματίας. Επίσης εις το χωρίον ο εχθρός και εν νοσοκομείον με τους οικονόμους και νοσοκόμους δύο και ολίγους ασθενείς. Εκεί νερό ολίγο υπήρχε και αν άλλαι μεραρχίαι έτσι η πρώτη και η πέμπτη ήλθον όλοι εκεί όπου από την βρύσην έπαιρνες νερό να πίνωμεν και το άλλο σε στέρνες και το φυλάγαμε για τα μαγειριά. Φύλαγαν δε σκοποί αυτά και επικεφαλής ήτο αξιωματικός, διότι ήτο πολύς στρατός και δεν επρόφθανεν όλα.

Το πρωί έφυγαν όλοι οι σχηματισμοί βαδίζοντες προς την αλμυράν έρημον όπου μετά πολλών βασάνων εις τας 19 μηνός Αυγούστου εφθάσαμεν εις κάποιον χωρίον όπου εμείναμεν το μεσημέρι. Το νερό δεν ήτο και εκείνο το οποίο ήτο ξυνό και αλμυρό τέλος το απόγευμα ενώ την πρωίαν ήτο ζέστη και καιρός καλός το απόγευμα ήρχισεν να συνεφιάζει και να κάνει μια τρομερά βροχή όπου δεν μας άφηνεν να βαδίζωμεν καθόλου.

Τέλος εξακολουθήσαμεν τον δρόμον μας ανεβήκαμεν εις υψώματα όπου ήτο πλέον των χιλίων μέτρων αλλά εκεί πλέον η διάβασις μας ως και των ζώων ήτο αδιάβατος, ούτε βήμα δεν ημπορούσαμεν να πάρωμεν... Τέλος μετά ολίγη ώραν εφθάσαμε εις ακόμα υψηλότερα υψώματα, όπου μόλις ήρχισε να νυκτώνει αμέσως απαντήσαμεν τον εχθρόν οπισθοχωρούντα και βαλλόμενον υπό της 1ης Μεραρχίας. Εκεί δειτάχθη όπως τους βάλει δια πυρών το τρίτον 3ον Σύνταγμα και η βροχή εξακολουθούσε. Ημεί βρεμένοι, διετάχθη να κάνουν τσάι όπου εγένετο διανομή εις τας 11-12 το βράδυ. Έπειτα εκοιμήθημεν, την πρωίαν εγένετο καθαριότης των όπλων και διετάχθημεν να αναχωρήσωμεν προς τον Νότιον μέρος όπου και εγένετο έπειτα την μεσημβρίαν εγένετο η εκκίνησις, όπου άρχισαν να εμφανίζονται εις το μήκος του τομέα νέα στρατεύματα και οπισθοχωρούντα έτερα βαλλόμενα υπό της 1ης Μεραρχίας και συγκεντρωμένα εις την ιδικήν μας γραμμή όπου και ηρχίσαμεν να βάλωμεν πυρά αλλά ο εχθρός είχε συγκεντρώσει όλας τα δυνάμεις του και ηναγκάσθημεν να μάχηται ολόκληρος η Μεραρχία μας. Εξακολούθησαν μέχρι τας 9 το βράδυ. Μάχη τρομερά όπου είχομεν το τάγμα μου περί τους 20 νεκρούς, ένα υπολοχαγόν και περί τους τριάκοντα τραυματίας. Την νύκτα άφησαν όλα τα τάγματα από δύο λόχους προφυλακάς και από εφεδρείαν.

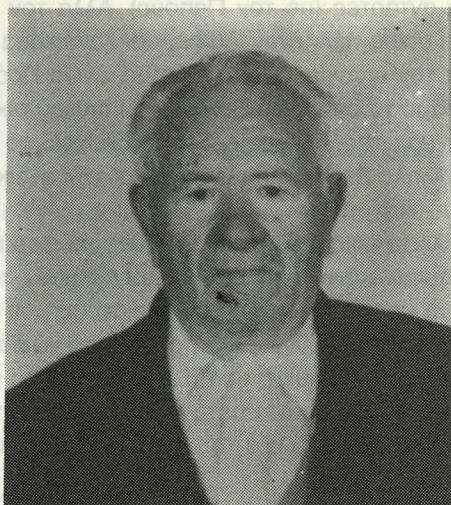
Την πρωίαν της ενδεκάτης ήρχισεν πάλιν η μάχη, όπου το απόγευμα περί τας 4-6 ήρχισαν να οπισθοχωρούν εις κάποιον πλησίον χωρίον, όπου είχαν ως σταθμόν επιδέσεως τραυματιών των και έξωθεν αυτού εμείναμεν ημείς.

Ο αείμνηστος μπαρμπα-Γιάννης Α. Κεράνης με την οικογένειά του πολλά χρόνια πριν.

Οι παλαιότεροι θυμούνται,
οι νεότεροι μαθαίνουν

ΕΝΑΣ ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΘΥΜΑΤΑΙ

Στη στήλη μας, «Ένας Πρόεδρος θυμάται» φιλοξενούμε στο τεύχος αυτό τις ενθυμήσεις του άλλοτε Προέδρου της Κοινότητας Μικρού Χωριού κ. Σταύρου Ν. Κυρίτη.

Ο Σταύρος, γιός του Νικολάου Κυρίτη, είναι κατ' ευθείαν απόγονος της «Κυρτσοοφωλιάς», όπως αποκλήθηκε στο χωριό μας η πολύκλαδη γενιά των Κυριτσαίων, που είχαν γενάρχη τον αγωνιστή του '21 Κυρτσονικολάκη.

Από αφηγήσεις του πατέρα του που ήταν μοναδικός στην αφήγηση ιστορικών συμβάντων και ήξερε, όπως μας λέει σήμερα ο Σταύρος, την ιστορία και την καταγωγή κάθε οικογένειας του χωριού, άκουγε σαν παραμύθι τη δολοφονία του παππού του Σταύρου από τον ληστή Τουρκοβασίλη, γύρω στα 1880.

Ήθελε να εκδικηθεί τους Κυριτσαίους, βρήκε τον Σταύρο και τον χτύπησε πίσω-πλατά.

Εμείς οι νεότεροι δεν είχαμε την τύχη να ακούσουμε τέτοιες ιστορίες από τα χείλη του πατέρα του, προλάβαμε μόλις να γευτούμε τους εκλεκτούς μεζέδες που έφτιαχνε στον «νταβά».

Συνταξιούχος σήμερα ο Σταύρος σε ηλικία 77 ετών αναπολεί τα περασμένα του χωριού και της ξενιτιάς.

—Εγώ, λέει, ασχολήθηκα από μικρός με το εμπόριο.

—Πότε αναμείχθηκες στα Κοινοτικά;

—Στα Κοινοτικά ασχολήθηκα από προπολεμικά. Το 1938 σε ηλικία 25 χρονών, έγινα κοινοτικός σύμβουλος. Στο Κοινοτικό Συμβούλιο πάντα υπήρχαν Κυριτσαίοι και πολλές φορές αυτοί διηύθυναν το χωριό από παλιά.

Πριν γυρίσω στο χωριό ήμουν στην Αθήνα από το 1927, δεκατεσσάρων χρόνων. Δούλεψα στο ζαχαροπλαστείο *Αστόρια*. Το 1934 υπηρέτησα τη θητεία μου στο 42ο Σύνταγμα Ευζώνων κι όταν απολύθηκα πήγα στο χωριό όπου και αναμείχθηκα στα κοινοτικά ζητήματα.

Στην Κατοχή υποφέραμε αλλά εγώ το εμπόριο δεν το άφησα, εμπορευόμενοι άρβηλα, που τα είχε πολύ ανάγκη ο κόσμος. Την άνοιξη του 1948 με πήραν μαζί τους οι αντάρτες (με τον Παπούα). Αλλά τον Αύγουστο κοντά στα Δολιανά τους έφυγα. Γύρισα πάλι στην Αθήνα και ξανάπιασα δουλειά στην «Αστόρια».

Μετά τον επαναπατρισμό το 1951 έγινα Πρόεδρος στο χωριό ως το 1954. Τότε τελειώσαμε το σημερινό ξενώνα του παλιού οικισμού με χρήματα απ' τους συμπατριώτες μας της Αμερικής. Το Ξενοδοχείο το έχτισαν Ηπειρώτες χτίστες.

Παράλληλα βέβαια βοηθήσαμε και την ανοικοδόμηση του χωριού. Είμασταν καθημερινά κατά πάνω.

Διετέλεσα επίσης Πρόεδρος άλλη μια φορά. Το 1957-58 και συνέχεια ως πρόσφατα ήμουν κοινοτικός σύμβουλος. Ήμουν πάντα μετριοπαθής κι έκανα ότι μπορούσα να υπηρετήσω τους συγχωριανούς μου και τα συμφέροντα της Κοινότητας.

Εγώ βέβαια παράλληλα διατηρούσα στο χωριό το μαγαζί μου. Στην αρχή ήταν στις Αγαπούλας Κουτσούκη, το 1952 το μετέφερα στο κτίριο του Γιώργου Κυρίτση απ' όπου έφυγα λίγα χρόνια μετά την κατολίσθηση. Ένα διάστημα διατηρούσα και στο νέο και στο παλιό χωριό το μαγαζί για να εξυπηρετώ τους χωριανούς που έμεναν σ' αυτό.

—Νομίζω Σταύρο αυτό όλοι οι Μικροχωρίτες το έχουν εκτιμήσει. Χαιρόμαστε δε και τώρα που σε βλέπουμε να έρχεσαι πεζοπορώντας στον παλιό οικισμό.

Το κάνω για να ξεσκάσω, λίγη άσκηση αλλά εδώ γεννήθηκα και μεγάλωσα. Πάντα με τραβούσε αυτός ο τόπος.

—Σ' ευχαριστούμε Πρόεδρε για όλα όσα μας είπες.

—Κι εγώ, την άλλη φορά περισσότερα.

Ευχές

Το Διοικητικό Συμβούλιο της Αδελφότητας εύχεται σε
όλα τα μέλη της Μικροχωρίτες εσωτερικού και
εξωτερικού καθώς και τους φίλους του Μικρού Χωριού

Καλή Χρονιά
Ευτυχισμένο το 1990

«Η Οιχαλία... περί τους Ευρυτάνες»

Στράβωνας

Γράφει: Δημήτρης Ι. Φαλλής

Ανεφερθήκαμε στο προηγούμενο άρθρο μας στην ιστορία της αρχαίας Ευρυτανίας σε μια γενική της θεώρηση. Ιδιαίτερα περιγράψαμε το χώρο της Ποταμιάς, νότια του Τυμφριστού και όπως ήταν φυσικό, διαπιστώσαμε πως η ένδοξη ιστορία της χάνεται στο γκρίζο παρελθόν των χιλιετηρίδων και μου είναι αδύνατο σήμερα να έχουμε πολλές πληροφορίες, αφού ανασκαφές δεν έγιναν πουθενά στην Ευρυτανία, ούτε συστηματική προσπάθεια συγκέντρωσης και καταγραφής των υπαρχόντων γραπτών κι ευρηματικών στοιχείων. Ενώ δηλαδή δεν υπάρχει γωνιά της Ευρυτανικής γης που να μην έχει στα σπλάχνα της θαμμένες πόλεις και κώμες της αρχαιότητας, εμείς περιοριζόμαστε να μιλάμε και να γράφουμε για ελάχιστα ιστορικά στοιχεία που γνωρίζουμε ή που ήρθαν τυχία στην επιφάνεια, όπως είναι η θαυμάσια ιστορική και θρησκευτική μαρτυρία στο Κλαψί, ο ναός του Αγίου Λεωνίδα.

Στο άρθρο μας αυτό θα εξετάσουμε λίγες απ' τις πολλές γραπτές μαρτυρίες που έχουμε — και όσο μας είναι δυνατό — για μια πολλή σημαντική πόλη της αρχιότητας, την Οιχαλία. Πολλοί αρχαίοι συγγραφείς αναφέρονται στην Οιχαλία, όπως ο Όμηρος, ο Σοφοκλής, ο Στράβωνας κλπ. Ο καθένας απ' αυτούς τους συγγραφείς, έγραψε για την Οιχαλία σύμφωνα με την εποχή που έζησε και τις πληροφορίες που είχε. Ο Στράβωνας λ.χ., ο μεγάλος αυτός Έλληνας γεωγράφος της αρχαιότητας που έζησε απ' το 65 π.Χ. ως το 23 μ.Χ., μας αναφέρει πολλές πόλεις με το ίδιο όνομα ΟΙΧΑΛΙΑ. Γράφει: (X,1,10) «...Οιχαλία, κώμη της ερετρικής λείψανον της αναιρεθείσης πόλεως υπό του Ηρακλέους, ομώνυμος τη Τρουχινία και τη Αρκαδική ην Ανδανίαν εκάλεσαν και την εν Αιτωλία περί τους Ευρυτάνες».

Βλέπουμε εδώ καθαρά ότι ο Στράβωνας ενώ μας μιλάει για πολλές Οιχαλίες, στο τέλος αναφέρει «και τη εν Αιτωλία περί της Ευρυτάνας». Αναφέρει δηλαδή μια Οιχαλία στο γενικό αιτωλικό χώρο και τη συγκεκριμενοποιεί μέσα στους Ευρυτάνες. Γνωρίζουμε δε απ' το μεγάλο ιστορικό της αρχαιότητας, Θουκυδίδη, ότι την Αιτωλία εκείνους τους αιώνες την αποτελούσαν τρεις εθνότητες: οι Οφιονείς, πο Αποδωτοί και οι Ευρυτάνες, οι οποίοι — Ευρυτάνες — αποτελούσαν το μεγαλύτερο μέρος των Αιτωλών. Όσο δε για τα όρια της αρχαίας Ευρυτανίας, δεν έχουν καμιά σχέση με τα σημερινά — ήταν πολύ περιορισμένα τότε — και τα περιγράψαμε στο προηγούμενο άρθρο μας. Οι νεότεροι ιστορικοί ερευνητές και συγγραφείς που ασχολήθηκαν με την Οιχαλία γράφουν ότι υπήρξαν πέντε ή και έξι Οιχαλίες κατά την αρχαιότητα σε διάφορα μέρη του ελλαδικού χώρου. Ο Πάνος Βασιλείου, λ.χ., γράφει ότι με το όνομα Οιχλία αναφέρονται έξι πολιτείες και το «ΛΕΞΙΚΟΝ ΟΜΗΡΙΚΟΝ» που εκδόθηκε το 1872, γράφει: «Οιχαλία, πόλις της Θεσσαλίας επί του Πηνειού, έδρα του Ευρύτου. Πλην όμως, ταύτης υπήρχον και άλλοι ομώνυμοι αυτής πόλεις, η εν Μεσσηνία παρά τα Αρκαδικά μεθόρια, το μετέπειτα Καρνάσιον, άλλη Οιχαλία εν Ευβοία, άλλη εν Τραχινία χώρα και άλλη εν Αιτωλία. Άπασας δε αύτη είχαν την αξίωσιν ότι υπήρξαν έδρα του Ευρύτου...»

Οι πολλές αυτές Οιχαλίες στα διάφορα μέρη, ούτε έχουν ιδρυθεί την ίδια εποχή, αλλά ούτε έχουν και τον ίδιο Εύρυτο, ιδρυτή τους. Ο Εύρυτος, ο γεννάρχης των

Ευρυτάνων, υπήρξε ιδρυτής της ΠΡΩΤΗΣ Οιχαλίας, της οποίας υπήρξε και βασιλιάς της. Οι άλλες Οιχαλίες είναι μεταγενέστερες απ' τους διασκορπισμένους Οιχαλιείς μετά την καταστροφή της πρώτης Οιχαλίας απ' το μανιασμένο Ηρακλή, ο οποίος σκοτώσε και τον Εύρυτο. «Ο Ηρακλής τον Εύρυτο έχει σκοτώσει κι εσκούρσεψε της Οιχαλίας τα ψηλά κάστρα» γράφει στις «ΤΡΑΧΙΝΙΕΣ» ο Σοφοκλής. Αυτήν την ΠΡΩΤΗ Οιχαλία πρέπει να εντοπίσουμε. Και σύμφωνα με τις μαρτυρίες των αρχαίων συγγραφέων, αλλά και πολλών συγχρόνων ερευνητών, η πρώτη Οιχαλία υπήρξε στην αρχαία Ευρυτανία και συγκεκριμένα στο χώρο της Ποταμιάς, νότια του Τυμφρηστού. Απ' τους πολλούς νεότερους ιστορικούς συγγραφείς θα αναφέρουμε στο άρθρο μας τούτο, μόνο δύο έργα (για να μη γίνει μεγάλο το άρθρο μας) που πιθανολογούν ή βεβαιώνουν την Οιχαλία στο χώρο της Ποταμιάς. Ο Π. Βασιλείου στο βιβλίο του «ΧΩΡΙΑ ΤΗΣ ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ ΠΟΥ ΚΑΤΑΣΤΡΑΦΗΚΑΝ» γράφει: «Μπορεί το σημερινό Κλαψί, να ήταν η σε κείνον τον καιρό πρωτεύουσα της Ευρυτανίας, με κάποιο άλλο όνομα, αν δεν είχε το όνομα της αρχαίας Οιχαλίας».

Πιο αναλυτικός και πιο συγκεκριμένος όμως για την Οιχαλία, γίνεται ο Αθανάσιος Ιατρίδης ο οποίος το 1838 στην «ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ» έγραψε:

«Τα περί την Οιχαλίαν μέρα ήσαν, ως φαίνονται, και παρά των αρχαίων Ελλήνων καλωκισμένα, αλλ' ηφανίσθησαν εξ αμνημονεύτων χρόνων, επειδή εις το Κλαυσεῖον, απέχον αυτής (της πόλης Καρπενησίου) ωσεὶ δύο ωρών διάστημα μεσημβρινῶς, εὐρίσκονται, πλήθη κεράμων και πήθων τετριμμένων, και ἰχνη ενός μικροῦ τετραγώνου αρχαίου τείχους· ὡσαύτως σώζονται και υπεράνωθεν αὐτοῦ του χωρίου προς ανατολάς σημεῖα ἀρχίου φρουρίου· εὐρέθησαν προσέτι και νομίσματα εκ χρυσοῦ και ορυζάλκου, επιγραφὴν ἔχοντα τα μεν μακεδόνων, τα δε Αἰτωλίων, τα δε ρωμαϊστὶ επιγεγραμμένα, και τα τελευταία ταῦτα εἶναι της ελληνικῆς παρακμῆς, δια ταῦτα δύναται τις πιθανῶς να νομίσει ὅτι αὐτοῦ ἦτον η παλαιὰ Οἰχαλία».

Τέλος, το ὅτι αμέσως μετά την απελευθέρωσή μας απ' την τουρκική σκλαβιά, ο σημερινός Νομός Ευρυτανίας ονομάσθηκε Νομός Καλλιδρόμης και το Καρπενήσι *Οιχαλία* για να γίνει η επανσύνδεση με την αρχαία πρωτεύουσα των Ευρυτάνων, την «Ευρύτου πόλιν», αυτό επιβεβαιώνει. Θεωρούμε λοιπόν βέβαιο ὅτι ὅταν με το καλό στο προσεχές μέλλον αρχίσουν οι ανασκαφές στο χώρο της Ποταμιάς, πως θα ῥθουν στην επιφάνεια οι επάλληλες θαμμένες πόλεις απ' τα πανάρχαια χρόνια ως το τελευταίο ρήμαγμα απ' τους Τούρκους του δοξασμένου Καλλίου.

Δ.Ι.Φ.

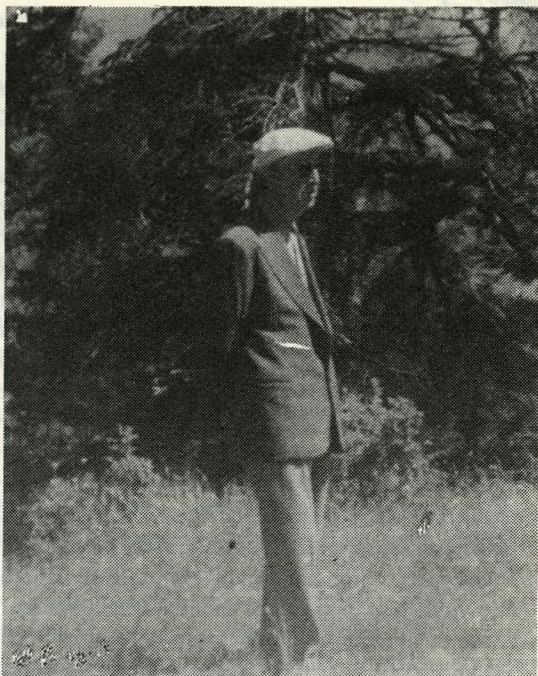
ΕΚΛΟΓΕΣ 89

Οι εκλογές στο χωριό μας διεξήχθησαν κατά τον πλέον υποδειγματικό τρόπο από την αρχή μέχρι το τέλος και τις δυο φορές και αξίζουν πράγματι συγχαρητήρια σ' όλους όσους συνετέλεσαν στην οργάνωση και εκτέλεση των διαδικασιών.

Πολύς θόρυβος έγινε από εφημερίδες, τηλεόραση, προεκλογικούς λόγους κατά τη διάρκεια των εκλογών Ιουνίου και Νοεμβρίου για την Ευρυτανία.

Σ' αυτό βέβαια συνετέλεσε και ο θάνατος του βουλευτού της Ευρυτανίας Π. Μπακογιάννη. Δεν θέλουμε να πάρουμε θέση στα πολιτικά πράγματα του τόπου, εκείνο που θέλουμε και ελπίζουμε είναι, αυτός ο θόρυβος που έγινε να συνεχιστεί και μετεκλογικά και να μη μείνουμε στα λόγια.

Γ. ΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΣ

ΑΠ' ΟΣΑ ΘΥΜΑΜΑΙ

Του Σταύρου Γεωργούλη

Το θεωρώ σαν υποχρέωσή μου να πω και γω δυο λόγια για τον «κάτω έλατο» που στόλιζε χρόνια και χρόνια το Νικολό και που δεν υπάρχει πια.

Ο ανελέητος νόμος της φθοράς έκανε και δω τη ζημιά του και τα περήφανα κλωνάρια του γίνανε τώρα, καυσόξυλα για κάποιο τζάκι του χωριού.

Κι όμως ήταν ως το τέλος μια ζωντανή ιστορία του χωριού, για γενιές ολόκληρες.

«Άκουσε τα καρυοφύλια είδ' αρματωλούς
πέρασε χιλιάδες μπόρες μπόρες κεραυνούς»

Για τους πολλούς του ξένους και τους νέους του χωριού ήταν κάτι συνηθισμένο. Ξεράθηκε και πάει.

Για μας όμως τους ανθρώπους της τρίτης ηλικίας κάτι μας έλειψε. Ήταν ένα κομμάτι απ' τη ζωή μας. Μια ευχάριστη ανάμνηση που μας θυμίζει κάποια εκδρομή κάποιο γλέντι την πρωτομαγιά με το Σχολείο. Κι αργότερα, μια ξεκούραση στον ίσκιο του. Κι ασφαλώς κι άλλοι πριν από μας θα ζήσουνε στον ίσκιο του τέτοιες χαρές σε γλέντια, στ' αλώνια, σε μπόρες.

Ήταν ο τελευταίος σημαδιακός έλατος που ζούσε.

Πριν απ' αυτόν η φωτιά έκαψε στον πόλεμο τον αδερφό του τον «απάνω έλατο». Και ύστερα και απ' ρον «Μοναχό τον έλατο» που χάθηκε με τον καιρό μέσα στ' άλλα έλατα στον αυχένα της χελιδόνας.

Στον ίσκιο του περάσαμε ευχάριστα πρωινά κάμποσα καλοκαίρια συνέχεια μόνιμη παρέα με τον μπαρμπα-Κώστα τον Κιρκιλέση και τον Αριστείδη το δάσκαλο διαβάζοντας, συζητώντας και καλαμπορίζοντας κι ακόμα φιλοξενώντας στα γιατάκια μας κι όποιον αποφάσιζε να μας κάνει παρέα. Και είχαμε κατ' αιρούς αρκετούς.

Κάποτε θυμάμαι ήρθαν στην παρέα μας και οι δυο παπάδες μας. Ο Παπαθανάσης και ο Παπαδημήτρης.

Κουβεντιάσαμε, ψάλαμε γιατί ήταν και ο μπαρμπα-Κώστας παπαδοπαίδι και ψάλτης και το μεσημέρι πήραμε το δρόμο του γυρισμού στο χωριό.

Ο μπαμπα-Κώστας όμως που ήταν χέιρομχτικός στο στρατό μας συνέστησε να αξιοποιη-

σουμε τη βόλτα μας περπατώντας με ρυθμό και κουνώντας τα χέρια μας δίνοντας και τα ανάλογα παραγγέλματα γυμναστικής.

Κι έτσι ροβολώντας στη γραμμή κατ' άντρα ή αν θέλετε και κατά παπά το γλεντούσαμε με το εν δυο εν δυο οπότε θυμάμαι ο Παπαθανάσης παραμερίζοντας προς στιγμή τη σοβαρότητα του ράσου ξύπνησε μέσα του ο αξιωματικός (που ήταν κι αυτός στο στρατό) και κει που βρισκότανε επικεφαλής της φάλαγγας ακούστηκε με τη βροντερή μελωδική φωνή του να δίνει το ρυθμό με το πατριωτικό «Μαύρη είν' η νύχτα στα βουνά κι ο Έλλην ξεσπαθώνει ξεσπαθώνει».

Ο ενθουσιασμός ήταν μεταδοτικός και το συνείσαμε και μεις οι λοιποί... πολίτες που ακολουθούσαμε κοντά στα ράσα που προπορεύονταν κι ανεμίζαμε αφήνοντας ελεύθερο τον εαυτό μας με το ο Έλλην ξεσπαθώνει ξεσπαθώνει.

Μη γελάτε. Νομίζω ότι όσο σοβαροί κι αν είμαστε ή όσο σοβαροί κι αν θέλουμε να φαινόμαστε όλοι κρύβουμε μέσα μας ένα μεγάλο παιδί που ευκαιρία ζητάει να ξεσπάσει. Κι όλοι πνίγουμε μέσα μας κάποιες αθώες επιθυμίες που το τι θα πει ο κόσμος αν μας δει ή μας ακούσει δε μας αφήνει να εξωτερικεύσουμε.

Και μια που αναφερθήκαμε στο Νικολό ευκαιρία νομίζω είναι να βγει στη μέση μια άλλη ιστορία που αφορούσε πάλι το Νικολό. Κι αν βγάλει μάλιστα και λίγο γέλιο τόσο το καλύτερο.

Κάποτε λοιπόν προπολεμικά συζητιότανε στην πλατεία η πρόταση να γίνει ο Νικολός αλσύλλιο και τόπος παιγνιδιών και ψυχαγωγίας των παιδιών μια που δεν υπήρχν τότε παιδικές χαρές και γήπεδα και τα παιδιά παίζανε μέσ' τις στράτες κνηρημένα από τους μεγάλους σαν «παλιοζάγαρα».

Προτάσεις πολλές από τους νέους και προοδευτικούς ακούγονταν αλλά και αντιπροτάσεις απ' τους μεγάλους και συντηρητικούς που κάθε προοδευτικό τους βρίσκει αντίθετους. Η αιώνια αντίθεση μεταξύ των γενιών.

Και το πανηγύρι άρχισε από το αλσύλλιο. Αλσύλλιο. Λέξη πρωτάκουστη για μερικούς. ('Όχι βέβαια πως κι όλοι οι άλλοι την καταλάβαινε). Και κάποιος που δεν την έπιασε καλά όχι μόνο στη σημασία της αλλά και στην προφορά της, την ανακάτεψε ίσως με το πράσινο και ίσως ίσως και με τα πράσα και ξεφούρνισε το αλσύλλιο βαπτίζοντάς το σε... πρασύλλιο.

Το πανηγύρι δε σταμάτησε εδώ. Ακολούθησε άλλο από τους ηλικιωμένους που απευθυνόμενος σε ένα νιόπαντρο του είπε: «Να πας εσύ να φράξεις το πρασύλλιο (έπιασε βλέπετε η καινούργια λέξη) γιατί εσύ θα το χρειαστείς αύριο που θα κάνει η γυνάικα σου την παραγωγή του παιδιού σου».

Και για να μην υστερήσει άλλος συμπλήρωσε ότι την παραγωγή του παιδιού θα ακολουθήσουν κι άλλα αδερφάκια τα οποία απεκάλεσε σαν γνήσιος καθαρευουσιάνος... μικρόβια.

Καλή εκείνη η εποχή. Με την κουβέντα έσκαγε και κανένα χαμόγελο. Ενώ σήμερα με την πολιτική και την πλύση εγκεφάλου που γίνεται με τον Κώστα κοιμάσαι με τον Αντρέα ξυπνάς κι αν δε σου αρέσει ο ύπνος τους εδώ είναι και ο Χαρίλαος. Αυτά και σ' άλλα καλύτερα.

ΚΑΙ ΔΙΗΓΩΝΤΑΣ ΤΑ ΜΗ ΚΛΑΙΣ!

Του Χρήστου Γιαννακόπουλου

Δ'

Το βράδυ μείναμε στο Μαυρίλο. Η οργάνωση του χωριού τακτοποίησε το αρχηγείο μας, άλλους στο σχολείο και άλλους σε σπίτια να ξενυχτήσουμε κάπου. Ο Καπετάνιος μας Περιωλής αντάμωσε με τον Άρη και το Σαράφη και συζητούσαν δικά τους θέματα, ασφαλώς γύρω από την πορεία του Αγώνα.

Ο Σαράφης νέος και αυτός, ακόμη με μαύρα μαλλιά, καθώς και ο Άρης νεότερος στα τριάντα πέντε του χρόνια. Ήταν και οι τρεις αυτοί επαναστάτες γεμάτοι ζωντάνια και υγεία και είχαν το χάρισμα των ανθρώπων που εμπιστεύεσαι με την πρώτη ματιά. Το άλλο πρωί στο Μαυρίλο μου προμήθευσε ο Καπετάν Περιωλής μια Κοντόκνη αραβίδα με πέντε δεσμίδες σφαίρες. Συνταχθήκαμε στην πλατεία και ξεκινήσαμε για άλλη περιοχή.

Κάποτε φτάσαμε στο χωριό Ρεντίνα. Το χωριό αυτό ήταν πιο οργανωμένο, είχε μεγαλύτερο Σχολείο και μπορούσαμε να μείνουμε πιο άνετα. Ο σαλπικτής μας, ο Βαγγελάκης, το είχε καμάρι να φουσκώνει τη σάλπιγγά του στο εγερτήριο τα ξημερώματα και το σιωπητήριο αργά τη νύχτα.

Για πρωινό ρόφημα ή για συσσίτιο δεν άκουσα ποτέ σάλπισμα. Στις περιπτώσεις αυτές όταν υπήρχε κάτι το μαθαίναμε από στόμα σε στόμα και όχι σε ορισμένη ώρα. Όταν κάτι υπήρχε όλοι οι αντάρτες, είμασταν παραπάνω από φίλοι, ήμασταν σύντροφοι που φροντίζαμε περισσότερο για την ομάδα παρά για τον εαυτό μας, χωριστά!

Στο Αρχηγείο μας συνάντησα και έναν συμμαθητή μου στο γυμνάσιο, Δομοκίτη την καταγωγή, και γίναμε καλοί φίλοι. Τον λέγανε Λάζαρο Μιχαήλ και άλλοι τον φωνάζανε Λάζαρο και άλλοι Μιχαήλ χωρίς να ξέρουν ποιο είναι το όνομα και ποιο το επίθετο. Στο τέλος τον φωνάζανε όλοι Λάζο για να ξέρουμε για ποιον μιλάμε. Μετά από μικρό διάστημα διαμονής στη Ρεντίνα φύγαμε για τα χωριά της Θεσσαλίας.

Εκεί πια δεν μπορούσαμε να μένουμε αρκετό χρόνο στο ίδιο μέρος. Είμασταν υποχρεωμένοι να κινούμαστε συνεχώς, γιατί ο κάμπος πατιότανε εύκολα από τους γερμανοφασίστες. Εκτός τούτου έπρεπε να ερχόμαστε σε επαφή με όλα τα χωριά να γνωρίζομαστε με τον κόσμο, αλλά για διαμονή και κατάλυμα ανεβαίναμε ψηλότερα στα ημιορεινά χωριά. Ο Καπετάν Νάκος Μπελής ήρθε σε αυτή την περιοχή και μας συνάντησε. Ήταν βέβαια γνήσιος Θεσσαλός γέννημα θρέμμα, νοικοκύρης και οικογενειάρχης που από μια αναποδιά της ζωής του βγήκε στο κλαρί κληρονομήσιμος από τη χωροφυλακή πολύ πριν αρχίσει η αντίσταση. Ήταν ζωέμπορος το επάγγελμά του και καλός άνθρωπος όπως συνήθιζε να μας λέει ο γεροδησέας ο κρητικός στο αρχηγείο μας που τον είχε γνωρίσει πριν από τον πόλεμο και είχε φάει ψωμί στο σπίτι του Νάκου Μπελή.

Τον Καπετάν Μπελή τον αγαπούσαμε όλοι οι αντάρτες. Ήταν πάντα γελαστός και ήρεμος άνθρωπος. Πάντα με τα αστεία του και τις παροιμίες του. Στα χωριά της Θεσσαλίας που περνούσαμε του τραγουδούσαν το δικό του τραγούδι με τη θεσσαλιώτικη διάλεκτο «Γιγώ είμει η Νάκος, η Μπιλής, καμάρι της Ουμβριακής». Ο Μπελής καμάρωνε καβάλα στο γρίβο άλογό του ντυμένος με στολή αξιωματικού σε γκρι ανοιχτό χρώμα με μαύρες μπότες και σπηρούνια. Το πρόσωπό του πάντα ξυρισμένο, με μαύρο μουστάκι, κατάμαυρα μάτια που σπίθιζαν και μαύρο γούνοιο καλλπάκι στο κεφάλι του. Χαιρόσουνα να τον βλέπεις έτσι που έμοιαζε καμαρωτός και στραγγυλοπρόσωπος σαν όμορφος γάτος φλεβαριάτικος.

Το αρχηγείο μας (Δομοκού) μέρα με τη μέρα δυνάμωνε. Είχαμε φτάσει σε δύναμη τριακόσιοι πενήντα αντάρτες. Το κάθε αρχηγείο είχε την εξής διάταξη.

Στην Κορυφή, τρεις Καπεταναίοι. Τρεις υπεύθυνοι δηλαδή. Ο ένας ήταν για την κίνηση γενικά του τμήματος. Ο δεύτερος είχε τη στρατιωτική ευθύνη και ο τρίτος την πολιτική δουλειά. Μετά

ήταν οι αξιωματικοί ανάλογα με τη δύναμη κάθε αρχηγείου. Διοικητές λόχου, Διμοιρίτες-Ομαδάρχες. Στο δικό μας αρχηγείο ήταν Καπετάνιος ο Μπελής. Πολιτικός και στρατιωτικός ο Περικλής, ελείψει στρατιωτικού, μέχρι την εποχή που μας ήρθε ένας λοχαγός του προπολεμικού στρατού ο Μπιστόλας απ' τη ΛΑΜΙΑ και ανέλαβε τη στρατιωτική διοίκηση του αρχηγείου μας. Έφυγε όμως ο Μπιστόλας αργότερα με κάποια συμφωνία που είχε κάνει ο Ε.Λ.Α.Σ. με τον Ε.Δ.Ε.Σ. ότι μπορεί ελεύθερα όποιος θέλει να φύγει από τη μια παράταξη να πάει στην άλλη. Έτσι ο Μπιστόλας έφυγε και πήγε στο Ζέρβα. Το αρχηγείο μας ξανά συνέχισε την πορεία του με την ίδια παλιά σύνθεση. Το κυριότερο όργανο όμως και το πιο σεβαστό στον Ε.Λ.Α.Σ. ήταν η Συνέλευση. Ασφαλώς δεν μπορεί κανένας απ' όσους ζούμε να έχει ξεχάσει τη συνέλευση στο αντάρτικο. Την απαράμιλη, την αζέχαστη, την απόλυτη δικαιοσύνη που έβρισκε ο καθένας στη συνέλευση.

Το πώς λειτουργούσε ασφαλώς γράφτηκαν πολλά. Εγώ δεν θα ασχοληθώ με μεγάλες αποφάσεις· θυμάμαι μονάχα μικρές συνελεύσεις διμοιριών ή και ομάδων ακόμη.

Κάποτε ήρθε στο αρχηγείο μας ένας νέος και κατατάχτηκε αντάρτης. Το παιδί αυτό ήταν Πειραιώτης. Πολύ καλό παιδί και καλός αγωνιστής. Η ομιλία του φυσικά ήταν Πειραιώτικη μια και εκεί γεννήθηκε και ανατράφηκε. Στο αντάρτικο όμως την εποχή εκείνη, στη μεγάλη πλειοψηφία ήμασταν Ρουμελιώτες και Θεσσαλοί.

Ένας, λοιπόν, αντάρτης ακούγοντας τον καινούριο συναγωνιστή τον Πειραιώτη να μιλάει στη δική του διάλεκτο, τον έβγαλε στη συνέλευση με την κατηγορία ότι μιλάει «μάγγικα» και πρέπει να τον τιμωρήσουμε ή να τον διώξουμε από το αρχηγείο μας, γιατί εμείς δεν τα σηκώνουμε κάτι τέτοια!.. Μιλήσαμε με τη σειρά όλοι. Άλλος το κοντό του κι άλλος το μακρύ του χωρίς, βέβαια, να θέλουμε τίποτα το κακό για τον καινούριο συντροφό μας, που ήταν πράγματι πολύ καλό παιδί αλλά άκρη δεν βρίσκαμε.

Ο φουκαράς ο Πειραιώτης ακούγοντας την κατηγορία του τα έχασε. Καθώς μάλιστα έβλεπε γύρω του τους κατηγορούς σαν θηρία με μακρυά μαλλιά και γένια σαν τα λιοντάρια της Χαιρώνειας και της Νεμέας έτοιμοι να τον κατασπαράξουν, με τη φαντασία του βέβαια όλα αυτά, έσπασε η χολή του γιατί δεν ήξερε γιατί πράμα να δικαιολογηθεί.

Τότε πήρε το λόγο ο Καπετάν Περικλής, και για να τελειώσει αυτή η ιστορία, απευθύνθηκε στον αντάρτη που έκανε την καταγγελία με τα εξής λόγια: «Συναγωνιστή, Αν νομίζεις ότι πρέπει να τιμωρήσουμε αυτόν που μιλάει Πειραιώτικα, με τη σειρά μας θα τιμωρήσουμε και σένα που μιλάς χωριάτικα. Τι γνώμη έχεις;» Τότε κατάλαβε όλη η συνέλευση ότι η ελληνική γλώσσα έχει πάρα πολλές διαλέκτους και δεν συντρέχει κανένας λόγος να μαλώνουμε για τη γλώσσα μας, τα ήθη μας ή τα έθιμα κάθε περιοχής μας. Το μόνο που μετράει εδώ που βρισκόμαστε είναι ο αγώνας μας.

Η Θεσσαλία είχε πια ξεσηκωθεί και δούλευε οργανωμένα και ακούραστα. Χαμηλότερα απ' το δικό μας αρχηγείο στον κάμπο, έτρεχε με τ' άλογα το ιππικό του Ε.Λ.Α.Σ. (Καραντάου-Μπουκουβάλας). Ψηλότερα αγραπνούσε ο Θωμάς ο Κόζιακας, πιο χαμηλά στην Όθρυ ο Μπεργής από τη Σαλαμίνα με τον Λαμιώτη Καπετάνιο τον Χριστόφορο Τσιγαρίδα-Γερακοβούνη.

Στα σύνορα με τη Φθιώτιδα στη θέση Ζαχαράκη βρισκόταν το αρχηγείο Φθιώτιδας με καπετάνιο το Θάνο απ' τη Σπερχειάδα. Εκείνη την εποχή είχε έρθει σ' αυτό το αρχηγείο Φθιώτιδας και ένας άλλος αγωνιστής Πελοποννήσιος, ο Καπετάν Πάνος και τοποθετήθηκε σαν πολιτικός υπεύθυνος.

Το αρχηγείο αυτό όμως με τον ερχομό του Πάνου αναστατώθηκε, λες και μπήκε στο μελίσι δευτέρα βασίλισσα. Αυτές οι διαφορές των ανταρτών ως προς τους δυο καπεταναίους δεν άφηναν το αρχηγείο να αναπτυχθεί. Ο Άρης έμαθε την κατάσταση και έδωσε αμέσως εντολή στο δικό μας Καπετάνιο του αρχηγείου Δομοκού Περικλή να φύγει αμέσως και να τοποθετηθεί Γενικός αρχηγός στο αρχηγείο Φθιώτιδας. Ήξερε βέβαια ο Άρης ποιόν έστελνε να λύσει τις διαφορές και να βρει η Φθιώτιδα το δρόμο της. Έτσι λοιπόν έφυγε ο Καπετάν Περικλής από το Δομοκό για το αρχηγείο Φθιώτιδας που βρισκόταν στο Δάσος Ζαχαράκη πίσω απ' το Βελούχι. Μαζί

του πήρε και τρεις αντάρτες τον Τάκη Μπολώτα, τον Πάνο Μπαλταδούρο και εμένα.

Φτάσαμε στου Ζαχαράκη και συναντήσαμε το αρχηγείο βαθειά στο πυκνό δάσος, που δεν μπορούσε να τους εντοπίσει ούτε πονηρός Αετός, εκεί που είχαν τρυπώσει. Με τους πρώτους που είδα έμεινα και τους κοίταζα. Είχαν ένα μακρύ παλούκι ελατίσιο και προσπαθούσε ένας ένας τρέχοντας να πηδήσει πάνω από έναν κέδρο, ένα είδος «άλμα επί κοντών».

Εμείς στο προηγούμενο αρχηγείο, είχαμε συνηθίσει σε στρωτή και τακτική στρατιωτική ζωή. Τέλος έπασα και εγώ τη ρίζα κάτω από έναν έλατο, καθάρισα τα κοτρώνια και πέρασα την πρώτη νύχτα.

Την άλλη μέρα σηκώθηκα πολύ νωρίς και σιγά-σιγά άρχισα να γνωρίζομαι με τους καινούριους συναγωνιστές. Κάπως μου φάνηκαν καλύτερα τα πράγματα απ' ότι τα είχα εκτιμήσει την προηγούμενη. Είδα πρωί-πρωί έναν αξιωματικό τον Κώστα Παλαιολόγου από τη Λαμία που σφύριζε με τη σφυρίχτρα και τους μάζεψε αμέσως όλους σε ομάδες στοιχημένες και ζυγισμένες. Μπήκαμε και μεις που ήρθαμε από το Δημοτικό στη γραμμική και πήγαμε για ασκήσεις. Αρχίσαμε

Σύντροφοι του Χρήστου στην Αντίσταση.

με τη λύση και αρμολόγηση του οπλοπολυβόλου με τα μάτια δεμένα με ένα μαντίλι. Με τη σειρά ο καθένας στην άσκηση αυτή στρώναμε πρώτα τη χλένη μας κάτω και μετά με κλειστά τα μάτια λύνουμε ιδιαίτερα το επαναληπτικό μηχανήμα που είχε πολλά μικρά κομμάτια και τα αφήναμε πάνω στη χλένη, με τη σειρά το ένα κομματάκι δίπλα στο άλλο για να τα ξαναβρίσκαμε εύκολα και καθαρά. Τελείωνε η λύση και αρχίζαμε ξανά την αρμολόγηση. Μου άρεσε αυτή η εξάσκηση γιατί ήταν απαραίτητη, καθ' ότι η εμπλοκή του οπλοπολυβόλου στη μάχη δεν ξέρεις αν θα γίνει μέρα ή νύχτα. Συνήλθα λοιπόν από το πρώτο ξάφνιασμα αυτού του αρχηγείου, γνωρίστηκα με τους αντάρτες, γίναμε φίλοι. Με ρωτούσαν για το αρχηγείο Δομοκού, τους ρωτούσα και εγώ για το αρχηγείο Φθιώτιδας και προχώρησε η μέρα.

Σε κάποια στιγμή βλέπω έναν γερμανάρα θηρίο, με τη στολή του και με το γερμανικό Μάουζερ στην πλάτη του και του φώναζε ένας δικός μας με το όνομα Ρούντολφ. Ρώτησα περίεργος τι είναι τούτος; και έμαθα πως είχαν αυτομολήσει απ' τους γερμανούς δύο στρατιώτες, ένας ο Ρούντολφ και άλλος ένας που τον λέγανε Τέλμαν, ο οποίος φαίνεται μετάνιωσε ή δεν άντεξε την ταλαιπωρία, την πείνα, το κρύο της αντάρτικης ζωής και πριν λίγες μέρες έφυγε

κάποια νύχτα για να ξαναπάει στους Γερμανούς. Ειδοποιήθηκαν όλες οι οργανώσεις του κάμπου για το γεγονός, γιατί έπρεπε ν' αλλάξουν θέσεις πολλές οργανώσεις και ομάδες αντάρτικες αν έφτανε ο Τέλμαν πάλι στους Γερμανούς. Την ίδια νύχτα ξαπλώθηκαν όλες οι οργανώσεις των χωριών του Κάμπου σε όλες τις διασταυρώσεις και το πρωί τον φέρανε ξανά τον Τέλμαν. Η απόφαση βέβαια για τον Τέλμαν ήταν η αισχράτη. Το κατάλαβε φυσικά και ο ίδιος.

Καθώς μου διηγήθηκαν τα παιδιά που είδαν την εκτέλεση του Τέλμαν! Στάθηκε προσοχή μπροστά στο απόσπασμα, έβγαλε τη βέρα του και την πέταξε μακριά στο δάσος και σήκωσε ψηλά τη γροθιά του. Ήταν κομμονιστής αντιχιτλερικός, γι' αυτό είχε και το ψευδώνυμο Τέλμαν, του γνωστού παλιού γερμανού κομμουνιστή. Το σφάλμα όμως της φυγής του προς τους Γερμανούς δεν έπαιρνε αναστολή. Μια μπαταριά αντήχησε και ο Τέλμαν γλύτωσε από την τρελή και άχαρη εποχή που μας έριξε όλους ο τρελός πατριώτης του Χίτλερ.

Το αρχηγείο μας λοιπόν έπρεπε να μπει σε σωστό δρόμο.

Ο Καπετάν Περιωλής σαν παλιός κομμουνιστής ήξερε πολύ καλά από οργανωτική δουλειά. Για να βάλει σε σειρά το αρχηγείο άρχισε πρώτα απ' τη γενική συνέλευση. Μαζωχτήκαμε όλοι σε ένα ξέφωτο και λέγαμε με τη σειρά ο καθένας τη γνώμη του για να δούμε τι φταίει.

Τέλος ο Περιωλής δεν έκανε αστεία. Παρ' όλο που είχε ψυχή μικρού παιδιού όταν πρόκειται για τον αγώνα, δεν ξεχώριζε κανέναν. Σου έλεγε αυτό είναι και τέλειωσε. Το αρχηγείο μπήκε σε σειρά και ύστερα από διάστημα ενός μηνός, βγήκαμε από την υγρασία του δάσους, που είχε πρηστεί ο λαϊμός μου και έκλεισε και δεν μπορούσα να καταπιώ ούτε το σάλιο μου. Για γιατρό, βέβαια, και φάρμακα, ουτε κουβέντα να γίνεται. Βγαίνοντας προς τον ήλιο στα χωριά του κάμπου της Φθιώτιδας, ξέσπασε ο λαϊμός μου, καθαριάς μου και έφυγε ο πυρετός.

Περάσαμε στα ριζά του κάμπου της Φθιώτιδας. Τα χωριά όλα μας έβλεπαν με αληθινή αγάπη και προσπαθούσαν πάντα να μας εξυπηρετήσουν με κάποιο κατάλυμα ή με ένα σύνδεσμο που θα μας χρειαζότανε.

Στην περιοχή αυτή σε λίγο διάστημα ήρθε μια εντολή να φύγουμε αμέσως για τη Θεσσαλία.

Ξεκινήσαμε με σύντομη πορεία και προχωρώντας ώρες κάμποσες περάσαμε τα σύνορα της Φθιώτιδας και βλέπαμε τα χωριά της Θεσσαλίας. Εκεί συναντήσαμε και άλλους αντάρτες απ' το αρχηγείο Δομοκού και το αρχηγείο Ευρυτανίας. Ήταν η ώρα που άρχισε σιγά σιγά να σουρουπώνει. Μας ειδοποίησαν να κρατήσουμε απόλυτη ησυχία και να μην ανάψουμε τσιγάρο. Καθίσαμε κάτω να ξεκουραστούμε και να στεγνώσει ο ιδρώτας μας. Λίγα μέτρα κοντά μας είδα πολλά βαρελάκια κοντόχοντρα μεταλλικά βαμένα σε χρώμα έντονο κίτρινο. Έτσι άθελά μου καθώς ήταν στη σειρά από τέσσερα-τέσσερα, τα μέτρησα. Ήταν εικοσιτέσσερα βαρέλια. Από περιέργεια ρώτησα έναν ομαδόρχη τι είναι αυτά τα βαρέλια και μου εξήγησε ότι «είναι όλα γεμάτα δυναμίτη. Βρισκόμαστε ακριβώς πάνω στη μεγάλη γαλαρία του Κούρνοβου και μ' αυτό το δυναμίτη απόψε θα κόψουμε το πέρασμα των τραίνων, γιατί αυτή την εποχή οι Γερμανοί τροφοδοτούν συνέχεια το Ρόμμελ με πολεμικό υλικό στη Λιβύη». Μείναμε λίγη ώρα εκεί χωρίς μετακινήσεις και φασαρία μέχρι που έπεσε το σκοτάδι.

Σε λίγο ένας Διμοιρίτης ήρθε και ρώτησε, ποιοι από εμάς θέλουν να κατέβουν μαζί του κάτω στην είσοδο της γαλαρίας, με απαραίτητη προϋπόθεση να μην βήχει κανένας, για να προφυλάξουμε από πιθανούς κινητούς φρουρούς Γερμανούς του σταθμού που περιπολούν στη γραμμή του τραίνου γιατί έχει κατέβει ήδη η ομάδα του Λάμπρου (Σπύρος Μπέκιος) με το δυναμίτη μέσα στη γαλαρία για να αρχίσει την εμπυρευματίση με φυτίλη ακαριαία που θα συνδέει τη γαλαρία μέχρι το ύψωμα που θα του βάλουν φωτιά. Αμέσως πεταχτήκαμε πολλοί όρθιοι. Κράτησαν όμως λίγους από εμάς, επτά-οκτώ αντάρτες. Ξεκινήσαμε με απόλυτη ησυχία χωρίς τον παραμικρό θόρυβο ακολουθώντας κάτι σαν στενό μονοπάτι που μας οδηγούσε ο σύνδεσμος κρατώντας μέσα στο σκοτάδι ο ένας τη ζώνη του άλλου και κατεβήκαμε το ύψωμα μέχρι την είσοδο της γαλαρίας. Φτάσαμε στην είσοδο που ήταν χτισμένη με πελεκητές πέτρες θολωτή και από εκεί ξεκινούσε παράλληλα με τις γραμμές του τραίνου ένα ανάχωμα προς τη μεριά του κάμπου κάνα δυο μέτρα

ύψος, προφανώς από τα μπάζα που βγάζαν από τη γαλαρία όταν την πρωτοάνοιξαν και τα πετούσαν δίπλα σαν ένα είδος προστατευτικού αναχώματος, προς τη μεριά του σταθμού Δερέλι. Καθώς βρεθήκαμε στη γαλαρία ήμουν κοντά στο διμοιρίτη και άρχισε από εμένα να μας τοποθετεί με αποστάσεις οκτώ δέκα μέτρων τον καθ' ένα μας. Βολευτήκαμε και λουφάξαμε όλοι πίσω απ' το ανάχωμα. Είμασταν όλοι με τεντωμένα τα νεύρα ορθώνοντά τα μάτια και προσέχαμε τη γραμμή με όλες μας τις αισθήσεις. Μια λάθος κίνηση θα σήμαινε τέλος στην επιχείρηση. Τέλος στο Μπέκιο και την ομάδα του και τέλος σε εμάς, γιατί κάπου γύρω υπήρχαν και φυλάκια γερμανικά.

Η εντολή ήταν αυστηρότατη. Ξεμπερδεμα με οποιονδήποτε Γερμανό ανιχνευτή, φύλακα ή κινητό σκοπό της γραμμής, χωρίς τον παραμικρό θόρυβο· όχι απλώς χωρίς να ακουστεί ντουφεκιά, «χωρίς τον παραμικρό θόρυβο».

Όλοι στις θέσεις μας λοιπόν ακίνητοι και προσεχτικοί. Η ώρα δεν προχωρούσε, ο ιδρώτας έτρεχε, οι ψείρες βρήκαν ευκαιρία και μας κατασπαράζανε ανενόχλητες. Κάποια στιγμή ακούμε ένα τραίνο και σφύριζε μακριά, ερχόταν προς τη γαλαρία. Η καρδιά μας πήρε γρηγορότερη κίνηση. Το τραίνο πλησίαζε, όλο και πλησίαζε μέχρι που άρχισε να χώνεται μέσα στη γαλαρία. Ήταν ένα τραίνο με βαγόνια πλατφόρμες, φορτωμένο μετάλλευμα ή κάρβουνο. Η αγωνία κορυφώθηκε.

Τώρα θα τιναχτεί η γαλαρία, και τώρα και τώρα... μα τίποτα. Πέρασε το τραίνο και μεις μείναμε με την απορία χωρίς να ξέρουμε τι έγινε.

Γιατί δεν τινάχτηκε η γαλαρία; Άλλαξε το σχέδιο της επιχείρησης; Είναι μέσα ο Μπέκιος; Τι να κάνουμε; Να μείνουμε κάτω; Να ανεβούμε ξανά στο ύψωμα που ήταν το αρχηγείο; Ο ομαδάρχης ήρθε σε όλους με τη σειρά και μας είπε στο αυτί, πως δεν ξέρουμε τι έγινε αλλά έχουμε ακόμη αρκετή νύχτα μπροστά μας και πρέπει να μείνουμε.

Μείναμε. Στέγνωσε το στόμα μας, ούτε σάλιο δεν είχαμε. Οι ώρες μας φαίνονταν χρόνια. Απ' τ' αστέρια καταλάβαμε ότι πέρασαν τα μεσάνυχτα. Αυτή η αναμονή μας τσάκισε όλους εκείνη τη νύχτα. Έπρεπε να περιμένουμε οπωσδήποτε να περάσει κάποιο τραίνο για να γίνει η ανατίναξη, ούτως ώστε να βουλώσει για τα καλά με βράχια και σίδερα μαζί η γαλαρία.

Για μια στιγμή μου φάνηκε πως σκοτινιάζε περισσότερο ο ουρανός, κι' ήταν ξεκαθάρο σημάδι πως πλησιάζουμε προς το χάραμα —ευχόμουν να κάνω λάθος.

Τότε ακούμε άλλο τραίνο που ερχόταν από τη Νότια Ελλάδα σφυρίζοντας και αργομαχώντας. Δεν ξέραμε τι θα γίνει δαγκώναμε τα χείλη μας, σφίγγαμε στα χέρια το όπλο μας. Το τραίνο έφτασε. Είχε πριν απ' τη μηχανή ένα βαγόνι, όπως συνήθιζαν οι Γερμανοί να βάζουν στο πρώτο βαγόνι αιχμαλώτους, ούτως ώστε αν υπάρχει στη γραμμή καμιά νάρκη να την πατήσει το πρώτο βαγόνι. Μετά ακολουθούσε η μηχανή που έσερνε το τραίνο και ακολουθούσαν επιβατικά βαγόνια γεμάτα στρατό ιταλικό. Τραβούσαν μάλλον για το ανατολικό μέτωπο (Ρωσία). Από το τραίνο μας χώριζαν μόνο δυο-τρία μέτρα. Άλλοι στρατιώτες συζητούσαν μεταξύ τους στα παράθυρα του τρένου, άλλοι καπνίζανε μόνοι του όρθιοι, σε κάποιο βαγόνι μερικοί τρώγανε κάτι και πίνανε. Και το τραίνο προχωρούσε με δεύτερη μηχανή στη μέση και τέλος μπήκε όλο το τραίνο μέσα στη γαλαρία, με τελευταία μια τρίτη μηχανή βοηθητική που έσπρωχνε το τεράστιο αυτό τραίνο του θανάτου.

Τότε, σαν το θυμάμαι ανατριχιάζω, ποιος είδε το Θεό και δεν το φοβήθηκε. Μια τρομερή λάμψη, κι ένας ακόμα τρομερότερος κρότος από χίλιους κεραυνούς ξεβράστηκαν από το στόμιο της γαλαρίας του Κούρνοβου, κρότος από είκοσι τέσσερα βαρέλια δυναμίτη. Έπεσα ανάσκελα χωρίς να ξέρω πού βρίσκομαι και τι έγινε. Άνοιξα τα μάτια μου και δεν έβλεπα καθόλου που βρίσκομαι. Όσπου να συνέλθω από την τρομερή λάμψη της έκρηξης, με πλησίασαν τα άλλα παιδιά που ήταν πιο μακριά, με σκούνησε ο ομαδάρχης να φύγουμε, πιάστηκαν από το πουκάμισο κάποιου συναγωνιστή και φύγαμε πάλι χωρίς θόρυβο. Τα μάτια μου άρχισαν να ξεκαθαρίζουν. Κάποιο φυλάκιο που ήταν κοντά στο μονοπάτι που περνούσαμε, φαίνεται τους ξύπνησε η τρομερή ανατίναξη της γαλαρίας και άρχισαν να ντουφεκάνε, μάλλον στον αέρα, γιατί σίγουρα εμάς δεν

μας είχαν πάρει χαμπάρι. Πάντως, σε εμάς εκείνη τη στιγμή ο κρότος που έκανε δίπλα μας το ατομικό όπλο των Γερμανών, ύστερα από τον τρομερό κρότο της ανατίναξης μας φάνηκε πολύ αστείος. Σαν τον κρότο που μπορεί να κάνει λίγο αλάτι όταν το ρίξεις στο αναμένο τζάκι.

Ανεβήκαμε ξανά στο ύψωμα. Τους βρήκαμε όλους να μας περιμένουν για να φύγουμε. Ρωτήσαμε γιατί δεν τινάχτηκε το πρώτο τραίνο που πέρασε και μας είπαν πως ένα στριφτό τσιγάρο που είχαν αναμένο για να δώσουν φωτιά στο ακαριαίο φυτίλι για την έκρηξη της γαλαρίας, από τη νευρικότητα που είχαν έπεσε η καύτρα και δεν μπόρεσαν ν' ανάψουν το φυτίλι την ώρα που ήταν το τραίνο μέσα στη γαλαρία. Είναι λοιπόν, όχι βέβαια να κλαίει, αλλά να γελάει κανείς με όλη του την καρδιά, όταν σκέφτεται με τι μέσα επιφέραμε τόσα πλήγματα σ' αυτόν τον τρομερό εχθρό.

Στο ύψωμα δεν είχε ξεμερώσει ακόμη και μάθαμε ένα πάρα πολύ ευχάριστο νέο της στιγμής. Το πρώτο βαγόνι που είχε το τραίνο που είδαμε πριν μπει μέσα στη γαλαρία πριν από την μηχανή, πρόλαβε και βγήκε μαζί με τη μηχανή από το άλλο μέρος της γαλαρίας. Ήταν πράγματι πολύ μεγάλο τραίνο. Η τύχη αυτών των ανθρώπων ήταν πολύ μεγάλη (τύχη βουνό που λένε στα χωριά). Όταν βγήκε αυτό το βαγόνι έξω και η μηχανή, ακριβώς τότε τινάχτηκε η γαλαρία, οπότε ενώ όλα τα βαγόνια μέσα μαζί με το στρατό έλυωσαν κυριολεκτικά, το βαγόνι και η μηχανή σώθηκαν και προχωρώντας πάνω στις γραμμές, καθώς με την έκρηξη αποκόπηκε από το κατεστραμένο τραίνο, άρχισε ο οδηγός της μηχανής να σφυρίζει συνέχεια απ' τη χαρά του που σώθηκαν. Μόλις είδαν και γλύτωσε ένα βαγόνι Γερμανοί και η μηχανή του τραίνου, πήδησαν οι δικοί μας να αποτελειώσουν και αυτούς και τι να δούνε. Το βαγόνι ήταν γεμάτο Έλληνες αιχμαλώτους, η δε μηχανή είχε Έλληνες οδηγούς επίσης. Χαρά που έγινε όταν τους πήραμε μαζί μας και γλυτώσανε ο κόσμος.

Φύγαμε απ' το Κούρνοβο το κάθε αρχηγείο για την περιοχή του.

Παρ' όλη την τρομερή κούραση της νύχτας, φτάσαμε τα χαράματα προς το Πλατύστομο της Φθιώτιδας στο χωριό *Γιαννιτσού*. Ξαπλώσαμε όλοι ανάσκελά σε κάτι πατωσιές που ήταν έξω απ' το Σχολείο της Γιαννιτσούς οι γυναίκες τρέξαν όλες και ανάψανε φωτιές και ζυμώσανε και ψήσανε μπομπότα. Μια μπομπότα ζεστή και γλυκειά σαν παντεσπάνι. Το ραδιόφωνο του Σχολείου στην πρώτη του πρωινή ανταπόκριση από την Άγκυρα στα ελληνικά, ανακοίνωσε την είδηση της νύχτας που πληροφορήθηκε, ασφαλώς, από Γερμανικό σταθμό, ότι απόψε ανατίναχτηκε στην Ελλάδα από τους Έλληνες Παρτιζάνους η μεγάλη γαλαρία στο Κούρνοβο μαζί με τραίνο που μετέφερε δυο χιλιάδες Ιταλούς στρατιώτες και τον Στρατηγό Τολιάνι. Ο τρομερός αυτός κρότος της ανατίναξης του Κούρνοβου ακούστηκε εκείνο το βράδυ σ' όλη τη Θεσσαλία και τη Φθιώτιδα. Ήταν ο δεύτερος δυνατός μπάτσος που τρώγανε οι κατακτηταί μετά το Γοργοπόταμο.

Την άλλη μέρα έφεραν εκατόν τέσσερις κρατουμένους από το στρατόπεδο Τρικάλων και τους εξετέλεσαν έξω από την καταστρεμμένη γαλαρία.

Το αρχηγείο Δομοκού ήταν στρατοπεδευμένο λίγο ψηλότερα απ' το Κούρνοβο. Οι Γερμανοί που φέρανε τους Έλληνες κρατουμένους ήταν ογδόντα. Το αρχηγείο Δομοκού εκείνη την εποχή αριθμούσε τριακόσιους πενήντα αντάρτες. Προσθέτοντας και τους εκατόν τέσσερις κρατουμένους καταλαβαίνει κανείς τι είχαν να πάθουν οι ογδόντα Γερμανοί που είχαν φέρει τους δικούς μας κρατούμενους για εκτέλεση, αν προλάβαινε η οργάνωση της Θεσσαλίας να ειδοποιήσει γρηγορότερα το αρχηγείο Δομοκού να κατέβει ξανά στο Κούρνοβο. Πήγε πράγματι ένας σύνδεσμος στο αρχηγείο με καταϊδρωμένο το αλογό του σε κακά χάλια, αλλά είχε γίνει η εκτέλεση, όπως ανέφερε στο Μπελή ο σύνδεσμος.

Η ΠΕΙΝΑ

Στο μικρό σπιτάκι τον καιρό της κατοχής βασίλευε η πείνα. Ο άνδρας δύσκολα κατάφερνε να ορθοποδήσει. Και δεν υπήρχαν δουλειές! Οι καταχτητές δεν άφηναν τους Έλληνες να δουλεύουν ελεύθερα και όλα ήταν δύσκολα και δεν υπήρχαν λεφτά και δεν είχε ο κόσμος να φάει, ούτε μια μπουκιά ψωμί. Οι Γερμανοί πυροβολούσαν στις απόμερες συνοικίες της Αθήνας και η οδός Ποσειδώνος βρισκότανε μπλοκαρισμένη. Μέρρες κατοχής!

Φώναζαν οι Γερμανοί: Γουρούνια! Πρώτα θα τρώει ο γερμανικός στρατός, έπειτα ο γερμανικός λαός και οι φίλοι του και μετά ό,τι περισσέψει για τους άλλους. Μα ο άνδρας δύσκολα κατάφερνε να εξοικονομήσει ένα κομμάτι ψωμί, λίγο βρασμένο καλαμπόκι, μια κονσέρβα πεταμένη ή λίγο αλεύρι για τηγανίτες. Και το ψωμί και το λάδι τόσο ακριβό, τόσο δύσκολο —ανύπαρκτο. Στα μάτια του βασίλευε η πείνα. Δύσκολοι καιροί...

Να μπορούσαν να μα στέλνανε οι σύμμαχοι σιτάρι. Να μας φέρνανε τρόφιμα!

Μα, δεν ακούγαμε τίποτε άλλο εκείνο τον καιρό. Την πείνα μας και τους θανάτους. Και τα κάρα που φορτώνανε και ξεφορτώνανε τους πεθαμένους ανθρώπους. Πόσο γλυκό το ψωμί —ένα κομμάτι ψωμί!

Να το αυτοκίνητο των γερμαναράδων γεμάτο ψωμιά! Κάθε πρωί περνούσε από την οδό Ποσειδώνος και κατέβαινε στην Αθήνα. Πήγαινε το ψωμί και τα τρόφιμα στους Γερμανούς. Ο άνδρας στάθηκε στην πόρτα. Κοίταξε το αυτοκίνητο με λαιμαργία και σα να του φάνηκε πως του πετάξανε ένα καρβέλι ψωμί. Πόσο χάρηκε. Μα δεν ήταν αλήθεια. Η φαντασία του είχε παρασύρει το μυαλό!

Άκουσε φωνές. Μερικά παιδιά αδύναμα και κοκκαλιάρικα ζητούσαν ψωμί. Ένα μάλιστα πιο μεγάλο είχε τη δύναμη και σκαρφάλωσε στο αυτοκίνητο. Ένας Γερμανός του πρότεινε το όπλο του. Γουρούνι!...

Τούδωσε μια στα κοκκαλιάρικα χέρια του και το παιδί δεν άντεξε στους πόνους και έπεσε φαρδύ-πλατύ στην άσφαλτο. Χτύπησε αλαφριά, αλλά ο πόνος της πείνας και του σκοτωμού το πονούσαν αφάνταστα.

Η οδός Ποσειδώνος γέμισε από κόσμο γεμάτον αγωνία, πίκρα και θανάσιμο μίσος. Ο άνδρας ανασήκωσε το πεσμένο παιδί. Ευτυχώς ήτανε καλά! Μια γρατζουνιά στα χέρια και στα γόνατα και τίποτε άλλο. Μια γυναίκα το πήγε στο σπίτι του. Μακριά άρχισαν να πέφτουν τουφεκιές κι ένα γερμανικό τραγούδι ν' ακούγεται σαν εμβατήριο! Η φωνή του Λονδίνου ακουγότανε καθαρά:

—Γερμανοί, παραδοθείτε! Οι σύμμαχοι νικάνε σ' όλα τα μέτωπα. Οι Ρώσοι μπαίνουνε στο Βερίλινο...

Το φθινόπωρο είχε έρθει πρώιμο! Τα δένδρα γυμνά δέχονταν μες στη γύνια τους τις φθινοπωριάτικες μπόρες. Οι καμπάνες των εκκλησιών ακουγόnton σ' όλη την Αθήνα, σ' όλες τις πόλεις, σ' όλα τα χωριά. Οι εχθροί φεύγουν. Η Γερμανία έπεσε. ΖΗΤΩ Η ΕΛΛΑΔΑ!

Σταύρος Παρζάλης

Ιστοριούλα!

Συνέβηκε στη Λαμία ανάμεσα στα 1951-54. Ήμουν κι εγώ τότε εκεί. Το γιατί βρισκόμουν στη Λαμία, ας μην το πούμε, γιατί πρέπει ν' αναφερόμαστε και σε χίλιες δυο άλλες λεπτομέρειες, τις οποίες κανένας αναγνώστης δεν έχει τη διάθεση και την ευκαιρία να κάθεται να διαβάσει.

Λοιπόν, πού μείναμε; Α, στην πρωτεύουσα της ξακουστής Φθίας και συγκεκριμένα, κοντά σε μια γωνία της όμορφης και ξελογιάστρας πλατείας Πάρκου. Εκεί δυο ευγενέστατοι και καλосυνάτοι κύριοι είχαν ένα υπαίθριο μαγαζάκι — ας μην το περιγράψουμε ακριβώς κι εκείνο, πάντως ό,τι πουλούσαν τρωγόταν και, από νοστιμιά, μη ρωτάτε! — για να βγάλουν τον επιούσιο δι' εαυτούς και αλλήλους και για τα στόματα που συζούσαν κάτω από την ίδια στέγη.

Όλα πήγαιναν καλά, ομαλά και ήσυχα, στο μέτρο, βέβαια, εκείνων των χρόνων.

Με τον νεότερο και τον πιο λεβέντη από αυτούς τους δυο κυρίως — όνομα δε λέμε, από «Κ» αρχίζει και, ή... απλωμένο ή... μισοκομμένο, σε «ς» τελειώνει, μπορεί να 'ναι Κάστορα, Κλεομένης, Κλεισθένης, ή... αλλιώς — ήμασταν, πραγματικά στενοί φίλοι. Μάλιστα συνεργαζόμασταν αρμονικότερα σε ωραίες και φιλοπρόόδους κινήσεις νέων κάτω από την επίβλεψη δυο υπέρογκων ανδρών εκ των οποίων ο ένας δε ζει (Αιώνια του η μνήμη!) και ο 'Άλλος (Σ.Μ.Ι.Μ.Ν.) αρκετά φιλάσθεος. Εγώ — κι είμαι σίγουρος πως και ο κ. «Κ» κάνει το ίδιο — κρατώ από κείνες τις μέρες ωραιότατες αναμνήσεις.

Μια μέρα — ήταν μετά από σχολικές διακοπές — ήρθε στο δωμάτιό μου ο κ. «Κ» (από «Χ» αρχίζει το επίθετό του και έχει... μάκρος μπόλικο, όσο και τ' όνομά του!) και, με το θάρρος που είχαμε, μου ζήτησε λίγο μέλι, γιατί είχε φέρει αρκετό από των Αγράφων τα μέρη και το ήξερε ο φίλος μου (τόπο καταγωγής του δε γράφω, γιατί δεν είναι μονολεκτικός και δε... χωράει εδώ γιατί αρχίζει από μεγάλο... «μ»), μόνο για... ενημέρωση των αναγκωστών εντοπίζω ότι σήμερα διαμένει «εις χώραν μακράν» και ντολχαριοπαραγωγόν, χωρίς όμως να ξέρω αν κατάφερε να καταστήσει το πορτοφόλι του... εφάμιλλο με τις σωματικές μου διαστάσεις, πράγμα που του το εύχομαι ολόψυχα, γιατί του αξίζει κάθε ευτυχία).

Αλλά ας γυρίσουμε στο μέλι. Του έβαλα αρκετό σ' ένα τσίγκινο πιάτο. Μήπως είχα και καλύτερο από τσίγκινο; Και εκείνος το έφαγε όλο και λαίμαργα κι έφυγε αμέσως για το δωμάτιό του.

Τον ξαναείδα μετά από δέκα μέρες. Ήταν «στα μαύρα του τα χάλια». Μετά το μέλι ήπιε πολύ νερό και έπεσε επικίνδυνα στο κρεβάτι. Παραλίγο να γίνει αιτία ανεπανόρθωτου κακού. Υπέφερε ο άνθρωπος. Εγώ δεν είχα σκεφτεί να του συστήσω να το φάει λίγο λίγο και να μην πιεί νερό αμέσως. Έτσι εκείνος κινδύνεψε κι εγώ, όταν πληροφορήθηκα τη γκάφα, στενοχωρήθηκα πολύ. Ευτυχώς που πέρασε το κακό και ηρέμησα, αλλά δεν μπορώ να ξεχάσω το γεγονός, αν και πέρασαν 38 χρόνια από τότε.

Μετά δυο τρεις μήνες από τότε χωρίσαμε και δεν ξαναεπικοινωνήσαμε. Χαθήκαμε τελείως. Το ευτύχημα είναι το ότι ζούμε και είμαστε αρκετά καλά στην υγεία μας. Αυτό εγώ το μαθαίνω, μου το λέει και για κείνον ένα πουλάκι!

Αν διαβάσει αυτές τις γραμμές, θα τα θυμηθεί όλα. Και, αν θέλει, ας μου στείλει ένα μήνυμα στη διεύθυνση του περιοδικού κι εγώ θα το λάβω και τον διαβεβαιώ ότι θα είναι πιο γλυκό και πιο ευχάριστο από κείνο το μέλι!

Παύλος Β. Νταλλής

ΑΓΝΩΣΤΗΣ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑΣ ΙΠΤΑΜΕΝΟ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΣΤΟΝ ΟΥΡΑΝΟ ΤΟΥ ΜΙΚΡΟΥ ΧΩΡΙΟΥ (U.F.O.)

Όπως ήταν φυσικό άλλοι γέλασαν και άλλοι σχολίασαν ειρωνικά την είδηση που βάλαμε στο προηγούμενο τεύχος, του περιοδικού μας, δηλαδή ότι ένα «άγνωστης ταυτότητας ιπτάμενο αντικείμενο» (ΑΤΙΑ) θεάθηκε στην περιοχή του Μικρού Χωριού, στο χώρο της Χελιδόνας. Το είδαν και το αφηγήθηκαν (6 Ιουλίου 1987) τέσσερις αξιόπιστες καθ' όλα γυναίκες του χωριού μας.

Όπως αποδείχτηκε όμως από την ειδησεογραφία του τύπου (δείγμα παραθέτουμε εδώ) ο ελληνικός ουρανός από τον Ιούνιο ως τον Νοέμβριο 1989 οργώθηκε κυριολεκτικά από παρόμοια αντικείμενα σε περιοχές όπως της Αττικής, της Ρόδου, της Κρήτης κ.α.

Το πιο σημαντικό ίσως, είναι ότι ακόμα και στη Σοβιετική Ένωση θεάθηκε παρόμοιο αντικείμενο όπως έγραψαν οι Σοβιετικές Εφημερίδες και μετέδωσε το Πρακτορείο ΤΑΣ.

Επομένως, το αντικείμενο που πέρασε από τον ουρανό του Μικρού Χωριού δεν ήταν φανταστικό κι ίσως ούτε τυχαίο. Τι ήταν όμως ακριβώς, κανείς δεν ξέρει.

Θα σταματούσαμε εδώ, αν δεν ερχόταν μια ακόμα αξιόπιστη μαρτυρία γυναίκας του Μικρού Χωριού για παρόμοιο φαινόμενο που είδε λίγο καιρό πριν πέσει το χωριό μας. Πρόκειται για τη μαρτυρία της κυρίας Φανίτσας Ν. Πολύζου που καταγράψαμε σε ανύποπτο χρόνο (1983).

Αφηγείται η κ. Φ. Πολύζου, η οποία διαμένει σήμερα στην Αμερική (Βιρτζίνια):

—Δούλευα στο χωράφι της μητέρας μου, λίγο πιο πέρα από τους Αγίους Αποστόλους. Ήταν απομεσήμερο και ο ουρανός ήταν καθαρός και επικρατούσε ησυχία γύρω. Κάποια στιγμή, που θέλησα να κοιτάξω προς το χωριό είδα πάνω από το χωριό, στο ύψος περίπου πάνω από την πλατεία να πετάει ένα αντικείμενο... Έμοιαζε σαν αναποδογυρισμένη μικρή γάστρα. Γυάλιζε λίγο και φαινόταν σαν να χαμηλώνει, να κατεβαίνει. Μου κίνησε την περιέργεια και δεν πήρα το μάτι μου από πάνω του... ώσπου το είδα πραγματικά να κατεβαίνει και να ακουμπάει κάπου στην Τσίρη. Για μια στιγμή, το έχασα από τα μάτια μου, είχε καθίσει. Αλλά πριν καλά καλά σκεφτώ τι απέγινε, το είδα πάλι να σηκώνεται και να ανεβαίνει τώρα πάλι αθόρυβα και να πηγαίνει προς τη μεριά της Χελιδόνας. Από κει και ύστερα χάθηκε από τα μάτια μου...»

U.F.O.

Και προ Χριστού έβλεπαν U.F.O. εις την Αγίας Γραφήν ο Ιεζεκιήλ μας λέει:

Κεφ. Α': 4-6

«Και είδον και ιδού, ανεμοστρόβιλος ήρχετο από βορρά, νέφος μέγα και πυρ συστρεφόμενον πέριξ σε τούτον λάμψις και εκμέσου αυτού εφαινετο ως όψις ηλεκτρου, εκ μέσον του πυρός. Και εκ μέσου αυτού εφαινετο τεσσάρων ζώνων ομοίωμα. Και η θέα αυτών ήτο αυτή είχαν ομοίωμα ανθρώπου.»

Επίσης ο Ιεζεκιήλ στο κεφ. Α': 27-28.

«Και είδον ως όψιν ήλεκτρον, ως θέαν πυρός εν αυτώ κύκλω από της θέας της οσφύος αυτού και από της θέας της οσφύος αυτού και κάτω, είδον ως θέαν πυρός, και είχε λάμψιν κύκλω.»

Ευχαριστώ δια την φιλοξενίαν
Λαμπρινή Κουφομιχάλη (Τριχιά)

Μαρτυρίες για εξωγήινους

Οι μαρτυρίες ανθρώπων για συνάντησή τους με εξωγήινα σκάφη και όντα αφορούν παγκοσμίως. Περισσότερο ενδιαφέροντες είναι οι αναλόγως εμπειρίες των πληρωμάτων αεροσκαφών, διαφόρων εθνικοτήτων, επειδή πρόκειται για επαγγελματίες των αιθέρων. Ιδού μερικές:

— Στις 24 Ιουλίου του 1948, το πλήρωμα ενός αεροσκάφους DC-3, που πετούσε κοντά στο Μοντγκόμερι της Αλαμπάμα, είχε μια εφθόρη «συνάντηση» με ένα UFO, οι σχήμα τετράστιου ποδός. Τη στιγμή της συνάντησης, το αεροσκάφος κατευθυνόταν ανατολικά, προς την Ατλάντα, πετώντας σε ύψος 5.000 ποδών. Σωρικά, το πλήρωμα είδε κάτι που ήμοιαζε με ένα γιγάντιο αεροπλάνο, να κατευθυνόταν προς το DC-3 από τ' ανατολικά. Πέρασε δεξιά από τ' αεροπλάνο τους σαν αστραπή, πλησιάζοντάς το σε απόσταση 250 περίπου μέτρων, σύμφωνα με τις εκτιμήσεις του πληρωματος. Η ταχύτητα του UFO υπολογίστηκε σε 300 - 700 μίλια την ώρα, ενώ από την ουρά του έβγαζε μια πορτοκαλοκόκκινη φλόγα. Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις των δύο πιλότων, το UFO είχε μήκος 33 περίπου μέτρα και διάμετρο 8-10 μέτρα.

— Τη νύχτα της 10ης Φεβρουαρίου του 1951, ένα τετρακινητήριο μεταφορικό αεροσκάφος του ναυτικού πετούσε πάνω από το Βόρειο Ατλαντικό, πηγαίνοντας από την Ιολανδία στη Νέα Γη. Ο κυβερνήτης ήταν καλός, εκτός από μερικά διατάγματα σύννεφα που υπήρχαν κάτω από το αεροσκάφος, το οποίο πετούσε σε ύψος 10.000 ποδών. Στις 00.55, ο πιλότος του παρατήρησε από τον αριστερό περιβόητο ως «μια λάμψη κάτω από τον ορίζοντα» δεξιά από την πορεία του αεροσκάφους. Η λάμψη μετατόπιζε σε βαθύ κόκκινο, άρχισε να πλησιάζει το αεροπλάνο και όταν έφτασε κοντά, να κανέται μαζί μ' αυτό. «Ποτέ μινε ο' αυτή τη θέση για ένα, ή δύο λεπτά. Φαινόταν να έχει διάμετρο 7-10 μέτρα, ήταν μεταλλικό σε σχήμα δίσκου και στην περιφέρεια του είχε ένα κατακόκκινο δακτύλιο. Μια τεταμένη λάμψη λάμψη το περιέβαλε».

πρότερα το ακολουθούσαν. Όλα τα UFO είχαν σχήμα υδροπλάνου, ενώ το μεγάλο είχε μήκος περίπου 7 μέτρα και πλάτος 2,5. Είχαν χρώμα φωτεινό και έδειχναν να προωθούνται από κάποιο είδος προπύλιν, που έφταναν πίσω τους μια γαλαζοπράσινη ουρά.

— Ένα σοβιετικό αεροσκάφος της Αεροπορίας, πετούσε στις 4.10 το πρωί της 30ης Ιανουαρίου του 1985 προς το Μινσκ, όταν το πλήρωμά του είδε αρχικά ένα κίτρινο φως, που άρχισε πίσω του μια λεπτή ακτίνα. Το φως μετατόπιζε αργά - αργά σε ένα πρόανο σύννεφο, το οποίο πήγε σε λίγο τη μορφή ενός αντικείμενου που ήμοιαζε με αεροπλάνο. Ο δεύτερος πιλότος, Γκενάντι Λαζόφον, είχε κατά τη διάρκεια της πτήσης ότι «όταν θα διηγηθούμε τι είδαμε, θα μας πουν φαντασματοπλοίκους». Όμως οι ελεγκτές έδωσαν στη Ρίγα και το Βέλινγκσε επιβεβαιώσαν την παρουσία ενός «αεροπλάνου» που ήμοιαζε με σύννεφο, κοντά στο αεροσκάφος της Αεροπορίας.

— Στις 17 Νοεμβρίου του 1987, ένα ιαπωνικό Μπάνγκ 747 απογειώθηκε από το Ρένιαβιχ της Ιολανδίας κατευθυνόμενο προς το Αγκορτάς στην Αϊδάνα, με τελικό προορισμό το Τόκιο. Το αεροπλάνο πετούσε σε ύψος 35.000 ποδών, όταν ο πιλότος του είδε τρία φώτα, που έδειχναν να είναι οκτώ μίλια μπροστά από το αεροσκάφος του. Τα φώτα ήταν κίτρινα, ομοιοειδή και κινούνταν, ενώ τα δύο μικρότερα άλλαζαν γαλβάνια και δεν φαινόταν στο ραντάρ του αεροπλάνου. Ο πιλότος πίστεψε ότι ήταν οι εξαρτήσεις ενός άλλου αεροπλάνου, το οποίο προεπερνούσε. Αλλά οι ελεγκτές έδωσαν δεν μπόρεσαν να εντοπίσουν στις οθόνες των ραντάρ τους κανένα άλλο αεροσκάφος εκτός από το Μπάνγκ 747. Τα φώτα παρέμειναν κοντά στο Μπάνγκ, κινούμενα στ' αριστερά του και μετά από λίγο εξαφανίστηκαν προς τ' ανατολικά.

Οι επιστήμονες που ερευνούν το ενδεχόμενο ύπαρξης ζωής στο Διάστημα, υποστηρίζουν πως ο κανόνας των πιθανοτήτων, αν όχι τα στοιχεία, οδηγούν στο συμπέρασμα πως υπάρχουν εξωγήινοι...

«...και είδον και ιδού πνεύμα εξαίρον ήρχετο από βορρά, και νεφέλη μεγάλη εν αυτώ, και φέγγος κύκλω αυτού και πυρ εξαστράπτων, και εν τω μέσω αυτού ως όρασις ηλεκτρου εν μέσω εν τω μέσω και φέγγος εν αυτώ και εν μέσω ως ομοιολία τεσσάρων ζώνων και ούτη η όρασις αυτών ομοιολία ανθρώπου επ' αυτοίς, και τέσσαρα πρόσωπα τω ενί, και τέσσαρες πτέρυγες τω ενί και τα σκέλη αυτών ορθά, και πτέρυγαι το πόδες αυτών, και σπινθήρες ως εξαστράπτων χολόεις, και ελαφραί οι πτέρυγες αυτών και χερσ ανθρώπου υποκαταθέν των πτερύγων αυτών επί τα τέσσαρα μέρη αυτών».

ΙΕΖΕΚΙΑ: Παλαιά Διαθήκη

6 Είναι απίθανο να είμαστε μόνοι στο σύμπαν. Αλλά είναι ακόμα πιο απίθανο να γνωρίσουμε κάποτε τα άλλα όντα

— Αργά το απόγευμα της 3ης Ιουνίου του 1969, ένα αμερικανικό αεροσκάφος πλησίαζε το Σαιντ Λούις, πηγαίνοντας προς την Ουάσινγκτον. Ο κυβερνήτης ήταν καλός, το αεροπλάνο πετούσε σε ύψος 39.000 ποδών, όταν ξαφνικά ο πιλότος του είδε ένα περίεργο σχηματισμό από τέσσερα άγνωστα υπήματα αντικείμενα. Το ένα UFO ήταν μεγάλο και επικεφαλής, ενώ τρία με-

— Στις 22 Απριλίου του 1987, ένα βορειοανατολικό Μπάνγκ 747 «συνάντησε» ένα UFO, κατά τη διάρκεια της πτήσης του από το Λονδίνο προς την Μπανγκόκ. Και τα πέντε μέλη του πληρωματος ανέφεραν ότι είδον φώτα που αναβοέφταναν να πετούν προς το αεροσκάφος τους και κατόπιν να εξαφανίζονται πάνω από τον ορίζοντα του Καλκίς. Σύμφωνα με την αναφορά, είδε ο πιλότος του Μπάνγκ. «Δεν ήμουν βεβαιώσιμη ποτέ στη ζωή μου κάτι παρόμοιο και είμαι ένας πεπεισμένος πιλότος».

Le Monde

7, rue du Louvre, 75001 Paris Cedex 01

Dimanche 15-16 Octobre 1989

DERNIÈRE ÉDITION
INTERNATIONALE

Retour à Paris

Retour sur terre

Wall Street rough. On a vu samedi, hier, au cours de la séance, le dollar à la baisse. Le marché a réagi à la chute de Wall Street.

La Bourse de New-York a connu vendredi 13 octobre un mini-crash. L'indice Dow Jones, le thermomètre de Wall Street, a subi une baisse de 190 points (soit 7 %). Entraîné par ce mouvement, le dollar a chuté vis-à-vis des principales devises. Il s'est établi vendredi soir à New-York à 6,33 F contre 6,49 F dans la journée à Paris. La fragilité du système financier international expose à la chute de Wall Street.

Simple correction ou signe bonds ? Ces obligations à haut

Le comité central du PCF, dont les travaux se sont achevés vendredi 13 octobre, a été marqué par une offensive en règle de l'ancien numéro deux du parti, M. Charles Fiterman, contre M. Georges Marchais. Considérant que les bouleversements qui surviennent en Europe de l'Est ne sauraient laisser le PCF indifférent, M. Fiterman souhaite inscrire une ligne réformatrice qui tienne compte de ces événements.

Strasbourg et les littératures européennes

Le « carrefour des littératures européennes » organisé du 18 au 22 octobre à Strasbourg, réunit des écrivains, des critiques et des chercheurs venus de tout le continent. Un point fort de cette semaine : l'hommage à Elia Camerini, grand Nobel de littérature.

Défilé en RDA

Presque toutes les personnes arrêtées lors des manifestations

UFO σε πάρκο των ΗΠΑ

ΝΕΑ ΥΟΡΚΗ. Ένας Αμερικανός ερευνητής που μελετά το φαινόμενο των πτήσεων άγνωστων ισχυρίζεται ότι ένα Ανεμολιτή Ταυτότητα Ιπτάμενο Αντικείμενο (ΑΤΙΑ) προσγειώθηκε σε πάρκο της Νέας Υόρκης από μήνες πριν οι Σοβιετικοί αναφέρουν το εκπληκτικό περιστατικό της εμφάνισης εξωγήινης σε πάρκο της ρωσικής πόλης Βαρσάντζ.

«Είναι σίγουρο ότι ένα ΑΤΙΑ προσγειώθηκε στο πάρκο Κούνιν της συνοικίας του Κούνιν-τάνος ο Μπλ Κνέλ έναντι του δρόμου στην διαδρομή προς κόνγκερσους που οργανώθηκε στο σημείο όπου υποτίθεται ότι προσγειώθηκε ο πτήματος διακός.

Σύμφωνα με τον Κνέλ, πέντε επιβάτες ενός λεωφορείου στο Κούνιν είδαν τη νύχτα της 9ης Μαρτίου ένα «αφανές αντικείμενο» να πετάει με μεγάλη ταχύτητα από τον ουρανό.

το χώρο του πάρκου. Επειδή όμως το πάρκο βρίσκεται μεταξύ των αεροδρομίων Κένεντι και Λαγκουάρντι, οι επιβάτες υπέθεσαν ότι το αντικείμενο ήταν ένα αεροπλάνο που έπεφτε.

Ο Κνέλ παρουσίασε σαν αποδεικτικά στοιχεία για την προσγείωση του ΑΤΙΑ ένα παπούτσι βρεμένο δίπλα καθώς και την έγχρωμη βεβαίωση ενός γεωλόγου ότι ανακαλύφθηκε κομμάτι από ορυκτά που δεν υπάρχουν στις ΗΠΑ στο ίχνη που άφησε στο χώμα το ΑΤΙΑ.

Αντίστοιχα, όμως, με το περιστατικό στο Βαρσάντζ, κανείς από τους μάρτυρες δεν ανέφερε ότι είδε κάποιον εξωγήινο.

Ο Αμερικανός ερευνητής έχει τη δική του άποψη πάνω σε αυτό. Όπως διαβεβαιώνει τους δημοσιογράφους, «οι εξωγήινοι αυτή τη φορά δεν ήρθαν να συναντηθούν με ανθρώπους».

— Πέμπτη 19 Οκτωβρίου 1989

UFO και στη Ρόδο

ΡΟΔΟΣ. Μετά τη σοβιετική πόλη, όπου πανύψηλα οντά από το διάστημα έκαναν... περίπατο πριν από λίγες μέρες, και ένα χωριό της Ρόδου δεχτηκε το περασμένο Σάββατο απρόσδοκη επίσκεψη ενός πτήματος σκού!

Δεκάδες κάτοικοι του χωριού ορίστηκαν ότι είδαν... Αλλά οι κάτοικοι που γεγόνασαν από την αρχή.

«Η ώρα ήταν περίπου 7.30 το απόγευμα του περασμένου Σαββάτου — αργότερα ο παπάς του χωριού Λαρόδο, που είναι και δασκάλας, Χάρβα, Παπαδημητρίου — και τα παιδιά είχαν σχολάσει. Σαν ένα μπουκάλι από αυτό έβλεπαν κοντά μου και μου είπαν ότι είδαν κάτι περνούσαν στον ουρανό. Βγήκα στο προαύλιο του σχολείου και είδα ένα πολύ μικρό αντικείμενο που περνούσε γρήγορα από πάνω μου. Το περιστατικό συνέβη περίπου στις 19.30.

έργος ένα πορτοκαλί φως, που είχε το σχήμα ενός αεροπλάνου, και σαν πρόβλεψε. Είχανε μπει μέσα. Λίγα λεπτά μετά και ύστερα πήρε ύψος και χάθηκε.

Τη μαρτυρία όμως του κ. Παπαδημητρίου επιβεβαιώνει και ο γίαιος του χωριού Νικ. Καρραβίτης, ο οποίος επισημαίνει ότι λίγο μετά την εμφάνιση του πτήματος δίσκου έλασαν η νερότητα. Το φαινόμενο αντικείμενο είδαν και δεκάδες άλλοι κάτοικοι της κοινότητας Λαρόδο. Πρόκειται για ομαδική παράθεση η πρόταση οι οποίοι αυτοί άνθρωποι ήλθαν σε απόσταση αναπνοής με επισκέπτες οι...

...περίσυνε...
...το...
...Σκορτές, δημιουργία της πολιτιστικής ταινίας «Ο τελευταίος πειρασμός».

Ο ίδιος σκηνοθέτης Άνδρ. Καρασάβας προέβλεπε να το παίζει, ήρθαν οι ερμηνευτές οι οποίοι νέα ταινία...
...είναι...
...χρηστική...
...παύση...
...Αν...
...είναι...
...δεχτεί...
...το...
...Αν...

Τελικά τα... UFO είναι παντού!

Νέα Υόρκη, 13 (Ασ. Πρεσ).

Ο υπάλληλος διακός οι τους εξωγήινους που ανακάλυψε το ρωσικό Βαρσάντζ ενδεχεται να επικοινωνήσει γρήγορα την... Νέα Υόρκη!

Έτσι τουλάχιστον ισχυρίζεται ο «ερευνητής UFO» Μπλ Κνέλ που δήλωσε χτες ότι σε πάρκο της Κούνιν, της αμερικανικής μεγαλούπολης, εμφανίστηκε ιπτάμενο λεωφορείο αντικείμενο στις 9 Μαρτίου 1989. Το όνομα είναι πέντε άτομα, που επέβαιναν σε διερχόμενο λεωφορείο και η προσγείωση του στο πάρκο αποδείχτηκε από μια αποσπασμένη ιτιά και διάφορα ίχνη που βρέθηκαν γύρω της.

Οι κάτοικοι της περιοχής του Κούνιν δεν έδειξαν πάντως να συμπεριφέρονται τις μαρτυρίες του κ. Κνέλ και θεωρούν ότι μάλλον αυτός είναι... εξωγήινος στη γενιά τους και όχι... εξωγήινο! Μια γενιά συγκεκριμένα βεβαιώνει ότι η αποσπασμένη ιτιά που επικαλεσθήκαμε στο χροίδιο ο κ. Κνέλ έλασε όταν μία ομάδα παιδιών χρησιμοποίησε τα αδύναμα κλαδιά της για να... κάνουν κοινότητα!

Ο κ. Κνέλ πάντως επικαλέστηκε υπέρ του και την ανάλυση ενός μετεωρολόγου που βεβαιώνει ότι γύρω από την ιτιά βρέθηκαν στοιχεία που απονέμουν μόνο στη Καραϊβική και όχι στη Νέα Υόρκη!

UFO πετούν στο Βέλγιο

ΒΡΥΞΕΛΛΕΣ. Η αεροπορία και η αστυνομία του Βελγίου εξετάζουν διάφορες μαρτυρίες για την παρουσία άγνωστης ταυτότητας ιπτάμενων αντικείμενων, στον ενάριο χώρο, κοντά στα σύνορα με την Ολλανδία και τη Δυτική Γερμανία.

Στις 29 Νοεμβρίου, δεκάδες πολίτες και αστυνομικοί της περιοχής της Λιέζης κατήγγειλαν ότι είδαν «UFOs» να πετούν σε χαμηλή απόσταση από το έδαφος. Την ίδια μέρα, τα ραντάρ της αεροπορίας έπιασαν στις ολόκληρες διάφορα ιπτάμενα αντικείμενα, που δεν μπορούσαν να εξηγήσουν την προέλευσή τους.

Ου φονεύσεις

Θεσσαλονίκη, φθινόπωρο 1989

Αγαπητοί φίλοι γεια σας

Παρ' όλα τα γεράματα και τη μοναξιά μου διότι πέρασα τα 85 χρόνια, ωστόσο βγαίνω και στο υπαίθρο και μπορώ ακόμα να γράψω λίγο.

Μέσα στις 12 εντολές είναι και το ου φονεύσεις.

Επειδή οι πολιτικές κυβερνήσεις μετράνε πολύ αν θα χάσουν μια ψήφο, είναι ευκαιρία τώρα με την Οικουμενική Κυβέρνηση που αποτελείται από την αφρόκριμα του Δικαστικού Κλάδου να φτιάξει νόμο και να απαγορέψει το κυνήγι και να μεζέψει όλα τα δόκανα.

Κάθε χρόνο έχουμε πολλά θύματα. Θύματα αθώα και τούτο διότι υπάρχει αταξία.

Διότι έρχεται στο σπίτι του ο επαγγελματίας κυνηγός και όπως είναι γεμάτο το όπλο του το κρεμάει στην κρεμάστρα του σπιτιού του και το παίρνουν τα παιδιά του για να παίξουν και σκοτώνονται.

Εκτός από τα παραπάνω η κατάσταση που υπάρχει δημιουργεί θύματα πολλά: Μαλώνει ένας με το γείτονά του τρώει ξύλο και αρπάζει το δίκανο και σκοτώνει το γείτονα του σπιτιού του ή του χωραφιού του.

Το κυνήγι ήταν το χόμπι των μεγιστάνων του πλούτου, των παλατιών και λοιπών εξεχουσών προσωπικοτήτων τω καιρώ εκείνω.

Είναι κρίμα και ντροπή να περπατάς σε ένα δάσος και να μην ακούς έναν κότσυφα να κελαιηδεί ή να περπατάς σε πλαγιές και σε χωράφια και να μην μπορείς να δεις μια πέρδικα.

Μια άλλη μεγάλη πληγή είναι τα φυτοφάρμακα που ρίχνουμε στα χωράφια για λίπανση μα και γι' αυτά πρέπει να βάλουν τα δυνάτά τους οι επιστήμονες να βρουν τέτοια που να λυπαίνουν τα χωράφια αλλά να μη σκοτώνουν.

Η μεγάλη μας τώρα παρηγοριά έμειναν τα καημένα τα χελιδόνια που μας φέρνουν την άνοιξη, γεννοβολούν και παίρνουν τα παιδιά τους και ξαναφεύγουν.

Αυτά όμως δε στρώνονται να βρουν τροφή την οποία εξασφαλίζουν με μύγες, κουνούπια και λοιπά έντομα εν πτήση.

Πατάνε βέβαια στη γη μόνο και μόνο να πάρουν λάσπη για να φτιάξουν τη φωλιά τους.

Ευχαριστώ για τη φιλοξενία

Μήτσος Πασπάλης

(18-12-42),

Επί ευκαιρία της μάχης Μικροχωριού μερικά ανέκδοτα στο Περιοδικό είναι ωραία να διαβάζονται. Εγώ σας στέλνω τούτο, που θυμήθηκα από πολλά χρόνια!

Πίνδος 1940

Φιλικά
Σταύρος Παρζάλης
Αθήνα

ΤΟ ΚΡΑΝΟΣ ΤΩΝ ΑΛΒΑΝΩΝ

Στον πόλεμο της Αλβανίας το 1940 οι Αλβανοί δεν είχαν «κράνος» να φορέσουνε στη μάχη και για να φοβερίσουνε τους Έλληνες οπλοφόρους βάζανε αντί για «κράνος» την άδεια караβάνα φαγητού, που τους είχανε δώσει οι Φρατέλοι Ιταλοί με την ουρά προς τα πίσω, όπως φορούσαν οι ίδιοι το φτερό τους...

Γι' αυτό στο εθνικό τους μουσείο οι Αλβανοί έχουνε σήμερα ένα τεράστιο υπερφυσικό «ΚΡΑΝΟΣ» του Γιώργου Ζώγου Σκερντέμπεη Καστριώτη, που δεν μπορούν να το κουβαλήσουν Άτλαντες και Γίγαντες τόσο μεγάλο και βαρύ που είναι...

Και, το φτιάξανε τέτοιο μεγάλο, για να βγάλουνε το άχτι τους, που είχανε για «κράνος» οι Αλβανοί το 1940, απέναντι των Κρανιοφόρων Ελλήνων...

Σταύρος Παρζάλης 1940

ΜΙΚΡΟΧΩΡΙΤΙΚΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ

Στη στήλη αυτή δημοσιεύονται πάντοτε γράμματα Μικροχωριτών ή μη που απευθύνονται προς το περιοδικό ή την 'Αδελφότητα. Κατά προτίμηση δημοσιεύονται τα γράμματα των ξενιτεμένων, γιατί τους δίνεται έτσι ή ευκαιρία να επικοινωνήσουν με όλους τους συγχωριανούς. Τους ευχαριστούμε που μας σκέφτονται.

Ευχαριστούμε θερμά όλες και όλους όσους από καιρό σε καιρό μας στέλνουν τα γράμματά τους. Είτε προς το περιοδικό είτε προς την Αδελφότητα και το Διοικητικό Συμβούλιο. Είναι όλα ευπρόσδεκτα και τα δημοσιεύουμε εδώ γιατί απηχούν μια φωνή Μικροχωρίτικη από κάποια άκρη της γης.

Με τα γράμματα αυτά νοερά οι Μικροχωρίτες επικοινωνούν μεταξύ τους, όσο μακριά κι αν βρίσκονται. Σήμερα όλοι μας έχουμε ανάγκη και προ παντός οι ξενιτεμένοι, από επικοινωνία με τη γενέτειρα και τους συγχωριανούς. Λόγω μακρινών αποστάσεων η ανάγκη αυτή ικανοποιείται ως ένα βαθμό, με την αλληλογραφία. Να λοιπόν γιατί τα γράμματά σας είναι πολύτιμα και συγκινούν πάντοτε όλους μας.

Γι' αυτό και το περιοδικό μας τηρεί ως αρχή την δημοσίευσή τους από τη στήλη αυτή, όταν δεν είναι αυστηρά προσωπικά. Αλλά και τότε ακόμη, εφ' όσον θίγονται σ' αυτά θέματα που ενδιαφέρουν τους Μικροχωρίτες, τόσο του εσωτερικού όσο και του εξωτερικού και γενικά θίγουν θέματα που εντάσσονται στους ευρύτερους σκοπούς της Αδελφότητάς μας.

Περιμένουμε λοιπόν πάντοτε ευπρόσδεκτα τα γράμματά σας για την στήλη: «ΜΙΚΡΟΧΩΡΙΤΙΚΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ».

ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ 45ου ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ ΕΝΩΣΕΩΣ ΕΥΡΥΤΑΝΩΝ ΑΜΕΡΙΚΗΣ «ΤΟ ΒΕΛΟΥΧΙ»

Αθήνα 15 Ιουλίου 1989

Προς το
Διοικητικό Συμβούλιο του
Συλλόγου Μικροχωριτών

Αγαπητοί συμπατριώτες,

Η Οργανωτική Επιτροπή του 42ου Συνεδρίου της Ενωσης Ευρυτάνων «ΤΟ ΒΕΛΟΥΧΙ» αισθάνεται την υποχρέωση να σας ευχαριστήσει για τη σύμπραξή σας στη θερμή υποδοχή και τη φιλοξενία που επιφυλάξατε στα ξενιτεμένα αδέρφια μας όταν επισκέφτηκαν το χωριό σας γιατί πραγματικά τους συγκινήσατε με την αγάπη και τον ενθουσιασμό που τους αγκαλιάσατε. Οι στιγμές αυτές θα τους μείνουν αλησμόνητες.

Με κάθε τιμή
για το Διοικητικό Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος Π. ΚΩΣΤΟΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ
Ο Γραμματέας Κ. ΣΤΑΦΥΛΑΣ

Αξιότιμε κε Κουτσούκη,

Έλαβα το περιοδικό σας «Μικροχωρίτικα Γράμματα» με το δημοσιευμένο ποίημά μου «Τρία Ελάτια-ΤΑΟ» και Σας ευχαριστώ θερμά!

Δείγμα της ποιήσής μου σας έστειλα τη τελευταία ποιητική συλλογή μου «Η ΜΑΝΑ ΕΛΛΑΔΑ» δεν γνωρίζω αν την πήρατε. Πάντως, με τους Μικροχωρήτες σχετίζομαι από τη Θήβα, όπου δουλεύαμε μαζί!

Ήταν σεισμόπληκτοι εργάτες του Μικρού Χωριού και πολύ καλά και τίμια παιδιά! Έτσι, συνδέθηκα από τότε με Μικροχωρίτες και μάλιστα τώρα, που μου στέλνετε το περιοδικό, ακόμα περισσότερο...

Ευχαριστώ, για το περιοδικό και τη δημοσίευση του ποιήματός!

Σας χαιρετώ εγκάρδια
Σταύρος Παρζάλης
Μιστράλ 6, Παύλωνων
ΑΘΗΝΑ

Αφιέρωμα

ΜΙΚΡΟ ΧΩΡΙΟ

ΜΙΚΡΟ ΧΩΡΙΟ Περήφανο
από το Καρπενήσι.

Με τόσα ξόμπλια όμορφα,
σε στόλισε η Φύση.

Ω, Χελιδόνα όμορφη,
πανύψηλή μου ράχη.
Αυτού ανεβοκατέβαζαν
τα πρόβατα οι Βλάχοι...

Μέσα στη Σκέψη μου έρχεσαι,
απ' τα μικρά μου χρόνια.
Σαν ήμουν τσοπανόπουλο,
με σκούτινα παντελόνια...

Θυμάμαι τα Ελάτια σου,
τα πεύκα, τα λειβάδια.
Πού τρέχαμε και παίζαμε
τα παιδικά μας βράδια...

ΑΔΕΛΦΟΤΗΣ ΜΙΚΡΟΧΩΡΙΤΩΝ «Η ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΙΣ ΤΟΥ ΣΩΤΗΡΟΣ»

(Ιδρυθείσα το πρώτον εν Κων/πόλει
εν έτει 1885)

ΕΔΡΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ 117 41

Εν Αθήναις τη 25/8/1989

Κύριε Νομαρχεύοντα,
(Νομαρχίας Ευρυτανίας)

Πέρυσι ξεκίνησε μια προσπάθεια, όπως γνωρίζετε, για την εξιχνίαση των αρχαιολογικών χώρων της Ευρυτανίας. Μεταξύ των άλλων έγινε και μια πρώτη «δειγματοληπτική» ανασκαφή στην ιστορική τοποθεσία 'Αη-Σώ-στης του Μικρού Χωριού.

Λόγω των ενθαρρυντικών αποτελεσμάτων αυτής της πρώτης μικρής ανασκαφής αποφασίστηκε η συνέχισή της για φέτος. Για τον λόγο αυτό προβλέφθηκε στον προγραμματισμό της Νομαρχίας η συνέχισή με ειδικό κονδύλι 2 εκατ. δραχμών περίπου.

Επειδή νομίζουμε, ότι δεν πρέπει να διακοπεί η προσπάθεια, η οποία έχει αρχίσει με αισιόδοξες προοπτικές, παρακαλούμε, όπως σε συνεννόηση με την Εφορία Αρχαιοτήτων Λαμίας

Στο Χάνι, στην Πλατεία μας,
γλέντια και πανηγύρια.
Και ο Θεός σου δώρισε
χαρίσματά Του μύρια...

Μα, ο σεισμός μας χώρισε
στο κάτω και στ' απάνω.
Εγώ θα σ' έχω μέσα μου
ωστόσο να πεθάνω...

Πάντα καλά να είμαστε
και στο ΜΙΚΡΟ ΧΩΡΙΟ μας
Εμείς, για ν' ανταμόνωμε
στο ξεκαλοναίριό μας...

Και κάτω από τον πλάτανο
εμείς από τα ξένα.
Να λέμε για τ' ανείπωτα
και, για τα περασμένα...

Σταύρος Παρζάλης

διατάξτε την συνέχιση των ανασκαφικών εργασιών στην τοποθεσία του 'Αη-Σώστη Μικρού Χωριού Ευρυτανίας.

Βέβαιοι για την κατανόηση του αιτήματός μας και της σημασίας των ανασκαφών στην περιοχή μας.

Διατελούμε με τιμή
Για το Δ.Σ.

Πρόεδρος
Μεν. Κουτσούκης

ΔΥΟ ΛΟΓΙΑ

Το περιοδικό σας και η αγάπη στο χωριό σας κε Κουτσούκη μου ενέπνευσαν αυτούς τους λιτούς μα γεμάτους αναμνήσεις στίχους μου!

Έτσι, περίπου φαντάστικα το ωραίο Μικρό Χωριό σας κι έτσι έγραψα αυτές τις όμορφες στροφές μου! Εσείς οι Μικροχωρίτες θα κρίνετε πόσο οι στίχοι μου βρίσκονται στην πραγματικότητα...

Ό,τι έγραψα το 'χω διαβάσει στο περιοδικό σας, αλλά και η συμπάθεια προς τους Μικροχωρίτες μου ενέπνευσαν αυτό το ποίημα! Θέλω να το δημοσιεύσετε· είναι πολύ καλό.

Ευχαριστώ
Σταύρος Παρζάλης
φίλος

Σεπτεμβρίου 21, 1989

Αγαπητέ Μένιο. Σε χαιρετώ. Από υγεία καλὰ είμεθα όλοι το ίδιο και για σας ποθούμε.

Το Πάσχα που ήμουν στην Αθήνα για δυο εβδομάδες δεν μπορέσαμε να ιδωθούμε, δυστυχώς το ταξίδι μας ήταν λιγιστό.

Με συγχωρείς που στέλνω την συνδρομή μου για το περιοδικό λίγο αργά. Ημέρα με την ημέρα πέρασε ο καιρός.

Τα νέα μας εδώ είναι πάντα τα ίδια, την ξέρεις την Αμερική... δουλειά και σπίτι.

Σε παρακαλώ δώσε τα χαιρετίσματά μας στο συμβούλιο καθώς και στους χωριανούς.

Ελπίζω σε άλλο ταξίδι μας ή ταξίδι σου να ιδωθούμε.

Πολλούς χαιρετισμούς στην οικογένειά σου.

Με φιλική αγάπη

Δ. Ζαχαρόπουλος (J. ZACHARY)

N. Υόρκη

ΥΣ: Συγχαρητήρια σε όλους σας για την ωραία δουλειά που βάζετε για να κάνετε το ωραίο περιοδικό ΜΙΚΡΟΧΩΡΙΤΙΚΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ.

Προς

την Αδελφότητα Μικροχωριτών Ευρυτανίας

Αγαπητοί συμπατριώτες,

Το Δ.Σ. του Συλλόγου μας εύχεται στα μέλη του Συλλόγου «Καλά Χριστούγεννα και Ευτυχισμένο το Νέον Έτος 1990» με αγάπη και ειρήνη.

Φωτογραφία ενθύμιον από τα αποκαλυπτήρια του μνημείου στα Κοκάλια.

Με πατριωτικούς χαιρετισμούς

Ο Πρόεδρος

ΚΩΝ. ΚΑΤΣΙΑΡΗΣ

Ο Γεν. Γραμματέας

ΚΩΝ. Α. ΒΕΡΕΛΗΣ

Αγαπητέ Μένιο γεια σου

Τόση υγεία που έχω είμαι πολύ ευχαριστημένος. Έχω πτώση αλλά δεν το βάζω κάτω.

Ασφαλώς η ζωή είναι μονόδρομα και ευτυχώς μπορώ και το καταλαβαίνω.

Χθες έστειλα και τη συνδρομή μου για το 1990.

Έχασα τα έτη σου και αν έχεις την κα-

λοσύνη και την ευχέρεια μου γράφεις δυο λογάκια.

Εύχομαι το γράμμα μου να βρει τόσο σένα όσο και τους δικούς σου καλὰ και χρόνια πολλά για τον καινούργιο χρόνο.

Φιλικά

Μήτσος Πασπάλης

Υ.Γ. Μένιο σε παρακαλώ πολύ το περιεχόμενο που έχω για τα Μικροχωρίτικα γράμματα αν νομίζετε κάτι που δεν το έχω καλὰ γραμμένο σου δίνω το δικαίωμα να το βελτιώσεις ακόμα και να το διαγράψεις.

Σ' ευχαριστώ

Μήτσος Πασπάλης

Θεσσαλονίκη 27-11-1989

Αγαπητέ μου Μένιο, για λίγο που ήμουν στο Μ. Χωριό φέτος είδα την εκκλησία του χωριού μας τη Μεταμόρφωση με πολλές ελείψεις, κυρίως το δάπεδο να είναι κυματιστό ώστε αν κανείς δεν προσέξει να υπάρχει φόβος να πέσει. Βέβαια, ύστερα από τόσα που μεσολάβησαν δόξα τω Θεώ που στέκεται και που υπάρχουν κάποιοι σαν κι εσάς να τα φροντίζετε.

Με την ευκαιρία σας στέλνω από το μικρό ταμείο μου 6.000 δρχ. εκ των οποίων 1.000 για συνδρομή και Μικ. γράμματα και 5.000 για το Ναό Μεταμόρφωσης εις μνήμην τυ συζύγου μου Αθαν. Δημόπουλου.

Επίσης 6.000 από Μαριάνθη Τσιροπούλου 1.000 για συνδρομή και 5.000 επίσης για το Ναό Μεταμόρφωσης εις μνήμην των γονέων Χρήστου και Ευφροσύνης Ζωγράφου. Χαιρετισμούς στην Όλγα Γ. Δημόπουλου και σε όλα τα στελέχη και μέλη της αδελφότητας. Πάντα να είστε καλὰ.

Με αγάπη

Βιργινία

SAN FRANCISCO τη 20 Δεκεμβρίου 1989

Αγαπητέ Μένιο,

Σου εύχομαι καλὰ Χριστούγεννα και ευτυχισμένος ο καινούργιος χρόνος. Λυπήθηκα που δε σε ξαναείδα μετά από το χωριό διότι έφυγα.

Μένιο, σου στέλνω τη συνδρομή μου εκ \$

50 και διαβίβασε τους χαιρετισμούς μου και τα χρόνια πολλά στους χωριανούς μας και πατριώτες.

Γεια σου Κλεομένη
Κώστας Πέτσικας
SAN FRANCISCO 1989

31/8/89

Αγαπητέ Μένιο,

Πήραμε το περιοδικό «Μικροχωρίτικα Νέα», μας άρεσε, έχει αρκετά υλικά και ενδιαφέροντα. Εύχομαι έτσι να είναι πάντα. Εδώ και ο Σταύρος Ζορμπαλάς που γενικά γράφει θα μπορούσε να δώσει γραπτά.

Στέλνω τις 500 δρχ. τη συνδρομή μας. Χαιρετίσματα στη γυναίκα σου.

Με αγάπη
Γιάννα Τριχαλινού

MARTINEZ CALIFORNIA
5-2-90

Αγαπητέ χωριανέ Μένιο χαίρε, καθώς και την οικογένειαν χαιρετώ. Πολύς καιρός επέγρασε από την τελευταίαν προσωπικήν συνάντησιν που είχαμε, προ της αναχωρήσεώς μου από την Αθήνα. Ο χρόνος φεύγει ήρθε το 1990, και ήδη διανύωμεν τον δεύτερον μήνα του Νέου έτους. Όπου και σας εύχομαι καλή χρονιά. Έλαβα και το τελευταίο τεύχος, από τα Μικροχωρίτικα γράμματα. Από το οποίο μαθένωμεν τα νέα του χωριού μας. Είναι ο μοναδικός μου σύντροφος δια τας αναμνήσεις του χωριού μας. Εκεί που εγεννήθην και είδα το πρώτο φως του ήλιου. Παρόλο που επέγρασαν 39 χρόνια από τότε που οι συνθήκες της ζωής με ανάγκασαν να μεταναστεύσω, δεν παρήλθεν ούτε μίαν ημέραν που να μην βρεθεί ο νους μου, εις το πολυαγαπημένο μας χωριό. Όλα αυτά τα χρόνια δεν ήταν τίποτε άλλο, από μία παρατεταμένη νοσταλγία δια το χωριό. Πολλές φορές επεθύμησα να έρθω και να μείνω δια παντοτινά. Μέχρι σήμερον όμως δεν έγινε κατορθωτό, εις αυτό συνετέλεσεν και η κατολιόθησις του 1963, όπου παραμόρφωσε το χωριό μας, και ταυτόχρονα περέσισε και την πατρικήν μας οικήν. Τώρα όμως βρισκόμαστε ενώπιον

νέου χωριού, με πολύ πιο εξυπηρετικά μέσα, εξ ίσου όμορφο με το παλαιό. Αυτό θα συντελέσει εις την επάνοδον πολλών εξ υμών των μεταναστών, έστω και εις το γήρας.

Η τελευταία μου επίσκεψις εις το χωριό μας, με ενεθάρρυνε, διότι είδα να γίνεται κάθε χρόνο, και κάτι το καινούργιο, η άσφαλτος από το καινούριο μέχρι το παλαιό χωριό, είναι πολύ επιτυχημένη. Επίσης και η διαμόρφωση της πλατείας του Νέου Χωριού. Και ένα ακόμη και το σπουδαιότερο η συνεχής εικονογράφηση της Αγίας Κυριακής. Αυτό δείχνει την πίστη στα πνευματικά, των απανταχού Μικροχωριτών, και άλλων ευλαβών χριστιανών. Ανέκαθεν ξεχωρίζαν για τα πνευματικά τους χαρίσματα οι χωριανοί μας όπου και εφρόντιζαν δια την ευπρέπειαν των Ιερών Ναών του χωριού μας. Μια απόδειξις είναι και το ιερό Ησυχαστήριο που απέκτησε το χωριό μας, με τις ευλαβέστατες Μοναχές, που με την παρουσία τους, στερεώνουν την ημών πίστην. Με τας σκέψεις αυτάς κλείνω την επιστολή μου. Να διαβιβάσεις τους χαιρετισμούς μου, εις όλους που ρωτούν δια ημάς. Καθώς και εσείς έχετε από όλα τα αδελφια μου, και την οικογένειάν μου. Εσωκλείστος θα βρείτε την ετήσιαν συνδρομήν μου διά το 1990.

Σας χαιρετώ φιλικότατα
ο χωριανός σας,
Στέφανος Μαστρογεωργόπουλος

Jan 31, '90
Mount Penn, PA
U.S.A.

Αγαπητέ Μένιο σε χαιρετώ. Εύχομαι εις εσέ οικογενειακώς και εις όλως τα μέλη της Αδελφότητος «Καλή χρονιά». Είθε υγεία και αγάπη εις όλους εσάς και ι-δαιτέρως κάθε τι το ποθητόν δια την πρόο-δον και την ευημερίαν της Αδελφότητος.

Η ξενιτιά, ως γνωστόν, μας καταπιέζει πολύ, αν όχι όλους, τουλάχιστον για μας που ήρθαμε αρκετά μεγάλοι στην Αμερική με σκοπό γρήγορα να ξανάρθουμε στην λατρευτή μας γενέτειρα, εν τούτοις σαν μάγισσα μας κρατάει κοντά της.

Είμαστε πραγματικά πολύ δυστυχισμένοι
Συνέχεια στη σελ. 31 →

«Ο Γέρο-πλάτανος στο χάνι»

Στη Ρούμελη, εκεί ψηλά στο Καρπενήσι
είναι ένα όμορφο χωριό κι έχει στον κόρφο του
ένα δέντρο, πλατύφυλλο και δροσερό.

Στην ρίζα του τρέχει γάργαρο κρυσταλλένιο νερό
και στην κορφή του φοράει ολόχρυσο σταυρό.

Ε, Μικροχωρίτες! για τον πλάτανο στο χάνι σας μιλώ.

Κι όσοι απ' το νερό του ποιούν
δύσκολα να τον αποχωριστούν.

Κι εμείς οι ξενητεμένοι
όρκο βαρύ αφήνουμε σε κάθε γυρισμό μας.

Ποτέ να μην προδώσουμε το δέντρο αυτό
το ιερό. Αντίτιμο δεν έχει ούτε σε ίσκιο
ούτε σε πηγής νερό

Κι όποιος βρεθεί και το αντίθετο θα πει
απ' την Αγιά Σωτήρα απέναντι
βαρειά θα τιμωρηθεί.

Ένα ποτήρι κρύο νερό εύχομαι γρήγορα να το ποιώ
στον πλάτανο στην υγιά όλων σας.

Με αγάπη και εκτίμηση
Λαμπρινή Κουφομιχάλη
(πατρικό Κ. Τριχιά)

Υ.Γ. Την συνδρομή μου θα την δώσω το καλοκαίρι στο χωριό, πρώτα ο Θεός, εάν έλθω,
ειδάλλωθ θα σταλεί σύντομα.

Άσβηλ 28 Δεκεμβρίου 1989

Αγαπητοί μας

Χαρήκαμε που σας είδαμε το περασμένο καλοκαίρι που ήλθαμε στην Ελλάδα.

Με το Σύλλογο των Ευρυτανών είχαμε την ευκαιρία να δούμε πολλά χωριά της Ευρυτα-
νίας.

Όλοι ξέρουμε ότι η Ευρυτανία έχει φυσική ομορφιά, αλλά η λεγόμενη πρόοδος δημιούρ-
γησε μερικά προβλήματα. Είδαμε ότι γέμισε ο τόπος πλαστικά σκουπίδια. Κάτι πρέπει να
γίνει γι' αυτό, είναι άσχημο για τον τουρισμό.

Την συνδρομή μας θα του τη δώσει ο Νίκος Μένιο.

Σας ευχόμαστε καλά Χριστούγεννα και το 1990 όπως ποθήτε.

Μ' αγάπη
Κώστας και Ισμήνη Μπάρλα

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ

Από το αριθμ. 9/1989 πρακτικό συνεδρίασης του Κοινοτικού Συμβουλίου Μικρού Χωριού Ευρυτανίας.

Αριθ. Απόφασης 60/1989

Μικρό Χωριό και στο κοινοτικό κατάστημα σήμερα 19 Σεπτεμβρίου 1989 έτους ημέρα Τρίτη και ώρα 5 μ.μ. συνεδρίασε το Κοινοτικό Συμβούλιο Μικρού Χωριού ύστερα από την αριθ. 515/13-9-1989 έγγραφη πρόσκληση του Προέδρου που επιδόθηκε στον καθένα από τους συμβούλους σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 85 του Δημοτικού και Κοινοτικού Κώδικα και από τους (7) Συμβούλους βρέθηκαν παρόντες (7) ως εξής:

Παρόντες

- 1) Βασίλειος Μίχος
- 2) Φίλιππος Πασπαλάρης
- 3) Γκόλφω Φλέγγα
- 4) Παντελής Τσινιάς
- 5) Κων/ντίνος Φλώρος
- 6) Κων/ντίνος Γιαννακόπουλος
- 7) Βασίλειος Μπούρας

Απόντες

KANENAS

Ο Πρόεδρος κήρυξε την έναρξη της συνεδρίασης του Κοιν. Συμβουλίου και αφού εισηγήθηκε το 6ο θέμα εκτός ημερήσιας διάταξης είπε ότι:

Η Αδελφότητα Μικροχωριτών με το αριθ. 1039/12-9-1989 έγγραφό της που έστειλε στην Κοινότητα μας ζητά να υιοθετήσει το Κοινοτικό Συμβούλιό μας την πραγματοποίηση επίσημης εκδήλωσης για την αποκάλυψη του νεοανεγερθέντος μνημείου του αγωνιστή της Εθνικής Αντίστασης (Κλέαρχου) Κώστα Μπίρτσα που έπεσε στη μάχη που έγινε μετά των Στρατευμάτων κατοχής στις 18-12-1942 στο Μικρό Χωριό.

Το μνημείο αυτό ανεγέρθει δαπάνες της Αδελφότητας Μικροχωριτών και κάλεσε το συμβούλιο να αποφασίσει σχετικά:

Το Συμβούλιο αφού έλαβε υπόψη την εισήγηση του Προέδρου κ.λπ.

ΑΠΟΦΑΣΙΖΕΙ

1) Υιοθετεί την πραγματοποίηση εκδήλωσης στον τόπο που έπεσε ο αγωνιστής (Κλέαρχος) Κώστας Μπίρτσας στη θέση Τσίρη Μικρού Χωριού και την αποκάλυψη του νεοανεγερθέντος Μνημείου αυτού από την Αδελφότητα Μικρού Χωριού.

2) Η ημερομηνία πραγματοποίησης της εκδήλωσης θα καθοριστεί από την Αδελφότητα Μικροχωριτών που θα έχει και την αρμοδιότητα αποστολής προσκλήσεων κ.λπ.

3) Από την Κοινότητα Μικρού Χωριού θα παρασχεθεί κέρασμα στον τόπο της εκδήλωσης (Λουκούμι-Τσίπουρο) αξίας δέκα Χιλιάδων (10.000) δρχ.

Η απόφαση αυτή πήρε αριθ. 9-60/1989

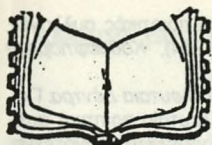
Για τα παραπάνω συντάχθηκε το πρακτικό αυτό και υπογράφεται.

Ο Πρόεδρος
Υπογραφή

Ο Γραμματέας
Υπογραφή

Τα Μέλη
Υπογραφές

Ακριβές Απόσπασμα
Ο Πρόεδρος της Κοινότητας

ΕΝΤΥΠΑ ΠΟΥ ΛΑΒΑΜΕ

Στη στήλη αυτή, παρουσιάζονται συνοπτικά βιβλία, περιοδικά, εφημερίδες και γενικά έντυπα που αποστέλλονται στην Αδελφότητα ή την Δ/νση του περιοδικού και αφορούν την Ευρυτανία ή γενικότερα την Ρούμελη.

Έντυπα που λάβαμε

* Η ΦΩΝΗ ΤΗΣ ΒΕΛΩΤΑΣ: Εφημερίδα του Συλλόγου Βελωτών Ευρυτανίας. Νοέμβριος-Δεκέμβριος 1989.

Εκτός από την τοπική ύλη και τη δράση του Συλλόγου συνεχίζεται ο θρήνος για τον Π. Μπακογιάννη, που ως γνωστό καταγόταν από την Βελωτά.

* ΕΥΡΥΤΑΝΙΑ: Αδέσμευτη Πολιτική Εφημερίδα Δεκέμβριος 1989. Ανακαινισμένη και ιδιαίτερα ελκυστική και πλούσια σε ύλη η εφημερίδα που μπήκε στον 5ο χρόνο της. Αξιόλογα κείμενα τα Ιστορικά Ευρυτανίας, Ράδιο Αετός, (Βράχας), η κρίση της ιδιότητας του πολίτη, συνέντευξη της Ντόρας Μπακογιάννη κ.ά.

* ΟΙ ΧΩΡΙΑΤΙΚΟΙ ΑΝΤΙΛΑΛΟΙ: Έκδοση του Συλλόγου Ευρυτάνων «Καλλιμαχοῦδα». Οκτ.-Νοεμ.-Δεκέμβριος 1989. Πλούσια όπως πάντα τοπική ύλη και ιστορικολαογραφικά σημειώματα για τα χωριά Κτανούλα, Ρωσκά, Σουρνάρα, Ψιανά κ.ά.

* Η ΦΩΝΗ ΤΟΥ ΜΕΓΑΛΟΥ ΧΩΡΙΟΥ: Όργανο του Συνδέσμου Μεγαλοχωριτών η Αγία Παρασκευή. Αύγουστος 1989. Η έντονη δράση του Αδελφού Συλλόγου απεικονίζεται πλούσια στο τεύχος αυτό. Ιδιαίτερα εντυπωσιακές οι πολιτιστικές εκδηλώσεις που δείχνουν οργάνωση, μόχθο και μεράκι.

* ΘΑΥΜΑΚΟΣ: Διμηνιαία εφημ. του Συλλόγου των Απανταχού θαυμακωτών. Νοέμβριος-Δεκέμβριος 1989. Πλούσια σε περιεχόμενο με επίκαιρη αρθρογραφία η τακτική εφημερίδα που απηχεί τη δράση των θαυμακωτών δηλ. των καταγομένων από το Δομοκό.

* Ο ΕΥΡΥΤΟΣ: Ενημερωτικό Δελτίο του φυλοπρόδου Συλλόγου Δομνίτσας Ευρυτανίας. Δεκέμβριος 1989. Σύγχρονα θέματα της Κοινότητας αλλά και ιστορικές σελίδες, όπως η επίσκεψη του Καραϊσκάκη το 1824. Μνημείο της Εθνικής Αντίστασης υπό ανέγερση.

* ΔΕΛΤΙΟ ΚΟΡΥΣΧΑΔΙΤΩΝ: Διμηνή Έκδοση Επικοινωνίας των Κορυσχαδιτών Ευρυτανίας. Δεκέμβριος 1989. Μεταξύ των θεμάτων οι εκδηλώσεις του Συλλόγου συνεστιάσμη Γεν. Συνέλευση, κοινωνικά. Ενδιαφέρουσα η στήλη «Από τα παλιά».

* Ο ΚΑΣΤΑΝΙΩΤΗΣ: Όργανο επικοινωνίας των Καστανιωτών Ευρυτανίας. Οκτώβριος-Δεκέμβριος 1989. Ανάμεσα στα τοπικού ενδιαφέροντος θέματα ξεχωρίζουν το άρθρο για τα θάματα του εμφυλίου στο χωριό, τη δολοφονία του Π. Μπακογιάννη. Και κάτι σημαντικό: Είκοσι πέντε (25)

νέες τηλεφωνικές συσκευές μέσα στο 1989!

* ΤΑ ΝΕΑ ΤΗΣ ΡΟΥΜΕΛΗΣ: Ανεξάρτητη Εφημερίδα των Ρουμελιωτών. Δεκέμβριος 1989. Σε νέα εμφάνιση η βραβευμένη έγκυρη εφημερίδα της Ρούμελης. Ύλη που καλύπτει όλους τους νομούς και πολλά θέματα της Ευρυτανίας.

* ΠΑΛΜΟΣ ΤΗΣ ΕΡΥΤΑΝΙΑΣ: Δεκέμβριος 1989. Πολιτική εφημερίδα που ίδρυσε ο Π. Μπακογιάννης και συνεχίζει στη γραμμή που χάραξε εκείνος.

* ΛΕΠΙΑΝΙΤΙΚΑ ΝΕΑ: Τριμηνιαία Εφημερίδα του Συλλόγου Λεπιανιτών Ευρυτανίας. Οκτώβριος-Δεκέμβριος 1989. Ενδιαφέρουσα επίκαιρη και τοπική ύλη. Σημειώνουμε το σχόλιο της που εξαιρεί την ανωτερότητα με την οποία διεξήγαγαν τον προεκλογικό αγώνα οι υποψήφιοι όλων των κομμάτων στην Ευρυτανία.

* ΔΥΤΙΚΗ ΦΡΑΓΚΙΣΤΑ: Διμηνιαία Εφημερίδα του Συλλόγου Δυτικοφραγκιστιανών. Ιούλιος-Οκτώβριος 1989. Ανάμεσα στην πάντοτε πλούσια ύλη της εφημερίδας ξεχωρίζουμε το άρθρο για ειδησεογραφία για τη δολοφονία του Π. Μπακογιάννη, τις τιμητικές διακρίσεις του Συλλόγου στους πρωτεργάτες του, το αντίκρυσμα στο χωριό, το αφιέρωμα στην επέτειο του 40 κ.ά.

* ΚΑΣΤΡΙΩΤΙΣΣΑ ΦΩΚΙΔΟΣ: Περιοδική έκδοση του συλλόγου των Απανταχού Καστριωτών Παρασιδός, «Η Κοίμηση της θεοτόκου». Ιούλιος-Δεκέμβριος 1989.

Ένα νέο αλλά ιδιαίτερα ελκυστικό Ρουμελιώτικο περιοδικό με ενδιαφέροντα θέματα γενικής φύσης, όπως Γαλ. Επανάσταση, άνθρωποι στο φεγγάρι, αλλά και τοπικά, όπως η αναφορά σε ιστορικά γεγονότα της πατρίδας μας, μορφές όπως ο Κοσμάς ο Αιτωλός, σύγχρονα προβλήματα του χωριού, κ.ά. Μια αξιέπαινη συλλογική προσπάθεια.

ΤΟ ΣΤΕΝΩΜΑ ΤΗΣ ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ: Διμηνιαία εφημερίδα του Συλλόγου Στενωματιωτών. Φύλλο 34, Νοέμβριος - Δεκέμβριος 1989.

Το τεύχος αυτό των «Εορτών, των ευχών και των δώρων», όπως εύστοχα αυτοαποκαλείται είναι εντυπωσιακά βελτιωμένο με το μικρότερο μέγεθος, τους απαλούς χρωματισμούς και την επίκαιρη και πλούσια ύλη του.

ΤΟ ΒΕΛΟΥΧΙ, Δελτίο Ευρυτάνων Αμερικής «Το Βελούχι», Ιούλιος - Αύγουστος - Σεπ/βριος 1989.

Κοντά στα πλούσια κοινωνικά νέα της Ευρυτανικής παροικίας στην Αμερική ξεχωρίζουμε άρθρο αφιερωμένο στη μνήμη του δολοφονηθέντος

Παύλου Μπακογιάννη, το μήνυμα του Προέδρου κ. Σ. Τραστέλη και το πρόγραμμα δράσης για το νέο έτος.

ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΑΚΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

* Ο Σύλλογος Μουζηλιωτών Ευρυτανίας «Η Κοίμηση της Θεοτόκου» ημερολόγιο τοίχου το 1990 με ένα φωτογραφικό τρίπτυχο που περικλείει ιστορικά σύμβολα του χωριού. Αυτά είναι 1) Τό τέμπλο της Εκκλησίας, ξυλόγλυπτο λαϊκής τέχνης 2) Το φυσικό καμπαναριό στον κορμό ενός «Δέντρου» και 3) Το Ηρώο του χωριού.

* Εμπλουτισμένο με ωραίες φωτογραφίες του χωριού, το ημερολόγιο-ατζέντα μεγάλου μεγέθους που κυκλοφόρησε ο Σύλλογος «Αδελφότης Αθανασίου Διάκου Παρνασσίδας».

Εκτός από το ιστορικό του χωριού, που είναι η γενέτειρα του Αθανασίου Διάκου (η Μουσονίτσα) καθώς και τα ιστορικά του Συλλόγου, περιέχει χρήσιμα ευρετήρια τηλεφώνων του χωριού κ.ά.

ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΚΕΝΤΡΩΑΣ ΑΦΡΙΚΗΣ, Ημερολόγιο 1990

«Με τον τίτλο τι σημαίνει Ιεραποστολή να πεθαίνεις στην Αφρική!» κυκλοφόρησε το νέο πλούσιο σε μηνύματα ημερολόγιο της Μητρόπολης Κεντρώας Αφρικής (Ζαΐρ κλπ), της οποίας αφοσιωμένος ποιμενάρχης είναι ο διακεκριμένος Ευρυτανός κληρικός μητροπολίτης κ. Τιμόθεος Κ. Κοντομέρκος (από το Μεγάλο Χωριό). Οι πάμπολλες δυσκολίες και τα προβλήματα που αντιμετωπίζει η Εκκλησία μας εκεί, τα προβλήματα των ανθρώπων που προσπαθεί να βοηθήσει και εκχρησιάζει μαζί με τους ιστορικούς σταθμούς στην εξέλιξη της Μητρόπολης δίνονται συνοπτικά και συνοδεύονται από φωτογραφικές μαρτυρίες.

Το εισαγωγικό σημείωμα του σεβ. Τιμόθεου, αφιερωμένο στη μνήμη του πρώτου συνεργάτη του αρχιμανδρίτη π. Κοσμά Γρηγοριάτη (Λόγος μνήμης και τιμής) με την σαγήνη της γλώσσας του συνθέτει όλο το πάθος και το μεγαλείο της Ιεραποστολικής δράσης στην Κεντρώα Αφρική.

ΒΙΒΛΙΑ ΠΟΥ ΛΑΒΑΜΕ

* Δημήτρης Ι. Κολλημένος *Αινίγματα — Τεστ — Γνωμικά — Παραομιλίες*. Αθήνα 1990 σσ. 64. Είναι η πέμπτη σημαντική εργασία του συγγραφέα που μέσα σε λίγα χρόνια μας έδωσε μια αξιόλογη λογοτεχνική παραγωγή παρ' όλη την ολική σχεδόν σωματική του αναπηρία (μάτια, χέρια κλπ.) Γι' αυτό και είναι αξιοθαύμαστη και αξιέπαινη. Στην παρούσα εργασία του ο συγγραφέας με δεξιότητες απαράμιλλη μετατρέπει τη λυρική του πένα σε θυμοσοφική σαν να είναι το καταστάλαγμα της ως τώρα παιδεμένης ζωής του. Δε χάνει όμως την σπιρτάδα, τη λαγάρδα το λιτό ύφος, την πληρότητα των λέξεων και λεκτικών σχημάτων που ανεπιτήδευτα χρησιμοποιεί.

Στις άλλες εργασίες του συγγραφέα συγκαταλέγονται τα μυθιστορήματα: *Ο Βλαχομήτρος και ο Πολιτικός* (1980), *Ο απόγονος του παππού των*

12 παπούδων (1987) και οι ποιητικές συλλογές *Μιλούμε για Πολιτισμό* (1984), *Καθρεφτίσματα του 20ου αιώνα* (1986).

* Στέργιος Δημούλης, *Τα Τελευταία Δέντρα* Παρόδος/Ποίηση 1989. Η τελευταία ποιητική συλλογή του διακεκριμένου Ρουμελιώτη, λογοτέχνη, και γνωστού δικηγόρου της Λαμίας. Ο απέρριπτος λυρισμός, η έλλογη νοσταλγία, ο τοπικός συμβολισμός αμείγνουν σ' έναν επιβλητικό στίχο.

* *Η ΓΚΟΥΡΑ: Εκπολιτιστικός Σύλλογος Πυράς* (Ν. Πολιτεία). Ένα κομψό φυλλάδιο, όπου καθρεφτίζεται η δράση και ο παλμός του νεοσύστατου Συλλόγου της Πυράς Παρνασσίδας. Όλα αυτά τα μαθαίνουμε μέσα από τις ομιλίες του δραστήριου Προέδρου και εμψυχωτή του Συλλόγου κ. Αυγέρη Αυγερόπουλου. Λόγοι μεστοί περιεχομένου, γεμάτοι από αισθήματα και δράση, νοσταλγία για τη γενέτειρα αλλά και ρεαλισμό για την αντιμετώπιση και επίλυση των προβλημάτων. Θυμίζουν στους παλιούς ημέρες δόξας και ηρωισμού αλλά και διδακτικοί για τους νέους που τους προτρέπουν να αγαπήσουν την πατρίδα και ότι ορισμένες αξίες της ζωής είναι αναλλοίωτες και γι' αυτές αξίζει να θυσιάζεται κανείς. Λόγοι που επαινούν το καλό και καταδικάζουν την αδικία, όπου κι αν γίνεται και με όποια μορφή. Οι λόγοι του κ. Αυγερόπουλου έχουν μια συγκινητική αμεσότητα, έναν πηγαίο λυρισμό, αλλά και κριτική διαίσθηση για όσα συμβαίνουν γύρω, λαγάρτητα με πόνο ψυχής, βιώματα και εξάρσεις. Έχουν κάτι από τον Μακρυγιάννη.

Με τέτοια ιδεώδη δεν μπορούσε παρά να αγκαλιάζει τον ανθρώπινο πόνο σε όλα τα πλάτη και μήκη της γης. Κι αυτό του τον πόθο δείχνουν περίτρανα οι καταπληκτικοί στίχοι του:

«Αν μπορούσα τους εχθρούς όλου του κόσμου να νικούσα
την ειρήνη στον πλανήτη να σκοπούσα,
αν μπορούσα, τους λαούς τους πεινασμένους να χορτάσω,
αν μπορούσα...»

Αν λίγοι από μας τους θνητούς είχαν το νεανικό ενθουσιασμό του κ. Αυγερόπουλου, και την ευγένεια της ψυχής του, τη λεβεντιά της καρδιάς του και τα υπέροχα αλτρουστικά του αισθήματα, αν, αν, αν, πολλά, θα μπορούσαν να αλλάξουν στο μικρό μας αυτό κόσμο.

Συχαρητήρια στον πρόεδρο τον κ. Αυγερόπουλο και το Σύλλογο της Γκούρας που μας δείχνουν πως ο λόγος γίνεται πράξη.

* Παύλου Β. Νταλή, *Ιερά Μονή Τιμίου Ιωάννου του Προδρόμου Παλαιοκατούνας Ευρυτανίας*. Έκδοση Συλλόγου των απανταχού Παλαιοκατουνιωτών «Άγιος Ιωάννης ο πρόδρομος», Αθήνα 1982, σσ. 48. Καθυστερημένα μας δόθηκε το σύντομο αλλά περιεκτικό μελέτημα για το ιστορικό αυτό μοναστήρι.

Αποτελεί ένα μικρό κομμάτι από ευρύτερη ερευνητική εργασία, του κ. Νταλή η οποία με τον τίτλο *Η Βούλη και η Παλαιοκατούνα της Ευρυτανίας* βρίσκεται κατατεθειμένη στην Ακαδημία

«Μαμά μου μην ξεχνάς»

Ρούντολφ Ντράικωρς

- Μη με παραχαιδέυεις. Ξέρω πολύ καλά ότι δεν πρέπει να μου δίνεις ό,τι σου ζητώ. Σε δοκιμάζω μονάχα για να δω.
- Μη μου κάνεις παρατηρήσεις μπροστά στον κόσμο αν μπορείς. Θα προσέξω περισσότερο αυτά που θα μου πεις, αν μου μιλήσεις ήρεμα μια στιγμή που θα είμαστε οι δυο μας.
- Μη μου δημιουργείς το συναίσθημα ότι τα λάθη μου είναι αμαρτήματα. Μπερδεύονται έτσι μέσα μου όλες οι αξίες που έχω μάθει ν' αναγνωρίζω.
- Μην αναστατώνεσαι τόσο όταν σου λέω

«δε σε χωνεύω». Δεν απευθύνομαι σε σένα, αλλά στη δύναμη που έχεις να μου εναντιώνεσαι.

- Μην με προστατεύεις πάντα από τις συνέπειες. Χρειάζεται καμιά φορά να πάθω για να μάθω.
- Μη μου δίνεις επιπόλαιες υποσχέσεις. Νοιώθω πολύ περιφρονημένος όταν δεν τις κρατάς.
- Μη με αγνοείς όταν σου κάνω ερωτήσεις. Αν κάνεις κάτι τέτοιο θα δεις ότι θ' αρχίσω να παίρνω τις πληροφορίες μου από αλλού.
- Μην προσπαθείς να με κάνεις να πιστέψω ότι είσαι τέλεια ή αλάνθαστη. Είναι σοκ για μένα όταν ανακαλύπτω πως δεν είσαι ούτε το ένα ούτε τ' άλλο.

Αθηνών, Δ/ση Λαογραφίας. Στο πόνημά του τούτο ο σ. ανατρέχει στην παράδοση της περιοχής αλλά και τα υπάρχοντα γραπτά μνημεία για να στηρίξει την ιστορικότητα του μοναστηριού που τοποθετείται γύρω στα μέσα του 18ου αιώνα. Κοινά στα άλλα αξιολογικά στοιχεία που παραθέτει ο σ. περιγράφει και τους δεσμούς του ηρωικού Κατσαντώνη, με το Μοναστήρι, στα κρησφύγετα του οποίου συχνά κατέφευγε για να ξεφύγει από τους Τούρκους που τον κυνηγούσαν ατέλειωτα. Σ' αυτό ο θρυλικός Κατσαντώνης έβρισκε περιποίηση κι ένιωθε συντροφικότητα ανάμεσα στους καλόγερους.

* Ανδρέας Κονδύλης. *Απομνημονεύματα: Εξήντα χρόνια πολεμώντας το ψέμα*. Πειραιάς, 1989. 'Ε-

ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΑΠΟ ΤΗ Σελ. 26

εμείς που γνωρίσαμε δυο πατρίδες.

Τυγχάνει όμως, προσωπικά, νά 'χω πιεί νερό 'κπ' τον «Κάλανον» κι απ' τις βρύσες στο χάνι, σαν γέννημα θρέμμα του Μικρού Χωριού, κι αυτό σημαίνει ότι το αθάνατο αυτό Μικροχωρίτικο νερό μας κρατάει πολύ κοντά στις ρίζες μας. Τίποτε δεν είναι αυτό που μπορεί να μας κάνει να λησμονήσουμε το φτωχικό μας πατρικό, το πρώτο μας σχολείο, την όμορφη ειολησία. Εδώ κλείνεται η οικογένεια, πατρίδα μας θρησκεία αντίστοιχο. Κι αυτά είναι τα ιερά ιδανικά μας που μας κρατούν ανέπαφους μέσα στους τόσους κινδύνους και πειρασμούς της Αμερικής.

Πριν όμως σε κουράσω Μένιο μου, διότι η στιγμή με βρήκε όλο νοσταλγία και συγκίνηση για το χωριό μας, αφιερώνω ένα ποίημα στον «Γέρο Πλάτανο» του χωριού μας.

νας τόμος 192 σελίδων, που περιέχει όλη τη δράση του συγγραφέα κυρίως αυτή που συνδέεται με την αντίσταση και ιδιαίτερα με τη θέση του ως καπετάνιου της 13ης Μεραρχίας του ΕΛΑΣ και γενικού ταμιά του Στρατηγείου Στερεάς Ελλάδας.

Από ό,τι γνωρίζουμε είναι η πρώτη αυτοτελής κατάθεση αυτού του είδους στο χώρο της Ευρυτανίας. Ανεξάρτητα από την υποκειμενική ερμηνεία για τη συμμετοχή του στα γεγονότα της εποχής εκείνης μπορεί να χρησιμεύσει σαν μια πρώτη διερεύνηση της ιστορικής αυτής περιόδου. Ο σ. βέβαια επεκτείνει τη δράση του και ως Πρόεδρος της Κοινότητας Κλαυσιού με έμφαση σε αναπτυξιακές δραστηριότητες στα πλαίσια της τοπικής αυτοδιοίκησης στον Ευρυτανικό χώρο.

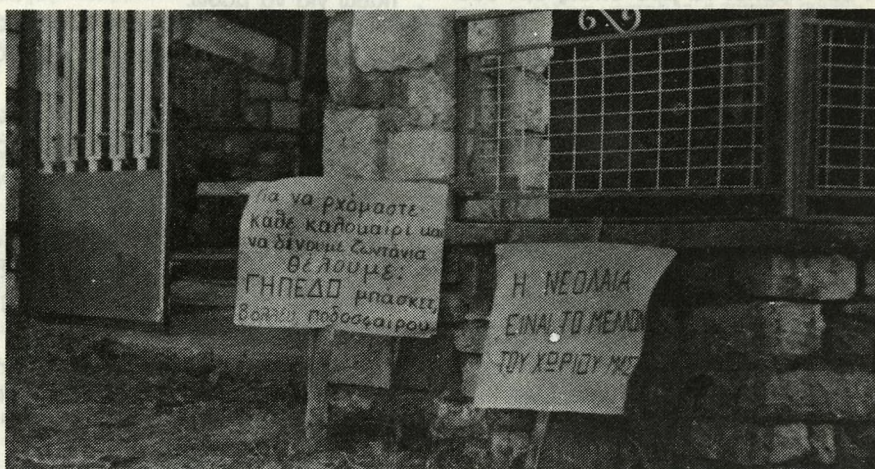
* Νικόλαος Π. Καρλιάμπας, *Τα Λεπιανά Ευρυτανίας: Λαογραφική, Ιστορική και Τουριστική μελέτη*. Αθήνα: Έκδοση του Συλλόγου Λεπιανιτών Ευρυτανίας. 1988, σσ. 194.

Καιρό είχαμε να ξαναδούμε στον Ευρυτανικό χώρο μια άρτια συνθετική εργασία όπως αυτή του Ν. Καρλιάμπα για τα Λεπιανά Ευρυτανίας. Αν και ο συγγραφέας δεν είναι Ευρυσάν αγαπούσε το χώρο της Ευρυτανίας, και συνδέθηκε ιδιαίτερα με τα Λεπιανά που είναι το χωριό της γυναίκας του. Από την αρχή έδειξε την ευαισθησία του συλλέγοντας και καταγράφοντας το πλούσιο ιστορικό και λαογραφικό υλικό του ιστορικού χωριού.

Σήμερα το υλικό αυτό συμπληρωμένο με αφηγήσεις των χωριανών, με ιστορικά κείμενα και κειμήλια, όπως οι αρχαιότητες του χωριού οδήγησε σε μια συνολική θεώρηση του χωριού. Έτσι, συνταιριασμένα το χθες με το σήμερα, η ιστορία, τα έθιμα, οι δοξασίες με τα σύγχρονα προβλήματα, τις χαρές και τις λύπες και τα τραγούδια της αγάπης, του γάμου κ.ά. δίνουν το σύγχρονο πορτρέτο του χωριού.

Θερμά συγχαρητήρια στο συγγραφέα και στο Σύλλογο που ενίσχυσε μια αξιόπαινη τέτοια προσπάθεια.

Προβλήματα, Δράση, Σχόλια

ΚΑΛΟΚΑΙΡΙ 89 - ΑΘΛΗΤΙΚΕΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ

Έγιναν και φέτος το καλοκαίρι διάφορες αθλητικές εκδηλώσεις με πρωτοβουλία των Μεγαλοχωριτών. Οι εκδηλώσεις περιελάμβαναν αγώνες ποδοσφαίρου, βόλει, δρόμο αντοχής κλπ.

Το περισσότερο ενδιαφέρον συγκέντρωσε, όπως αναμενόταν, το ποδόσφαιρο. Διοργανώθηκε ένα τουρνουά με διάφορες ομάδες —εκτός του Μικρού χωριού και αυτή τη φορά δυστυχώς— που αγωνίστηκαν μεταξύ τους.

Για την ιστορία να αναφέρουμε ότι πρωταθλήτρια ανεδείχθη για δεύτερη συνεχή χρονιά η ομάδα του Μεγάλου χωριού, η οποία και νίκησε την ομάδα του Προσού με σκορ 3-2 και ύστερα από αμφίρροπο και επισοδειακό αγώνα.

Σε εκείνο όμως που θα πρέπει να σταθούμε είναι στη μη συμμετοχή του Μικρού χωριού σε ομαδικό επίπεδο, σε κάποιες από τις αθλητικές εκδηλώσεις που διοργάνωσαν οι Μεγαλοχωρίτες, φέτος και πέρσι. Κι αυτό βεβαίως οφείλεται στο γεγονός δεν υπάρχει κάποιος ο οποίος θα έχει τη δυνατότητα να μαζέψει όσα άτομα χρειάζονται για το κάθε άθλημα και να δηλώσει συμμετοχή στην οργανωτική επιτροπή. Κι αυτός ο κάποιος, πιστεύω πρέπει να βρεθεί μεταξύ εκείνων, που μένουν μόνιμα, ή επί μεγάλο χρονικό διάστημα στο χωριό. Είναι κρίμα να υπάρχει ένα γήπεδο στο χωριό μας και να μη μπορούμε να μαζέψουμε 10 άτομα να κάνουν μια ομάδα και να παίξουν για το Μικρό χωριό. Παιδιά υπάρχουν και μικρά (μέχρι 20 χρονών) και μεγάλα (πάνω από 20) που θα μπορούσαν να συμμετάσχουν σε κάποιο σπορ, ποδόσφαιρο, βόλει κλπ. Απλά κάπου πάσχουμε οργανωτικά. Δεν μπορεί να έρχονται χωριά, χιλιόμετρα μακριά, με συγκροτημένες ομάδες και να παίζουν στο γήπεδο του Μικρού χωριού και εμείς οι Μικροχωρίτες να καθόμαστε στο τσιμεντένιο τοιχάκι και στη πλαγιά και να μένουμε απλοί θεατές. Και στο κάτω-κάτω σημασία δεν έχει σ' αυτές τις περιπτώσεις το αποτέλεσμα. Σημασία έχει η συμμετοχή.

Γ. ΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΣ

Οι αθλητές μας και δίπλα τα δίκαια αιτήματά τους.

Ο πρωταθλητής ποδηλασίας Γιάννης Κατσιγιάννης

Η συνέντευξη που παραχώρησε ο αθλητής Γιάννης Κ. Κατσιγιάννης στο τοπικό τηλεοπτικό κανάλι της Θεσ/νίκης (TV 100) αμέσως μετά τη νίκη του, στο πρωτάθλημα Βορείου Ελλάδος στο αγώνισμα της ποδηλασίας στις 20-5-89.

Δημοσιογράφος: Κοντάμας έχουμε τον Γιάννη Κατσιγιάννη του Αθλητικού Συλλόγου Πέραν που είναι ο πρωταθλητής Βορείου Ελλάδος στους εφήβους στο αγώνισμα της ατομικής χρονομέτρησης με χρόνο 51 λεπτά και 33 δεύτερα.

Δημ.: Τι σε οδήγησε να ασχοληθείς με την ποδηλασία;

Γιάννης: Η ποδηλασία είναι ένα άθλημα που γενικά όλα μπορούν να κριθούν μέχρι και το τελευταίο λεπτό.

Είσαι αντιμέτωπος με πολλές καιρικές συνθήκες αντίξοες. Έχεις να αντιμετωπίσεις πράγματα και καταστάσεις που δεν μπορείς να τις προβλέψεις με τίποτα πριν από τον αγώνα. Όλα μπορούν να κριθούν μέχρι και το τελευταίο χιλιόμετρο με κάποιο λάστιχο, πέσιμο ή οτιδήποτε άλλο.

Πιστεύω ότι είναι μεγάλο προτέρημα να είσαι ποδηλάτης. Όλα αυτά με οδήγησαν να ασχοληθώ πλέον συστηματικά με το ποδήλατο.

Δημ.: Πόσα χρόνια ασχολείσαι;

Γιάννης: Ασχολούμαι γύρω στα 4 χρόνια.

Δημ.: Όλα αυτά τα χρόνια είχες καμιά δυσάρεστη εμπειρία πάνω στο ποδήλατο;

Γιάννης: Δυσάρεστες εμπειρίες υπάρχουν παντού σε όλα τα αθλήματα. Κάποια πεσίματα, κάποιες μηχανικές βλάβες που με στέρησαν σημαντικές θέσεις.

Αυτά είναι τα απρόβλεπτα του αθλήματος, αλλά αυτά είναι που κάνουν και πιο όμορφο το ήδη όμορφο άθλημα.

Δημ.: Οι δικοί σου στόχοι στο μέλλον ποιοί είναι;

Γιάννης: Οι δικοί μου στόχοι στο μέλλον είναι μια διάκριση φέτος στο Πανελλήνιο μια που είμαι και στην τελευταία χρονιά των εφήβων, που μπορώ να την πετύχω το πιστεύω και να πάρω μια καλή θέση στο ομαδικό.

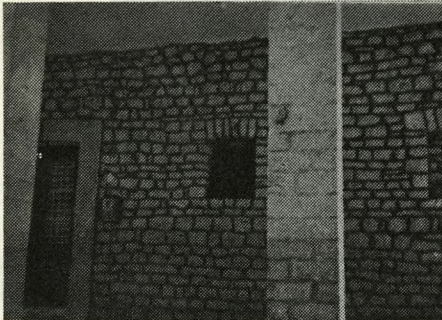
Δημ.: Είναι η πρώτη νίκη στην καριέρα σου αυτή;

Γιάννης: Είναι η πρώτη νίκη και σύντομα θα ακολουθήσουν κι άλλες.

Του ευχόμαστε και μεις και όλοι οι Μικροχωρίτες να βγαίνει πάντα νικητής!..

Η ΑΝΑΚΑΙΝΙΣΗ ΤΗΣ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗΣ ΓΩΝΙΑΣ

Ανάμεσα στα έργα που προγραμματίστηκαν και θα αρχίσει η εκτέλεσή τους σύντομα είναι η ανακαίνιση της Πνευματικής Γωνιάς. Η πρώτη φάση περιλαμβάνει την κατασκευή ξύλινου ταβανιού σε όλες τις αίθουσες καθώς και αργότερα την αντι-

Η ανακαινισμένη πρόσοψη της Πνευματικής Γωνιάς.

κατάσταση των παραθυριών που έχουν σαπίσει.

Στη συνέχεια, θα ακολουθήσει η διαρρύθμιση της έκθεσης των μουσειακών εκθεμάτων έτσι, ώστε να προβάλλεται διαχρονικά η ιστορία του Μικρού Χωριού. Κάθε ιστορική περίοδος θα δείχνει τα δικά της κειμήλια με έμφαση στη νεότερη περίοδο. Επίσης η Βιβλιοθήκη θα αναδιοργανωθεί καθώς και η αίθουσα ενθυμημάτων της Εθνικής Αντίστασης.

ΣΥΝΕΧΙΣΗ ΕΡΓΩΝ

Συνεχίζεται η συμπλήρωση των έργων για τη διαμόρφωση σε πάρκο του παλαιού σχολικού κήπου που αναβαθμίστηκε μετά το στήσιμο της

Ο Πρόεδρος της Κοινότητας Β. Μίχος κατά την εκτέλεση έργων στο χωριό: Διακρίνονται ακόμα ο πρωτομάστορας Πάνος Μουτογιάννης και οι συνεργάτες του Β. Κακούρας και Α. Γιαννακόπουλος.

προτομής «Γ. Παπαδή». Οι εργασίες θα γίνουν με βάση υποδείξεις της αρχιτέκτονος κ. Α. Βαρβιτσιώτη (βλ. σχετ. σκαρίφημα).

ΤΟ ΚΑΜΠΑΝΑΡΙΟ

«Παρατηρητήριο» του χωριού θα μπορούσε να ονομαστεί γιατί απ' αυτό λόγω του ύψους του κατοπτρεύει κανείς όλη την περιοχή γύρω.

Ταυτόχρονα αποτελεί και ιστορικό μνημείο, που στέκει συντροφιά δίπλα, δίπλα με την Πνευματική Γωνιά (παλαιό Δημοτικό Σχολείο) και την ιστορική εκκλησία της Μεταμόρφωσης. Χτίστηκε στα 1894 ακριβώς απέναντι από την είσοδο της παλιάς Μεταμόρφωσης που σήμερα δεν υπάρχει. (Ιστορικά υπήρχε πριν από το 1821).

Επιβλητικό με το ύψος του, το ωραίο χτίσιμο και τη λαϊκή αρχιτεκτονική του είναι μια ζωντανή παρουσία. Μιλάει με τους χαρμόσυνους ήχους που ξεχύνονται απ' τις καμπάνες του αλλά και με τους σταθερούς χτύπους του ρολογιού του που είναι εντοιχισμένο το 1924 από το διάσημο Γερμανό μηχανικό Κένινγκ, που ήταν φίλος των Σιδηραίων και τον έφεραν στο χωριό για το σκοπό αυτό από την Ελβετία. Τοποθετήθηκε εκεί από τον ζάμπλουτο Μικροχωρίτη της Πόλης Ι. Δ. Σιδέρη στη μνήμη της μητέρας του Ελένης.

Η επισκευή, η στεγανοποίησή του και η ενίσχυση της αντοχής του αποτελεί μέλημα της Αδελφότητας. Την προσπάθεια αυτή θα πρέπει να την αγκαλιάσουν με ενδιαφέρον όλοι οι Μικροχωρίτες.

ΕΤΟΙΜΟ ΤΟ ΜΝΗΜΕΙΟ ΤΟΥ ΚΛΕΑΡΧΟΥ

Όπως είχαμε γράψει στο προηγούμενο τεύχος συνεχίστηκαν οι προσπάθειες για την ολοκλήρω-

Μια άποψη του μνημείου, μόλις τελείωσε.

ση του μνημείου του «Κλέαρχου» στην Τσίρη. Ο Κλέαρχος (Κώστας Μπίρτσας) ήταν το 18χρονο παλικάρι που έπεσε στην ιστορική μάχη του Μικρού χωριού εναντίον των Ιταλών στις 18 Δεκεμβρίου 1942.

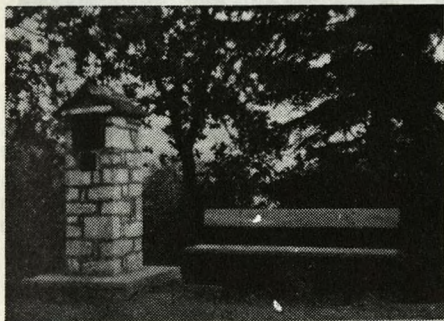
Για την ολοκλήρωση των εργασιών του μνημείου θέλουμε να ευχαριστήσουμε δημόσια τους κ.κ. Αυγέρη Αυγερόπουλο για τη γενναιόδωρη προσφορά του μεταλλικού σταυρού κλπ. Τον κ. Δημήτριο Κρίκο που με αυταπάρνηση και προσωπική συμβολή έφερε εις πέρας την αποστολή του τον χωριανό μας τεχνίτη Πάνο Μουτογιάννη και το επιτελείο του Άγγελο Γιαννακόπουλο, Β. Κα-

κούρα κ.ά. δούλεψαν με όρεξη για τη διαμόρφωση του χώρου κλπ.

Η Αδελφότητα θα ενημερώσει έγκαιρα τα μέλη της για την ημέρα των αποκαλυπτηρίων του μνημείου. Σε άλλη στήλη παραθέτουμε σχετική αλληλογραφία με το Κοινοτικό Συμβούλιο.

ΞΩΚΚΛΗΣΙ-ΠΑΓΚΑΚΙ

Μια αξιέπαινη ιδέα είχε ο κτήτορας του ξωκκλησιού κοντά στου Βασίλη το ρέμα, Αθαν. Μασούκας. Ό,τι περίσσεψε από την ανακαίνισή του, που έγινε από τον οβολό των περαστικών, χρησί-

Δίπλα στο ξωκκλήσι ένα παγκάκι να ξεκουράζει τον περιπατητή.

μειψε να φτιαχτεί ένα παγκάκι δίπλα στο ξωκκλήσι. Ο διαβάτης μπορεί να ξεκουραστεί δίπλα του και να απολαύσει το όμορφο τοπίο γύρω. Σωματική ξεκούραση και πνευματική αγαλλίαση τιαριαχτά, δίπλα, δίπλα.

ΠΑΝΟΣ ΖΗΣΙΜΟΣ

Ο ΜΕΤΕΩΡΟΛΟΓΟΣ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ ΜΑΣ!

Σπάνια να πέσει έξω στις προβλέψεις του. Αν και δεν θέλει να το θυμάται, ήταν από αυτούς που πρόβλεψε την καταστροφή του χωριού το 1963. Εκεί είχε να κάνει ωστόσο με γεωλογικό φαινόμενο. Η εμπειρία του και οι επιτυχίες του όμως τον έχουν καταξιώσει ως άνθρωπο, που με επιτυχία 90% μπορεί και προβλέπει τον καιρό! Η θητεία του κοντά στους παλιούς τοσπάνηδες της περιοχής, τον όπλισε με γερή εμπειρία στην πρόβλεψη του καιρού. Τοσπάνης κι ο ίδιος σήμερα, βρίσκεται καθημερινά σχεδόν σε σύγκρουση με τα στοιχεία της φύσης.

Πρέπει να ξέρει, να προβλέπει τη συμπεριφορά τους, την πορεία τους, τις διακυμάνσεις τους, τις ξαφνικές τους αλλαγές. Αλλά δεν περιορίζεται σε μέρα με την ημέρα προβλέψεις. Οι προβλέψεις του πάνε μήνες μπροστά. Τον Ιούλιο λ.χ. πρόβλεψε για τα τέλη Σεπ/ρίου χιόνια στο χωριό. Πράγματι μια δυο μέρες είχαν ασπρίσει τα έλατα στις παρυφές του χωριού. Την παραμονή των τελευταίων εκλογών (της 5 Νοεμβρίου) συναντήσαμε τον Πάνο στο ξενοδοχείο του παλαιού οικισμού. Ήταν πολύ στενωχωρημένος. Τον ρωτήσαμε: Για-

Ο Πάνος Ζήσιμος με το κοπάδι του.

τί είσαι θλιμμένος Πάνο;

—'Ασ' τα πέσαμε έξω, μας λέει.

—Αύριο, του λέμε, θα δούμε τα αποτελέσματα, δε βγήκαν ακόμα.

—Για τον καιρό, μας λέει. Έπρεπε να 'χουμε χιόνι, αγριοκαίρι τώρα...

Πραγματικά 4 Νοεμβρίου ήταν χαρά θεού. Λιακάδα, καθαρή ατμόσφαιρα, σκέτη γλύκα.

—Δεν πειράζει Πάνο, δέκα μέρες μπροστά, δέκα μέρες πίσω, συμβαίνουν αυτά.

Ο Πάνος όμως εξακολουθούσε να επιμένει. Έπρεπε σώνει και καλά να έχουμε χιόνια. Την άλλη μέρα σαν ξημέρωσε η Κυριακή ξαφνικά το τοπίο άλλαξε. «Σκουντούφλιασε» ο ουρανός ψύχρα και ψιλοβρόχι αργότερα. Εμείς ψηφίσαμε και φύγαμε. Στο δρόμο βρήκαμε κι άλλο αγριοκαίρι. Στη διαδρομή θυμόμασταν τον Πάνο. Όσο τον σκεφτό-

Ο παλιός οικισμός με λίγο χιόνι.

μασταν, τόσο βλέπαμε να επαληθεύουν οι προβλέψεις του. Πριν βγει ο Νοέμβρης τα χιόνια άρχισαν να κατεβαίνουν. Σήμερα βέβαια είναι στρωμένα για τα καλά. «Κοκορέτσια» δεν είχαν τα έλατα. Ο Πάνος όμως πρόβλεπε χιόνια. Και τα χιόνια δεν άργησαν να έρθουν...

ΠΡΟΣΦΟΡΕΣ ΕΙΣ ΕΙΔΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΤΗΣ ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΗΣ

Πρόσφεραν τον τελευταίο καιρό για τον ιερό ναό της Μεταμόρφωσης του Σωτήρος:

1. Ο κ. Βασίλης Πλάκας ένα «πολύκερο».

2. Η κ. Δέσποινα χήρα Σεραφείμ Λιάπη (το γένος Πριόβολου) ένα καντήλι λαδιού.

3. Η κ. Όλγα Παπαδημητρίου 50 μέτρα Τρυχιάς για τις καμπάνες (για δεύτερη φορά).

4. Ο κ. Νικόλαος Δ. Παπαδημητρίου γρανάζια

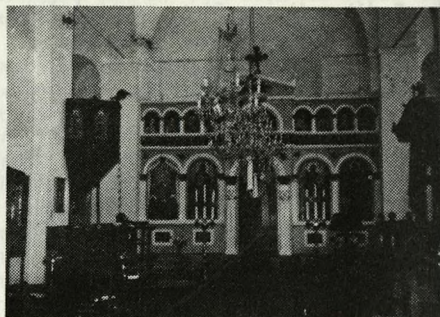
Το καντήλι-δωρεά της κ. Δέσποινας Σ. Λιάπη εις μνήμην του συζύγου της Σεραφείμ.

για το ρολόι του καμπαναριού κατά την ετήσια συντήρησή του.

Αξίζει να εξάρουμε εδώ την εθελοντική εργασία όλων και ιδιαίτερα των ψαλτών, νεοκόρων και κυρίως των γυναικών που την φροντίζουν και την

καθαρίζουν. Η κ. Π. Γιουρνά τη φροντίζει τον υπόλοιπο χρόνο.

Η Μεταμόρφωση ας είναι πάντα εις βοήθειάν τους.

Το τέμπλο τῆς Μεταμόρφωσης ανακαινισμένης με δωρεά της Μ. Κ. Προβολίου εις μνήμην του συζύγου της Κώστα.

ΤΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΜΑΣ. Για ενημέρωση των αναγνωστών μας κάθε φορά που τυπώνεται και κυκλοφορεί το περιοδικό μας αποστέλεται μεταξύ άλλων και στην Εθνική μας Βιβλιοθήκη, όπου και καταλογραφείται (σε δύο αντίτυπα). Εκεί μπορούν να το βρουν ερευνητές και άλλοι αναγνώστες που θα είχαν κάποιο ειδικά σχετικό ενδιαφέρον.

Αν δεν σας ήλθε το περιοδικό!

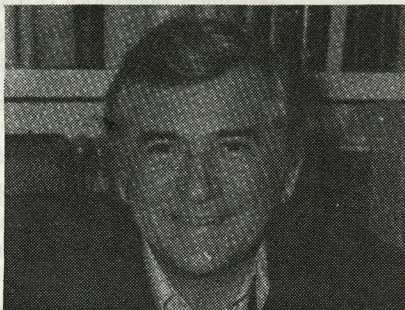
Αν μερικοί αναγνώστες-συνδρομητές δεν πήραν κάποιο τεύχος του περιοδικού, παρακαλούμε να μας το γνωστοποιήσουν γραπτώς αναγράφοντας εκ νέου την διεύθυνσή τους. Αν δεν χάθηκε στο ταχυδρομείο θα ελέγξουμε α) την διεύθυνση και β) αν πληρώθηκε κανονικά η συνδρομή. Αν όλα είναι εντάξει θα τους αποσταλεί εκ νέου στην τελευταία τους διεύθυνση.

απο το χώρο της Ευρυτανίας και της Ρούμελης

Η ΔΟΛΟΦΟΝΙΑ ΤΟΥ ΒΟΥΛΕΥΤΗ ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ ΠΑΥΛΟΥ ΜΠΑΚΟΓΙΑΝΝΗ

Βαθύτατη θλίψη προκάλεσε σε όλους τους Έλληνες η άναδρη δολοφονία του Παύλου Μπακογιάννη. Ο θάνατός του όμως ήταν ιδιαίτερα οδυνηρός για τον Ευρυτανικό λαό, τον οποίο επάξια ο Παύλος Μπακογιάννης εκπροσωπούσε στη Βουλή. Στο λίγο χρονικό διάστημα της βουλευτικής του θητείας όπως μαθαίνουμε προώθησε αναπτυξιακό πρόγραμμα μέσω ΕΟΚ για την Ευρυτανία. Πάνω απ' όλα όμως προώθησε τις ιδέες του ήπιου πολιτικού διαλόγου και της εθνικής συμφιλίωσης. Είχε φέρει καινούργιο αέρα στην πολιτική μας ζωή.

Η Αδελφότητά μας απέστειλε συλλληπητήριο

τηλεγράφημα στην οικογένειά του και έχει διαθέσει συμβολικά 10 χιλ. δραχμές στη μνήμη του για το ίδρυμα υποτροφιών Ευρυτάνων σπουδαστών.

Παύλος Μπακογιάννης

Αγκομαχάνε τα βουνά κι οι κάμποι μαραζώνουν
για το κακό που έγινε κι αυτά δεν το σηκώνουν.
Κλαίνε κι αυτά το σκοτωμό του Παύλου Μπακογιάννη
που άδικα σκοτώσανε Έλληνες λαοπλάνοι.

Σκοτώσανε το σταυραϊτό της γης τον αντρεωμένο
που στα πενήντα τέσσερα τον έχομε χαμένο.
Έμειν' η Ντόρα μοναχή, Κωστής και Αλεξία,
αφού στερήσαν τα παιδιά πατέρα προστασία.

Τέσσερες σφαίρες δέχτηκε πισώπλατα ο Παύλος
που δολοφόνοι έριξαν να γίνει κύκλος φαύλος.
Αιμόφυρτος σωριάστηκε στο δάπεδ' ο λεβέντης
κι ένας αέρας φύσηξε μαίστρος και πονέντης.

Το έγκλημα το συγερό όλη η γη μαθαίνει
κι όλη η ανθρωπότητα τ' ακούει και σωπαίνει.
Ποιο στόμα ήταν π' όπλισε τα χέρια δολοφόνων
κι έκοψαν νήμα μιας ζωής πενήντα τόσων χρόνων;

Ποιοί είν' αυτοί που με στανιό θέλουν για να καθήσουν
στον τράχηλο του Έλληνα για να τον ξεζουμίσουν;
Ποιοί είν' αυτοί που διάλεξαν επάγγελμα να κάνουν
δολοφονίες συγερές μ' αυτές να ξανασάνουν;

Δε βρήκαν άλλ' επάγγελμα να βγάζουν το ψωμί τους
να ζουν την οικογένεια που θα 'ναι και τιμή τους;
Δεν έχουνε αυτοί καρδιά, δε συγκινεί ο πόνος
και βρήκαν πως το έγκλημα είναι ο τρόπος μόνος;

Δεν είναι άνθρωποι αυτοί συνείδηση δεν έχουν
και δε φοβούνται το Θεό τις πράξεις να προσέχουν;
Δεν ξέρουν ποιό 'ναι το καλό να το υπηρετάνε
και ν' αποφεύγουν το κακό κι άχρηστο να πετάνε;

Δεν είν' αυτό επάγγελμα να ζουν τη φαμελιά τους
δεν είν' αυτό ωφέλιμο να θρέφουν τα παιδιά τους.
Αυτό είνε ανάθεμα κατάρτα του λαού μας
αυτό είναι κατάντημα του άθλιου καιρού μας.

Γιατί δεν μάχονται κι αυτοί τον τίμιο αγώνα,
κι όποιον θα βγει στο πήδημα να έχουν για κορώνα;
Μήπως αυτός τους έφταιξε σκότωσε τον πατέρα
ή την τιμή τους πρόσβαλε διέφθειρε μητέρα;

Δεν τους αρέσ' ο τίμιος, ο δρόμος της αγάπης
και διάλεξαν τον άτιμο του ψεύδους και απάτης;
Δε σκότωσαν τον εκλεκτό, τον Παύλο Μπακογιάννη,
την πρόοδο του τόπου μας σταμάτησαν οι νάνοι.

Ο Παύλος, ο καλόκαρδος, είναι μέσ' την καρδιά μας
είναι μέσα στο είναι μας δε φεύγ' από κοντά μας.
Ο Παύλος μας δεν πέθανε, ο Παύλος πάντα ζει,
και σ' ένα δρόμο ηθικό πιστά μας οδηγεί...

Κοιμήσου παλικάρι μου κοιμήσου Ευρυτάνα.
Κοιμήσου σπλάχνο του λαού της φτώχειας βρυσομάνα.
Κοιμήσου στην πατρώα γη που είν' ευλογημένη
και μ' αίμα εκλεκτών ανδρών είν' όλη ποτισμένη.

Κι εσύ πατέρα Κωσταντή και παπαδιά Ειρήνη
παρακαλάτε το Θεό τη φώτιση να δίνει
στους δολοφόνους του λαού, το όπλο τους να γίνει,
η Ζωοδόχος η Πηγή, πίκρες λαών να σβήνει.

Βαγγέλης Ζορμπάς

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΓΙΑ ΕΥΡΥΤΑΝΙΑ

Στις 4 Φεβρουαρίου έγινε στο Πνευματικό Κέντρο Ρουμελιωτών συνάντηση εκπροσώπων πολλών Ευρυτανικών Συλλόγων για να συζητήσουν την οργάνωση Επιστημονικού Συνεδρίου με αντικείμενα ιστορικά, αρχαιολογικά και άλλα συναφή ζητήματα της Ευρυτανίας.

Τη συνάντηση προκάλεσε η ομάδα πρωτοβουλίας που συστήθηκε για αυτό τον σκοπό.

Η σύσκεψη κατέληξε στο ότι για την επιτυχία ενός τέτοιου συνεδρίου είναι απαραίτητη η σύμπραξη και συνεργασία μεταξύ των κυριότερων συλλογικών φορέων: Εταιρεία Ευρυτάνων Επιστημόνων, Ομοσπονδίας Ευρυτανικών Σωματείων, Πανευρυτανικής, Απεραντίων, Ευγένιος ο Αιτωλός.

ΓΗΡΟΚΟΜΕΙΟ ΚΑΡΠΕΝΗΣΙΟΥ

Για την ενίσχυση του Γηροκομείου Καρπενησίου η Πανευρυτανική Ένωση οργανώνει φέτος την ετήσια χορευτική εκδήλωσή της. Ένας σκοπός που αξίζει την καθολική υποστήριξη.

Σε άλλη φετινή εκδήλωσή της η Πανευρυτανική οργάνωσε επίσκεψη ιατρών στο Νοσοκομείο Καρπενησίου και το Κέντρο Υγείας αντ. Φρασκίστας.

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΡΟΥΜΕΛΙΩΤΩΝ

Στις 4 Φεβρ. έγινε στο Καρπενήσι η πρώτη πνευματική εκδήλωση του Παραρτήματος Ευρυτανίας του Π.Κ.Ρ. με θέμα «Οι Τρεις Ιεράρχες και η Ελληνική Παιδεία» μίλησε σε πολυπληθές κοινό ο κ. Π. Βλάχος Επ. Γεν. Επιθεωρητής Μ.Ε.

Πρόεδρος του Παραρτήματος είναι ο κ. Γ. Μοναστηριώτης.

ΕΚΔΗΛΩΣΗ ΣΤΗ ΜΝΗΜΗ Π. ΜΠΑΚΟΓΙΑΝΝΗ

Η Εταιρεία Ευρυτάνων Επιστημόνων οργάνωσε στην αίθουσα της Αρχαιολογικής Εταιρείας εκδήλωση στη μνήμη του Π. Μπακογιάννη. Κύριος ομιλητής ήταν ο καθηγητής Παν/μίου κ. Δημ. Κουτρούμπας, που εξήρε το ήθος, τον χαρακτήρα, την αγωνιστικότητα και την πνευματική και επιστημονική συγκρότηση του αείμνηστου Παύλου Μπακογιάννη.

Εξ' άλλου η ίδια Εταιρεία προγραμματίζει παρόμοια εκδήλωση μνήμης του Π. Μπακογιάννη στο Καρπενήσι για τις 18 Φεβρουαρίου.

ΜΝΗΜΗ Δ. ΠΟΥΡΝΑΡΑ

Ο Σύνδεσμος Μεγαλοχωριτών οργάνωσε στις 10/12/89 εκδήλωση στη μνήμη του άξιου τέκνου του Μεγ. χωριού αείμνηστου Δημήτρη Πournάρα. Κύριος ομιλητής ήταν ο κ. Στ. Βασιλόπουλος ο οποίος ανέλυσε εμπερισταταμένα τη ζωή, τη δράση και το συγγραφικό έργο του αείμνηστου Δ. Πournάρα.

Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ

Σε σχετική συνεδρίαση εκπροσώπων των Ευρυτανικών Συλλόγων που συκάλεσε εξ ονόματος τριμελούς Επιτροπής ο γνωστός λογοτέχνης-συγγραφέας κ. Ανδρέας Τσουράς, αποφασίστηκε ο συντονισμός των ενεργειών για την πραγματοποίηση επιστημονικού Συνεδρίου για την Ευρυτανία και την ιστορία της. Προς τον σκοπό αυτό κατάρτίστηκε «Ομάδα Πρωτοβουλίας», η οποία για την υλοποίηση του παραπάνω στόχου συγκαλεί ευρεία σύσκεψη όλων των Ευρυτανικών Σωματείων για να χαραχθεί η παραπέρα πορεία των ενεργειών.

Η σύσκεψη ορίστηκε να γίνει Κυριακή 4/2/90 ώρα 11 π.μ. στο Πνευματικό Κέντρο Ρουμελιωτών.

ΔΙΑΛΕΞΗ ΙΣΤΟΡΙΚΟΥ

Επίσης στο ΠΚΡ προγραμματίστηκε να δοθεί στις 14/2/90 διάλεξη από τον κ. Δ. Φαλλή με θέμα τα ιστορικά της Φωκίδας (Ρούμελη).

ΥΠΟΔΟΧΗ ΚΑΙ ΒΡΑΒΕΥΣΗ ΕΥΡΥΤΑΝΩΝ ΦΟΙΤΗΤΩΝ ΜΕ ΧΡΗΜΑΤΙΚΑ ΒΡΑΒΕΙΑ ΤΗΣ ΕΝΩΣΗΣ ΕΥΡΥΤΑΝΩΝ ΑΜΕΡΙΚΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΠΑΝΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

Με πρωτοβουλία της ΠΑΝΕΥΡΥΤΑΝΙΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ ΑΘΗΝΩΝ στο Κέντρο ΒΡΑΧΟΣ των Ευρυτάνων ΑΔΕΛΦΩΝ ΚΑΤΣΙΓΙΑΝΝΗ στην Πλάκα έγινε στις 10 Δεκεμβρίου εκδήλωση για να τιμηθούν οι Ευρυτάνες Φοιτητές και Σπουδαστές της προηγούμενης Σχολικής χρονιάς με συμμετοχή των εκπροσώπων Ευρυτανικών Συλλόγων Καθηγητών Πανεπιστημίων και των Ευρυτάνων Γιατρών της Αλληλεγγύης.

Εισηγητής ήταν ο Πρόεδρος Παναγιώτης Κωστοπαναγιώτης που είναι και ο επίσημος αντιπρόσωπος των Ξενητεμένων, ο οποίος εξήρε το Θεάρεστον έργο της Ένωσης Ευρυτάνων Αμερικής «ΤΟ ΒΕΛΟΥΧΙ» για την ενίσχυση της σπουδάζουσας νεολαίας αλλά και την πολύπλευρη προσφορά τους στη γενέτειρα Ευρυτανία. Συγκινητικές οι προσφωνήσεις των Φοιτητών, ΒΑΣΙΛΙΚΗΣ ΤΖΕΡΕΜΕ και ΣΕΡΑΦΕΙΜ ΛΑΖΟΥ που εξέφρασαν την ευγνωμοσύνη τους στους δωρητές και τις Ενώσεις Ευρυτάνων ΑΜΕΡΙΚΗΣ και ΕΛΛΑΔΑΣ.

Παραθέτουμε μια εξ αυτών που έφτασε στο περιοδικό μας:

Αξιότιμοι κυρίες και κύριοι,

Μεγάλη είναι η χαρά μου και βαθιά η συγκίνηση μου αυτή τη στιγμή που η Επιτροπή Υποτροφιών της Ένωσης Ευρυτάνων Αμερικής «ΤΟ ΒΕΛΟΥΧΙ» και της Πανευρυτανικής Ένωσης μας απένειμε σχετικά διπλώματα και χρηματικά βραβεία, σαν επιβράβευση του ζήλου, της προθυμίας και των

φιλότιμων προσπαθειών που καταβάλλουμε για τις σπουδές μας.

Διερμηνεύοντας τις σκέψεις και τα αισθήματα και των άλλων βραβευθέντων συμφοιτητών μου, εκφράζω τις άπειρες ευχαριστίες μας και τη βαθιά και απέραντη ευγνωμοσύνη μας προς το Διοικητικό Συμβούλιο και τα μέλη της Ένωσης των Ευρυτανών Αμερικής «ΤΟ ΒΕΛΟΥΧΙ» που μας τιμούν σήμερα, αποδεικνύοντας έμπρακτα την αγάπη τους και το ενδιαφέρον τους προς τη σπουδάζουσα νεολαία την οποία με στοργή αγαλιάζουν.

Στη σεμνή αυτή εκδήλωση, που τελείται κάθε χρόνο δεν ενδιαφέρουν κυρίως τα «μεγέθη» της προσφοράς, αλλά η ιδέα και οι σκοποί του θεσμού αυτού, που θέλω να πιστεύω ότι βοηθάει πάρα πολύ, ιδιαίτερα εμάς τα Ευριτανόπουλα που μας παροτρύνει σε αγώνες συνεχείς και επίμοχθους, για να κατακτήσουμε τη γνώση, να αναδειχθούμε και να συνεχίσουμε την πνευματική παράδοση του τόπου μας.

Οι αγαπημένοι μας συμπατριώτες-ομογενείς της Αμερικής, τους οποίους σήμερα τους νιώθουμε κοντά μας, με τη μεγάλη δύναμη που κρύβουν μέσα τους, την εντιμότητα που τους διακρίνει και τη βοήθεια της Εκκλησίας και της ορθόδοξης πίστης τους, που τους στηρίζει, τους δυναμώνει, τους φωτίζει, τους εμψυχώνει και τους συγκροτεί, κατόρθωσαν να διατηρήσουν τις μεγαλειώδεις αξίες της ζωής, τις ευγενικές παραδόσεις της οικογένειας και την πατροπαράδοτη βαριά κληρονομία μας του Ελληνοχριστιανικού μας πολιτισμού. Με το πλεόνασμα της απροσμέτρητης αγάπης τους προς τον τόπο της καταγωγής τους και τους ανθρώπους που ζουν σ' αυτόν τον τόπο, κατευθύνουν τις σκέψεις και τις πράξεις τους σε έργα κοινωφελή και δωρεές και ενισχύσεις, για το καλό της Ευρυτανίας μας. Είναι παρήγορο το γεγονός ότι σε μια εποχή του άκρατου υλισμού, που όλοι σκέπτονται το «τι θα πάρουν» και όχι το «τι θα δώσουν», βρίσκονται άνθρωποι που σκέπτονται το συνάνθρωπο, που βοηθούν, που ενισχύουν, διαφεύδοντας «εν μέρει» το απόφθεγμα του Σωκράτη «πλούτος δε κακίας μάλλον ή καλοκαγαθίας υπηρέτης εστίν».

Πιστεύω και ελπίζω απόλυτα ότι το ενδιαφέρον τους θα είναι συνεχές και θα διατηρείται αμείωτο. Ο Θεός να τους δίνει υγεία και δύναμη ώστε το πλεόνασμα της αγάπης τους να το υλοποιούν και να μεταφέρουν τη χαρά και την ευλογία σε κάθε ευρυτανική γωνιά, σε κάθε ευριτανόπουλο που έχει ανάγκη ενίσχυσης μόρφωσης και αγωγής.

Ευχαριστούμε και πάλι για την αγάπη τους και το ενδιαφέρον τους και τους διαβεβαιώνουμε ότι η σημερινή βράβευση δεν θα αποτελέσει αφορμή και απαρχή για υψηλόφρονα λογισμό και υπερηφάνεια, αλλά για βαθύτερη κατανόηση του «γνώθι σαυτόν», για αυτογνωσία που οδηγεί στη σωφροσύνη, τη σύνεση και την αρετή. Θα προσπαθούμε να ζούμε τις μεγάλες, δυνατές και ακατάλυτες ιδέες που δίνουν νόημα και ομορφιά στη ζωή. Να γίνουμε χρηστοί πολίτες, άριστοι στην επιστήμη

μας και χρήσιμοι στην κοινωνία.

Ακόμα θα προσπαθήσουμε να προσφέρουμε κι εμείς ό,τι είναι δυνατό για τη φτωχή αλλά όμορφη κι ένδοξη περιοχή μας και να φανούμε αντάξιοι της εκτίμησης, του ενδιαφέροντος και της αγάπης των συμπατριωτών μας.

ΣΕΡΑΦΕΙΜ ΛΑΖΟΣ (Στένωμα)
Φοιτητής

ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ Π. ΚΑΡΑΠΙΠΕΡΗΣ

(1912 - 1990)

Έφυγε ο παλαίμαχος Ευριτάνας πολιτικός.

Από εγκεφαλικό επεισόδιο πέθανε ξαφνικά (αρχές Φεβρουαρίου) σε ηλικία 78 ετών, ο Ευριτάνας παλαίμαχος της πολιτικής Χρυσόστομος Π. Καραπιπέρης. Καταγόταν από την Αγία Τριάδα Ευρυτανίας και από το 1946 αναμίχθηκε ενεργά στην πολιτική, εκλεγόμενος επί σαράντα σχεδόν χρόνια συνέχεια βουλευτής Ευρυτανίας.

Διετέλεσε πολλές φορές υφυπουργός, όπως Παιδείας και Θρησκευμάτων, Γεωργίας, Συγκοινωνιών κ.ά.

Σπούδασε στη Θεολογική Σχολή της Χάλκης καθώς και στη Νομική Σχολή Αθηνών.

Παραθέτουμε πιο κάτω το ψήφισμα της Πανευρυτανικής Ένωσης που εξέδωσε για τον αδόκητο θάνατό του.

Η Αδελφότης Μικροχωριτών επέστειλε στην οικογένειά του συλλυπητήριο τηλεγράφημα.

ΨΗΦΙΣΜΑ

Τα Διοικητικά Συμβούλια της Πανευρυτανικής Ένωσης και της Ένωσης Ευρυτάνων Αμερικής ΤΟ ΒΕΛΟΥΧΙ μόλις πληροφορήθηκαν τον αιφνίδιο θάνατο του πρώην υπουργού και επί σειρά ετών εκπροσώπου των Ευριτάνων στη Βουλή των Ελλήνων

ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ ΚΑΡΑΠΙΠΕΡΗ

συνήλθαν σε έκτακτη συνεδρίαση και αφού εκτίμησαν την θετική προσφορά του εκλιπόντος, στα κοινά και ιδιαίτερα στην ιδιαίτερη πατρίδα μας την Ευρυτανία, αποφάσισαν:

1. Να διαβιβάσει στους οικείους του εκλιπόντος τα θερμά συλλυπητήρια των μελών της Πανευρυτανικής Ένωσης και Ευριτάνων Αμερικής ΤΟ ΒΕΛΟΥΧΙ.
2. Να συνοδεύσει τον εκλιπόντα στην τελευταία του κατοικία το Δ.Σ. της Πανευρυτανικής, το οποίο θα εκπροσωπεί και τη Διοίκηση ΤΟΥ ΒΕΛΟΥΧΙΟΥ.
3. Αντί στεφάνου να κατατεθούν στο Ταμείο της Πανευρυτανικής δρχ. 5.000 που θα χρησιμοποιηθούν για τα έξοδα της Ομάδας Κοινωνικής Αλληλεγγύης της Ένωσης.

Για το Δ.Σ. της Πανευρυτανικής Ένωσης
Ο Πρόεδρος Ο Γεν. Γραμματέας
Π. ΚΩΣΤΟΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ Δ. ΕΥΑΓΓΕΛΟΔΗΜΟΣ

Για το Δ.Σ. του ΒΕΛΟΥΧΙΟΥ
Ο Εκπρόσωπος στην Ελλάδα
Π. ΚΩΣΤΟΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ

ΨΗΦΙΣΜΑ

Τα Διοικητικά Συμβούλια της Πανευρυτανικής Ένωσης και της Ένωσης Ευρυτάνων Αμερικής «Το Βελούχι» με το άρρελμα της στυγεράς δολοφονίας του βουλευτή Ευρυτανίας ΠΑΥΛΟΥ ΜΠΑΚΟΓΙΑΝΝΗ

- καταδικάζουν την αποτρόπαια δολοφονική επίθεση κατά του βουλευτή του νομού μας,
- επισημαίνουν ότι στη δημοκρατία οι σφαίρες δεν μπορούν να υποκαταστήσουν τον διάλογο,
- διαδηλώνουν ότι θα σταθούν αλληλέγγυοι με όλο το λαό για να μη περάσουν τα σχέδια της ανομιλίας, που απεργάζονται σκοτεινά κέντρα απωφάσεων και απωφασίζονται:
- Να σταλεί συλλληπητήριο τηλεγράφημα στους οικείους του άνδρα δολοφονηθέντος βουλευτή.

ντος βουλευτή.

- Να συνοδεύσουν τον Παύλο Μπακογιάννη στην τελευταία του κατοικία.
- Να κατατεθούν 10.000 δρχ. στο ταμείο της Ομάδας Κοινωνικής Αλληλεγγύης της Πανευρυτανικής Ένωσης αντί στεφάνου στη μνήμη του Παύλου Μπακογιάννη.

Για τα Διοικητικά Συμβούλια:

ΠΑΝΕΥΡΥΤΑΝΙΚΗ ΕΝΩΣΗ

Π. Κωστοπακχωριώτης, Πρόεδρος

Δ. Ευαγγελιοδότημος, Γεν. Γραμ.

«ΤΟ ΒΕΛΟΥΧΙ»

Π. Κωστοπακχωριώτης, αντιπρόσωπος

Αγαπητοί μου πατριώτες, φίλοι μου Ευρυτάνες.

*Αν και δεν ξέρω πολλά γράμματα, αισθάνθηκα την ανάγκη, να γράψω τα παρακάτω στιχάκια, σε ένδειξη τιμής και ευγνωμοσύνης, για τον αδικοχαμένο πατριώτη μας, **Παύλο Μπακογιάννη**, του οποίου υπήρξα συνεργάτης.*

Ο Μπακογιάννης, έφυγε, για πάντα από κοντά μας
που ήταν η ελπίδα μας, η φλόγα της καρδιάς μας.
Αναστενάξαν τα βουνά και οι πλαγές ραχούλες,
τα έλατα και τα κλαριά και οι κρυές βρυσούλες.

Ο δολοφόνος άνανδρα, του έστησε καρτέρι,
όταν ο Παύλος πήγαινε, να μπει στο ασανσέρ.
Εδέχτηκε τις πιστολιές, στο στήθος στο κεφάλι,
σωριάστηκε ο άτυχος, το μορφοπαληκάρι.

Όλοι οι γιατροί βαλθήκανε, μήπως και κάνουν κάτι,
ξεψύχησε δεν άντεξε, στης μόρας το ινάτι.
Ο Έβερτ προανήγγειλε, το τρομερό χαμπέρι,
ο Παύλος ετελείωσε, και άρχισε να κλαίει.

Άνδρες, γυναίκες και παιδιά, όλοι μας πενθούμε,
μα ό,τι και να κάνουμε, τον Παύλο πού να βρούμε.
Όσες καρδιές σπαρτάρισαν, πολλές έχουν ραγίσει,
κανείς πια δεν μπορεί, να μας παρηγορήσει.

Στο φέρετρο κατέληξε, ο αδικοχαμένος,
και με τη γαλανόλευκη, επάνω σκεπασμένος.
Αμέτρητα τριαντάφυλλα, λουλούδια και στεφάνια,
κατέθεσαν από παντού, μαζί και με το κλάμα.

Την Πέμπτη το απόγευμα, εψάλη ακολουθία,
μες τη Μητρόπολη Αθηνών, Θεέ μου μα τη κρίμα.
Λαός πολύ μαζεύτηκε, αντίο να του πει,
και όλοι με ένα σύνθημα, ο Μπακογιάννης ΖΕΙ.

Παρασκευή πρωί πρωί, πομπή για Καρπενήσι,
κάθε λογής οχήματα, είχαν ακολουθήσει.
Μαζί τους πήγαινα κι εγώ, κοντά στη Νεκροφόρα,
φτάσαμε σιγά-σιγά, την ορισμένη ώρα.

Ο κόσμος επερίμενε, από νωρίς πρωί,
τριγύρω απ' τη Μητρόπολη, θεσούλα για να βρει.
Ακούγοντας ομιλητές, για το νεκρό μας τέκνο,
εδάκρυσε και ο ουρανός, πηγαίνοντας στον τάφο.

Μα ήταν κρίμα κι άδικο, να φύγει απ' τη ζωή,
τα όνειρά μας χάθηκαν, την Τρίτη το πρωί
ποιός όπλισε το χέρι του, και τράβηξε σκαντάλη,
και πώς το αποφάσισε, την τύχη να μας πάρει;

Ας όψονται οι αίτιοι, καθώς και οι φονιάδες,
για το κακό που κάνανε, σε μας τους Ευρυτάνες.
Ο Παύλος όμως ΖΕΙ, για πάντα στην καρδιά μας,
που έχυσε το αίμα του, για τα προβλήματά μας.

Άφησε πίσω του παιδιά, τη δόλια του γυναίκα,
γονείς, αδέρφια, συγγενείς, και τα δικά του νειάτα.
Άφησε φίλους και γνωστούς, σε όλη την Ελλάδα,
Ευρώπη και Αμερική, και άλλους στην αράδα.

Κρίμα που αγωνίστηκε, σε όλα του τα χρόνια,
δεν πρόλαβε για να χαρεί, και τάχει χάσει Όλα.
Μα την πληρώσαμε και μεις, αυτή την αδικία,
τα ορφανά του τα παιδιά, χωρίς καμιά αιτία.

Η σύζυγός του και αυτή, στα μαύρα φορεμένη
σε ποιον να πει τον πόνο της η Ντόρα η καϋμένη.
Ποιός έχει πέτρινη καρδιά, να την παρηγορήσει,
ελπίδα υπάρχει στο Θεό, πρέπει να τη βοηθήσει.

ΟΜΙΛΙΑ

στα αποκαλυπτήρια του Μνημείου στη θέση «ΚΟΚΚΑΛΙΑ»
8η Ιουλίου 1989

Δημητρίου Ιω. Φαλλή

279 π.Χ. Η χρονολογία αυτή, Σεβασμιώτατε Μητροπολίτα της Αγιωτάτης Μητροπόλεως Καρπενησίου, κ. Δήμαρχε Καρπενησίου, κύριοι πρόεδροι των Κοινοτήτων και Συλλόγων, εκλεκτοί συμπατριώτες του 45ου Συνεδρίου, κυρίες και κύριοι, —η χρονολογία αυτή— οριοθέτησε υπαρκτικά την πορεία του Ελληνικού έθνους και σημάδεψε βαθειά την ιστορία μας ώστε, να μη λησμονήσουμε ποτέ, όσοι αιώνες κι' αν περάσουν, ότι εδώ σ' αυτόν το μοσχομύριστο αγιασμένο τόπο που βρισκόμαστε,

προμαχούντων

των Ευρυτάνων-Αιτωλών

συνετρίβησαν

οι Γαλάτες

κατά κράτος!

Είναι γεγονός αναμφισβήτητο ότι το ευσκιόφυλλο δέντρο της τιμής και της ελευθερίας στη μακρά ιστορική μας πορεία, ποτίστηκε με τ' άφθονο αίμα μυριάδων ηρώων και μαρτύρων προγόνων μας, για να μεγαλώσει και ν' αναπαυόμαστε εμείς στη σκιά του, ως ελεύθεροι Έλληνες κι' Ορθόδοξοι Χριστιανοί. Το αίμα όμως που χύθηκε στις ρίζες αυτού του δέντρου ποτίζοντας σαν το ποτάμι τα κοκκαλοσπαρμένα τούτα χώματα που πατάμε, δε χύθηκε απλώς για να μη σκλαβωθούμε σε κάποιους Μήδους. Χύθηκε για να μην αφανισθούμε ως Έλληνες και σβήσουμε ως φυλή απ' το πρόσωπο της γης! Όποιος σκλαβώνεται, αλλά ζει και υπάρχει στην επιφάνεια της γης, έχει βέβαια την ελπίδα, πως όσα χρόνια κι' αν περάσουν, θα λεφτερώσει κάποτε τα χώματά του και θα ζήσει λέφτερος με τα παιδιά του. Μα σαν θανατωθεί αυτός και η φυλή του, τότε σβήνει μια για πάντα και κάθε ελπίδα! Και οι Γαλάτες δεν έφτασαν εδώ ως κατακτητές, αλλά σαν άρπαγες φονιάδες, κι' ανθρωποφάγοι ληστές, να ρημάξουν τον Ελλαδικό χώρο και ν' αφανίσουν κάθε ανθρώπινη ζωή, πριν ή μετά τη ληστέψουν!

Κι' αυτό που λέμε βεβαιώνεται απ' τον ιστορικό Πausanias στα «ΦΩΚΙΚΑ» του, ότι «οι Έλληνες είχαν χάσει τελείως το θάρρος των, ο δε ισχυρός φόβος επέβαλε την ανάγκη να υπερασπισθούν την Ελλάδα. Έβλεπαν —συνεχίζει ο Pausanias— ότι ο επικείμενος αγώνας δεν θα γίνει για την ελευθερία, όπως άλλοτε κατά τα

Του Παύλου το χαμόγελο, το έφαγε το χώμα
θα μένει πια στη μνήμη μας, εκατοντάδες χρόνια.
Εδώ όμως σταματώ, φίλοι μου Ευρυτάνες
πιστεύω ότι κλάψανε, ακόμη κι οι φονιάδες.

ΠΑΖΙΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ τέως Πρόεδρος Κοινότητας Τοπολιάνων Νομού Ευρυτανίας. Δημόσιος Υπάλληλός, Υπουργείου Υγείας και Πρόνοιας. Παπαφλέσσα 50 Αχαρναί Αττικής. Τηλ. 2467039

Μηδικά, ούτε θα εσώζοντο αν έδιναν γην και ύδωρ· ήσαν πρόσφατα ακόμη όσα έπαθαν οι Μακεδόνες, οι Θράκες και οι Παίονες κατά την προηγούμενη επιδρομή των Γαλατών, εγένοντο δε γνωστά τα σύγχρονα εγκλήματα των Γαλατών κατά των Θεσσαλών. Κάθε πολίτης λοιπόν και κάθε πόλη στο σύνολό της είχαν σχηματίσει τη γνώμη, ότι έπρεπε ή να χαθούν ή να νικήσουν!»! Κι' αυτό που γράφει ο Πausανίας επιβεβαιώνεται κι' απ' το γεγονός του αφανισμού της πόλης Ξυνιάδα και Κάλλιον. Με την εισβολή των Γαλατών στον Ελλαδικό χώρο πήγε να σταματήσει ο χρόνος ύπαρξης της φυλής μας.

Κι' αυτό είναι πέρα για πέρα αληθές!

Ας δούμε όμως τα γεγονότα —περιληπτικά— που εξελίχτηκαν, ώστε να κατανοήσουμε περισσότερο την αξία αυτού του μεγαλόπρεπου Μνημείου που υψώνεται ενώπιόν μας μέσα στη μαγευτική τούτη τοποθεσία, αιώνιο μνημόσυνο στη μεγαλειώδη θυσία των προγόνw μας!

Οι Γαλάτες

Οι Γαλάτες υπήρξαν μια κελτική φυλή —γι' αυτό ονομάζονται και Κέλτες— και πρωτοεμφανίστηκαν κατά τη β' χιλιετηρίδα π.Χ. στην Κεντρική Ευρώπη, μεταξύ Γερμανίας, Γαλλίας και Ελβετίας.

Σιγά-σιγά κατόρθωσαν να διεισδύσουν στα περισσότερα Ευρωπαϊκά κράτη, χωρίς ποτέ να δημιουργήσουν δική τους πατρίδα. Τον 6ο αιώνα π.Χ. εγκαταστάθηκαν στην Ιβηρική χερσόνησο και τον 5ο και 4ο αι. π.Χ. κατέρχονται στην Ιταλία και Μασσαλία. Τέλος τον 3ο αι. π.Χ., εισέβαλαν στη Μακεδονία, κατέρχονται στη Θεσσαλία —που κατέσφαξαν όσους κατοίκους έπιασαν— και στη συνέχεια πορεία στη Στερεά Ελλάδα με στόχο να ληστέψουν τα δημόσια ταμεία, ιδιαίτερα δε το Μαντείο των Δελφών που είχε πολλά αφιερώματα. Οι Γαλάτες υπήρξαν ένας λαός που πορευόταν κι' έγραφε την ιστορία του με αρπαγές, ληστείες, ανθρωποθυσίες, κανιβαλισμούς και καταστροφές!

Έτσι, το καλοκαίρι του 279 π.Χ. κατέφθασαν στις Θερμοπύλες 152.000 πεζοί και περισσότερες από 61.000 ιππείς. Σύνολο γαλατικού στρατού περισσότερες από 213.000! Αρχηγός αυτού του πολυάριθμου στρατού ανέλαβε ο εμπειροπόλεμος Βρέννος. Οι Έλληνες, που μόλις τότε είχαν σταματήσει τα εσωτερικά τους προβλήματα, κυριολεκτικά είχαν κατατρομάξει. Όσους πολέμους είχαν κάνει μέχρι τότε ήταν με εχθρούς που έρχονταν να τους κατακτήσουν και να τους σκλαβώσουν. Τώρα όμως είχαν ν' αντιμετωπίσουν αδίστακτους βαρβάρους κι' ανθρωποφάγους που έρχονταν να τους αφανίσουν! Ο Πausανίας γράφει, πως οι Έλληνες «δεν θα εσώζοντο αν έδιναν γην και ύδωρ», δηλ. αν δήλωναν υποταγή δουλείας. Γι' αυτό έπρεπε σ' αυτόν τον πόλεμο ή να νικήσουν ή να χαθούν! Δεν είχαν άλλη επιλογή! Για ν' αντιμετωπίσουν τις 213.000 Γαλάτες, συγκεντρώθηκαν στα στενά των Θερμοπυλών περίπου 25.000 Έλληνες από διάφορες πόλεις. Μεγάλη αριθμητικά η διαφορά! Άνισος και σκληρός ο αγώνας! Παρόλα αυτά οι Γαλάτες συντρίβονταν σε κάθε τους επίθεση, πάνω στη γρανιτένια άμυνα των Ελλήνων. Οι Γαλάτες για πρώτη φορά στις τόσες εκστρατείες που έκαναν βρέθηκαν σε αμηχανία. Τους ήταν αδύνατο να διασπάσουν την Ελληνική γραμμή και να περάσουν! Και την κρίσιμη αυτή στιγμή ο παμπόνηρος Βρέννος αποφάσισε για αντιπερισπασμό να κτυπήσει την Αιτωλία, τη χώρα των Αιτωλών, για να φύγουν οι πολυάριθμοι κι' αξιόμαχοι Αιτωλοί απ' τις Θερμοπύλες για να προστατέψουν την πατρίδα τους. Απέσπασε

λοιπόν απ' το στρατό του 42.500 πεζούς και ιππείς και με αρχηγούς τον Ορεστώριον και τον Κόμβουτιν, τους έστειλε να καταστρέψουν την πρωτεύουσα της Αιτωλίας το Κάλλιον και να επιστρέψουν πριν τους προλάβουν εκεί οι Αιτωλοί. Ο Ορεστώριος κι' ο Κόμβουτις «διήλθον πάλιν τας γεφύρας του Σπερχείου προς τα οπίσω, εβάδισαν δια μέσου της Θεσσαλίας και εισέβαλαν εις την Αιτωλίαν. Στο Κάλλιον —συνεχίζει ο Πausanias— διέπραξαν τα μεγαλύτερα ανοσιουργήματα απ' όσα εξ ακοής γνωρίζομεν και δεν ομοιάζουν καθόλου με άλλα τολμηρά κακουργήματα των ανθρώπων. Έσφαξαν κάθε αρσενικόν άνθρωπον, χωρίς διάκρισιν γερόντων, ή νηπίων επί των μαστών των μητέρων τους. Όσα εκ των νηπίων είχαν γίνει παχύτερα με το γάλα, τα εφόνευον, έπιναν το αίμα τους και έτρωγαν το κρέας τους. Αι γυναίκες και όσαι από τας παρθένους ήσαν εις ώραν γάμου, αι έχουσαι

Εικόνα από την εορτή των αποκαλυπτηρίων του μνημείου στα Κοκκάλια.

φιλότιμον, έσπευσαν να αυτοκτονήσουν καθ' ον χρόνον εκυριεύετο η πόλις. Όσας εύρον εν τη ζωή οι Γαλάται τας μετεχειρίσθησαν με παντός είδους εξευτελισμούς χρησιμοποιούντες μεγάλην βίαν, εφόσον δεν ησθάνοντο καμίαν συμπόνια ή έρωτα. Όσαι γυναίκες εύρισκον τα μαχαίρια των Γαλατών, αυτοκτονούσαν με αυτά. Δια δε τας άλλας δεν εβράδυνε το μοιραίον λόγω της ασιτίας και της αϋπνίας, διότι οι αγροίκοι βάρβαροι ασχημονούσαν επ' αυτων συνεχώς ο ένας κατόπιν του άλλου, συνευρίσκοντο μάλιστα και με ψυχorraγούσας γυναίκας αλλά και με νεκράς ακόμη!». Τέλος οι βάρβαροι, «ληλατήσαντες τας οικίας και τα ιερά, έκαψαν το Κάλλιον και ήρχισαν να επιστρέφουν από τον ίδιον δρόμον».

Ο ίδιος δρόμος της επιστροφής τους για τις Θερμοπύλες, ήταν αυτός εδώ, στο διάσελο τούτου των Κοκκαλιών, που εκείνα τα χρόνια ονομαζόταν Καλλίδρομο και που ήταν κι' ο μοναδικός δρόμος που συνέδεε για πολλούς αιώνες την Ανατολική με τη Δυτική Ελλάδα. Κι' εδώ σ' αυτό το διάσελο που είναι κατάσπαρτο από αμέτρητες χιλιάδες οστών ανθρώπων και ζώων «φέροντα ίχνη καύσης» έγινε ο πιο άνισος, συγκλονιστικός κι' εθνοσωτήριος πόλεμος που έγινε ποτέ, και που πρέπει να γραφεί με ολόχρυσα γράμματα στις σελίδες της ιστορίας μας!

«Η Ελλάς είχε σωθεί από μέγαν κίνδυνον, ο δε άθλος ανήκεν κατ' εξοχήν εις τους Αιτωλούς, των οποίων η επιρροή επί του μαντείου ήτο πλέον αδιαφιλονίκητη, όπως φαίνεται από επιγραφήν, η οποία μνημονεύει Αιτωλόν, ΕΠΙΜΕΛΗΤΑΝ ΤΟΥ ΤΕ ΙΕΡΟΥ ΚΑΙ ΤΑ ΠΟΛΙΟΣ», όπως χαρακτηριστικά σημειώνει ο ιστορικός Ι.Γ. Παπασταύρου.

Οι γυναίκες του Καλλίου ξεσήκωσαν κι' όλες τις Αιτωλές γυναίκες των γύρω χωριών και μαζί με τους γέροντες, όσους μπορούσαν να περιδιαβούν τα βουνά και να φτάσουν εδώ να τους κλείσουν το δρόμο της επιστροφής. Για πρώτη φορά στα παγκόσμια πολεμικά χρονικά άοπλες, πεινασμένες, ξενυχτισμένες και κακοποιημένες γυναίκες, έδιεξαν τόση γενναιότητα κι' αντιμετώπισαν στήθος με στήθος 42.500 τακτικό στρατό, ώσπου νάρθει κι' ο στρατός των Αιτωλών απ' τις Θερμοπύλες, και τον διέλυσαν! Περισσότερες από 22.000 Γαλάτες έπεσαν εδώ μαζί με τ' άλογά τους! Κι' όσοι γλύτωσαν και ξέφυγαν απ' τις τριγύρω βουνοπλαγιές δεν είχαν κι' αυτοί καλύτερη τύχη. Παρατεταγμένες κατά μήκος όλου του δρόμου, έπνεαν μένεα κατά των Γαλατών, περισσότερο κι' από τους άνδρες, γράφει ο Πausanías. Γενναίες, λεοντόκαρδες γυναίκες άξιες κάθε τιμής και παραδειγματισμού απ' τις σύγχρονες Ελληνίδες γυναίκες! Γι' αυτό θεωρούμε πως ήταν οριακή η χρονολογία αυτή για την ύπαρξη της φυλής μας και τη σωτηρία ολόκληρου του ευρωπαϊκού πολιτισμού! Και πρέπει ιδιαίτερα να τονισθεί ότι η υπέροχη αυτή ενέργεια αυτοθυσίας των γυναικών δεν ήταν μονάχα για να τιμωρήσουν σκληρά τους Γαλάτες για τη συμφορά που προξένησαν στο Κάλλιον και στον άμαχο πληθυσμό του. Αλλά και διότι δεν έπρεπε να φτάσουν νικητές και τροπαιούχοι στις Θερμοπύλες αυτοί οι Γαλάτες και να συνεχίσουν μαζί με τους άλλους το καταστροφικό τους έργο και στην υπόλοιπη Ελλάδα!

Μέγιστο γεγονός

Μέγιστο λοιπόν το ιστορικό γεγονός που αποκαλύπτεται σήμερα μπροστά μας, εξοχότατε κ. Πρόεδρε, σεβασμ. Μητροπολίτα και κυρίες και κύριοι, κι' έπεσε στη δική μου ελαχιστότητα το βαρύ αυτό έργο να το παρουσιάσω σε σας και σ' όλους τους Έλληνες, διότι είναι γεγονός Πανελληνίας ακτινοβολίας! Το τόλμησα όμως κι' ας με συγχωρήσουν για τούτη την τόλμη οι ηρωίδες μητέρες και πατέρες μας που θυσιάστηκαν για μας και οι ψυχές τους τούτη τη στιγμή μας περιβάλλουν αγαλλόμενες ως φωτεινό «νέφος μαρτύρων»!

Σήμερα έγιναν τ' αποκαλυπτήρια αυτού του λαμπρού μνημείου για να το ατενίζουμε με περηφάνεια και να μας κρατάει άγρυπνους στις επάλλξεις η δόξα και η θυσία των ηρώων προγόνων μας.

Σήμερα έγινε σ' αυτούς τους ήρωες προγόνους μας το πρώτο μνημόσυνο για να τους αναπαύσει ο Θεός μαζί με τους εχθρούς τους. Γιατί ποιος μπορεί τάχα από μας να ξεχωρίσει τώρα τα κόκκαλα των πατέρων μας απ' τα κόκκαλα των βαρβάρων;

Σήμερα γίνεται η πρώτη αναγνώριση αυτού του τόπου ως σημαντικού ιστορικού τόπου. Γιατί πολύ κι' από πολλούς πολεμήθηκε τούτος ο τόπος, ως ασήμαντος ιστορικά και κάποιοι τον κατέταξαν «εις τας μυθώδεις διηγήσεις»!

Γι' αυτόν πρέπει θερμά συγχαρητήρια σ' όσους άφησαν το νου τους και την καρδιά τους ελεύθερη να σελαγίσει πάνω στα γεγονότα και να τα δουν με το δικό τους ερευνητικό μάτι κι' όχι μέσα απ' τις διόπτρες κάποιων ξένων ή δικών μας που επηρεασμένο είπαν για τους Ευρυτάνες πως δεν είχαν ποτέ πολιτισμό κι' ότι ήταν πολεμοχαρείς και ζούσαν από ληστείες κι' αρπαγές! Και για την Ευρυτανία πως δεν έχει αρχαία ιστορία κι' ότι «λείπει παν ίχνος υπάρξεως ενταύθα πόλεως αρχαίας έστω και μικράς σημασίας». Δύσκολο βλέπετε να πιστέψουν οι σύγχρονοι ερευνη-

τές, ιστορικοί κι' αρχαιολόγοι, πως αυτός ο ορεινός τόπος, η Ευρυτανία, είχε τόσο παλιά και τόσο ένδοξη ιστορία, κι' ότι οι Ευρυτάνες πολλές φορές οριοθέτησαν την εποχή τους και σηματοδότησαν το μέλλον! Και περίτρηνη απόδειξη αυτού που λέμε, είναι και το ότι το αιτωλικό Κάλλιον, «την περίφημον πρωτεύουσαν των Καλλιέων», κατά τον Κων. Στεργιόπουλο, στις αρχές του αιώνα μας την τοποθέτησαν στη Δωρίδα, χωρίς καμιά ιστορική ή ευρηματική απόδειξη και διπλοβάπτισαν το Βελούχοβο, σε Καλλίπολη και Κάλλιον!

Και πρέπει ακόμα θερμά συγχαρητήρια στο Δ.Σ. του ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΚΡΙΚΕΛΛΙΩΤΩΝ ΕΥΡΥΤΑΝΩΝ, που ξεπέρασε μύριες τεχνικές και οικονομικές δυσκολίες, συνεργάστηκε με το Κοινοτικό Συμβούλιο του Κρικέλλου και ύψωσε περήφανο το λαμπρό τούτο Μνημείο *ως πανίσχυρη μαρτυρία* «πάσι τοις έθνεσι» για το πόσα πολλά πρόσφεραν τούτοι οι αθάνατοι πατέρες μας, αλλά και γενικά οι Ευρυτάνες στο εθνικό ιστορικό μας «γίγνεσθαι»!

Μνημείο, προσκυνητάρι ανδρειωσύνης πανεθνικού και πανευρωπαϊκού προσκυνήματος!

Ναι, κι' αξίζουν οι γενναίοι πρόγονοί μας, Ευρυτάνες, κάθε προσφοράς και κάθε τιμής απ' όλους μας, διότι πρόσφεραν πολλά, τα έδωσαν όλα στις κρίσιμες εθνικά περιόδους και δεν κράτησαν τίποτα για τον εαυτόν τους! Και είναι βέβαιο πως ο λαός που μνημονεύει και τιμά τους ήρωες προγόνους του, είναι δυνατός, έχει ψυχικό μεγαλείο και θεμελιώνει γερά το μέλλον του πάνω στη γνώση της ιστορίας του, που τον βοηθάει πολύ ν' αποκτήσει εθνική συνείδηση!

Και μεις τους μνημονεύουμε και τους τιμούμε σήμερα για τη βαρεία κληρονομιά που μας άφησαν μέσα από συγκλονιστικούς αγώνες και θυσίες ανεπανάληπτου εθνικού μεγαλείου!

Θυσίες, όπως και τούτη του 279 π.Χ. Θυσία με τη θέλησή τους, που δεν τους ζητήθηκε από κανένα! Μπορούσαν όσες γυναίκες του Καλλίου ξέφυγαν και γλύτωσαν απ' τους θηριώδεις Γαλάτες να πιάσουν τα τριγύρω βουνά, να κρυφτούν ώσπου να φύγουν οι Γαλάτες και να σωθούν.

Όμως όχι! Κάτι τέτοιο για τις Αιτωλές γυναίκες θα ήταν προδοσία και ταπείνωση για τους γενναίους μάρτυρες νεκρούς τους.

Τέτοια ζωή δεν τη θέλησαν! Θέλησαν κάτι αφάνταστα πιο μεγάλο: Να γλυτώσει ο τόπος και οι Έλληνες απ' αυτούς τους φονιάδες! Θέλησαν να τους κλείσουν το δρομο και ή να τους διαλύσουν ή να πέσουν κι' αυτές πολεμώντας!

Αυτοθυσία που δείχνει την απέραντη αγάπη για όλους τους Έλληνες και το αγκάλιασμα όλου του Ελληνικού χώρου σε μια πατρίδα! Μια τέτοια αγάπη ξεφεύγει απ' την εποχή του αρχαίου ειδωλολατρικού κόσμου και σφιχταγκαλιάζεται δια της Αγάπης με την ορθόδοξη Χριστιανική προσφορά.

Και στο δικό μας στήθος, στο στήθος όλων μας εξοχότατε κύριε πρόεδρε, σεβασμιώτατε Μητροπολίτα και κυρίες και κύριοι, πάλλει δυνατά η ίδια εκείνη καρδιά των ενδόξων πατέρων μας και στις φλέβες μας τρέχει το ίδιο καυτό δικό τους αίμα! Πρέπει λοιπόν νάμαστε καθημερινά οι άξιοι φορείς και συνεχιστές αυτής της απερίγραπτης δόξας τους, κι' όχι απλώς... αχθοφόροι!

Ας το προσέξουμε αυτό όσο είναι καιρός για να θεμελιώσουμε ασάλευτα το μέλλον μας «επί την πέτραν». Η δε πέτρα είναι ο Χριστός!

Ευχαριστώ

Δωρεαί εις μνήμην

Δημ. Σκορδάς εις μνήμην μητρός του 2.000, Δημ. Ν. Πολύλος εις μνήμην Κ. Πριοβόλου 3.250, Μιχάλης Κωστόπουλος εις μνήμην Ι. Γιαννοπούλου 5.000, Αντιγόνη Χρ. Μαυρογεωργοπούλου εις μνήμην Ν. Λιάπη 5.000, Παναγιώτα Μοντσέλου εις μνήμην Ι. Γιαννοπούλου 3.000, Μαργαρίτα Κεράνη εις μνήμην Μαρίας Νικολοπούλου 10.000, Ευγενία Μαστραγεωργοπούλου εις μνήμην Ι. Γιαννοπούλου 3.000, Βικτωρία Μιμίκου εις μνήμην μητρός Βασίλ. Γιαννακοπούλου 2.000, Αθαν. και Χρυσούλα Κεράνη εις μνήμην Μαργίτσας Μυτηλίδη 3.000, Βιργινία Δημοπούλου εις μνήμην συζύγου της δια συντήρησιν Ι. Ναού Μεταμορφώσεως 5.000, Ανδρέας Ζαχαρόπουλος Δις Κ. Ζαχαροπούλου εις μνήμην συζύγου-μητρός Μαργίτσας 10.000, Αιμιλία Κλεομ. Κουτσούκη εις μνήμην Γ. Παπαδή 5.000, Σεραφεΐμ & Δέσπω Λιάπη εις μνήμην Κ. Πριοβόλου \$50 6.571, Σεραφεΐμ & Δέσπω Λιάπη εις μνήμην γονέων των \$50 6.571, Δ. Λιάπης εις μνήμην γονέων \$100 13.000, Νίκος & Αρετή Κεράνη εις μνήμην Μάριου Νικολοπούλου 5.000, Σπύρος Κομπορόζος εις μνήμην Γ. Παπαδή 3.000, Σύλλογος Αμερικής «το Βελούχι» εις ενίσχυσιν Αδελφότητος 5.000, Στεφανία Γιαννοπούλου εις μνήμην συζύγου Ιωάννου 10.000, Στεφανία Γιαννοπούλου εις μνήμην Γ. Παπαδή 3.000, Κυρία Κων/νου Κουτσούκη εις μνήμην Γ. Παπαδή \$100 13.297, Ανδρ. Γιαννακόπουλος και Μενέλαος Γιαννακόπουλος εις μνήμην μητρός των Βασιλικής 20.000, Γ. Δημόπουλος εις μνήμην αδελφών Ηλία-Βασιλικής-Δημητρίου 10.000, Μαριάνθη Τσιροπούλου εις μνήμην γονέων της 2.000, Ιουλία Γ. Τουλούπα εις μνήμην γονέων της και συζύγου 3.500, Ευφροσυνή Νταφίλη εις μνήμην Γ. Παπαδή (και περιοδικό) 4.716, Νικόλαος Παπαδημητρίου δωρεά δια την επισκευήν του ωρολογίου της Μεταμορφώσεως 20.000, Βούλα Τσώμου-Κυρίτση εις μνήμην Γ. Παπαδή 5.000, Ι. Κουτσούκης εις μνήμην Γ. Παπαδή 10.000, Λίτσα Πετροπούλου εις μνήμην Γ. Παπαδή 5.000, Αλέκος Κουτσούκης εις μνήμην Γ. Παπαδή 10.000, Μαριάνθη Κ. Πριοβόλου εις μνήμην Γ. Παπαδή \$100 13.053, Θεοδ. Χρ. Βруνιώτη δι' αγιογράφηση Αγίας Κυριαζής 10.000, Κος Κα Ι. Ζυγιάρη εις μνήμην Σερ. Λιάπη και Κ. Πριοβόλου 7.500, Κων. Πέτσικας δωρεά 7.500, Ελένη Χρήστου Θάνου εις μνήμην συζύγου Χρήστου 40.000, Νίνα και Τάσος Νικητάκης εις μνήμην πατρός Χρ. Θάνου 20.000, Νίκη Δ. Θάνου εις μνήμην Χρήστου Θάνου 5.000, Αντιγόνη-Σταύρος Γεωργούλης εις μνήμην Χρ. Θάνου 10.000, Τέλης-Ιωάννα Θάνου εις μνήμην αδελφού Χρήστου 10.000, Γιάννης-Βικτωρία Θάνου εις μνήμην αδελφού Χρήστου 10.000, Κώστας-Ελένη Αριστ. Θάνου εις μνήμην Χρήστου Θάνου 5.000, Ελένη-Γιώργος Ζαχαρίου εις μνήμην Χρήστου Θάνου 5.000, Ντίνος-Νινέτα Θάνου εις μνήμην Χρήστου Θάνου 5.000, Θανάσης-Χρυσούλα Κεράνη εις μνήμην πατρός Ι. Κεράνη 50.000, Σοφοκλής-Ευγενία Φλέγγα εις μνήμην Ι. Κεράνη 100.000, Κων/ντία Καροπούλου εις μνήμην συζ. Γιώργου για την Εκκλησία 30.000, Ροδάνθη Κυρίτση εις μνήμην Φωτεινής Χασιάλας για εκκλησία 5.000, Σπύρος Φλέγγας εις μνήμην Ι. Κεράνη 25.000, Στέλα Χήρα Γ. Παπαδή εις μνήμην συζύγου της Γεωργίου 50.000, Νίκος Παπαδημητρίου δωρεά προς αδελφότητα για το ρολόγι 30.000, Παύλος Γεωργόπουλος δωρεά νέου έτους \$10 1.295, Ηλίας και Ελένη Μπόσνου εις μνήμην Ι. Κεράνη 3.000, Γεώργιος και Ελευθερία Σωτηράκη εις μνήμην Ι. Κεράνη 3.000, Γ. και Ι. Μπαμπανικολού εις μνήμην Ι. Κεράνη 5.000, Τηλ. Κομπορόζος εις μνήμην Χρ. Θάνου 10.000, Τηλ. Κομπορόζος εις μνήμην Ι. Κεράνη 5.000, Ευφημία Παπαδή εις μνήμην Ι. Κεράνη 2.000, Χρυσούλα Γρατσούνη εις μνήμην Ι. Κεράνη 5.000, Γιάννης Μαστρογεωργόπουλος εις μνήμην Νίκου Ζωγράφου 8.000, Χρίστος και Αντιγόνη Μαστρογεωργοπούλου εις μνήμην Νίκου Ζωγράφου 5.000, Κώστας Δ. Θάνος εις μνήμην Χρ. Θάνου 5.000, Σωτηρία Ν. Ζωγράφου εις μνήμην συζύγου Νικολάου 10.000, Στέλλα Γ. Παπαδή εις μνήμην Ι. Κεράνη 5.000, Παναγ. Γρατσούνης εις μνήμην Ι.

Κεράνη 5.000, Στεφάνια Γιαννοπούλου εις μνήμην συζύγου Ιωάννου 5.000, Στεφάνια Γιαννοπούλου εις μνήμην θείας Φωτεινής Λιάπη 5.000, Τηλ. Κομπορόζος εις μνήμην Θείου Αθ. Παπακωνσταντίνου 5.000, Φρόσω Σιδέρη εις μνήμην Ν. Ζωγράφου και Θ. Παναγιώτου 4.000, Γεώργιος Μητσάκης εις μνήμην Αθ. Παπακωνσταντίνου 5.000, Οικογ. Παν. Αρναούτη εις μνήμην Αθ. Παπακωνσταντίνου 5.000, Αδελφοί Στεφανόπουλοι εις μνήμην Αθ. Παπακωνσταντίνου 20.000, Φρόσω Φασούλη εις μνήμην Αθ. Παπακωνσταντίνου 5.000, Κοντίνα Πανάρη εις μνήμην Αθ. Παπακωνσταντίνου 5.000, Τασία Ζαχαροπούλου εις μνήμην Αθ. Παπακωνσταντίνου 5.000, Οικογένεια Μαρίας Παπακωνσταντίνου εις μνήμην Αθ. Παπακωνσταντίνου 10.000, Ελένη Παπακωνσταντίνου εις μνήμην Αθ. Παπακωνσταντίνου 5.000, Μαρία-Φωτεινή Παπακωνσταντίνου-Κατσούχη εις μνήμην Αθ. Παπακωνσταντίνου 5.000, Οικογ. Δημ. Παπακωνσταντίνου εις μνήμην Αθ. Παπακωνσταντίνου 10.000, Ένωση Ευρυτάνων «το Βελούχι» δωρεά 3.000, Κος Κα Λευτέρη Σακελάρη εις μνήμην Θωμά Καρδάρ 5.000, Παναγιώτα Μουτσέλου εις μνήμην συζύγου Σεραφείμ 10.000, Λαμπρινή Κουφομιχάλη για την Παιδική Χαρά του Χωριού 2.340, Παύλος Γεωργόπουλος για τα έργα του Χωριού 1.513, Δημοσθένης Γιούσμπασης 5.000, Αλίκη Καραγκούνη δια τον Ι. Ναό Μεταμορφώσεως Σωτήρος 6.398, Πόπη Μπάκη εις μνήμην, γονέων, αδελφών και συζύγου \$40 15.000, Νίκη Δ. Θάνου εις μνήμην συζύγου, γονέων και αδελφών 5.000, Σταύρος Δ. Ζορμπαλάς δωρεά υπέρ αδελφότητος 5.000, Νίκος Μαραγούσιος δωρεά υπέρ αδελφότητος 1.000, Σπυριδούλα Συμεωνίδη εις μνήμην θείας Ελένης Παπαδή 2.000, Γ. Δημητρακόπουλος και Κα εις μνήμην Ιερέως Αθαν. Παπαστάθη 20.000, Μαρία Τουλούπα εις μνήμην αδελφής Βασιλικής Καρδάρ 5.000, Βεργινία Δημοπούλου εις μνήμην συζύγου Αθανασίου και γονέων 4.000, Μαριάνθη Τσιροπούλου εις μνήμην γονέων Χρήστου και Ευφροσύνης Ζωγράφου και υπέρ Ι.Ν. Μεταμορφώσεως 2.000, Ζαφειρούλα Γεραγά εις μνήμην συζύγου Δ. Παπακωνσταντίνου 100.000, Όλγα Παπαδημητρίου εις μνήμην συζύγου Δημητρίου (για το σχολείο της εκκλησίας) 10.000, Σπύρος Κοντσούκης για τον Ι.Ν. Μεταμορφώσεως του Σωτήρος 5.000, Σταύρος Γεωργούλης εις μνήμην Ι. Κεράνη 5.000, Δέσποινα Λιάπη εις μνήμην συζύγου Σεραφείμ \$40 6.400, Γεώργιος Αποστολόπουλος εις μνήμην πατρός Ιωάννου 5.000, Ανώνυμος εις μνήμην συζύγου υπέρ Ι.Ν. Μεταμορφώσεως 10.000, Ροδάνθη Κυρίτση εις μνήμην θείας Φωτ. Λιάπη 5.000, Αριστείδης Γιουρνάς απόδοσις λ/σμού επισκευής Παιδικής Χαράς 31.360, Κώστας Κυρίτσης εις μνήμην Γ. Παππαδή 8.000, Επαμ. Παππαδής εις μνήμην συζύγου Ελένης 10.000, Σωτηρία Ν. Ζωγράφου εις μνήμην μητρός Ελένης και συζύγου Νικολάου 5.000. Εις μνήμην συζύγου της Κων/νου η κ. Μαργαρίτα Πριοβόλου δαπάνησε 100 χιλ. για την ανακαίνιση και φρεσκάρισμα του τέμπλου της Μεταμορφώσεως του Σωτήρος. Επίσης η κ. Δέσποινα χήρα Σεραφείμ Λιάπη εις μνήμη του συζύγου της δώρησε ένα επίχρυσο καντήλι στην Μεταμόρφωση.

Η Κα Γεραγά Ζαφειρούλα 100.000, εις μνήμην συζύγου της. Ο Κος Ιωάννης Πιστιόλης 10.000 εις μνήμην πατρός του. Η Κα Αικατερίνη Ζορμπαλά 5.000, εις μνήμην Κατίνας Ζαχαροπούλου. Χρήστος και Αντιγόνη Μαστρογεωργοπούλου 10.000, εις μνήμην Μαργίτσας και Κατίνας Ζαχαροπούλου. Χρήστος και Αντιγόνη Μαστρογεωργοπούλου 10.000 εις μνήμην γονέων τους. Η Κα Βιργινία Δημοπούλου 5.000, εις μνήμην συζύγου της. Η Κα Μαριάνθη Τσιροπούλου 5.000, εις μνήμην γονέων της. Η Κα Ελένη Θ. Καρδάρ 25.000 εις μνήμην συζύγου της. Η Κα Όλγα Παπαδημητρίου 5.000 εις μνήμην συζύγου της. Νικόλαος Δ. Κεράνης εις μνήμην Π. Γρατσιούνη 15.000 δρχ. Αθανάσιος Ι. Κεράνης εις μνήμην Π. Γρατσιούνη 10.000 δρχ. Στεφάνια Γιαννοπούλου εις μνήμην συζύγου της 10.000 δρχ.

Δωρεαί εις μνήμην Γεωργίου Παππαδῆ

Ηλίας και Ελένη Μπόσνου 30.000, Ευφημία Π. Παππαδῆ εις μνήμην Παναγιώτου, Γεωργίου, Ελευθερίου και Ελένης Παπαδῆ 15.000, Κος και Κα Γεωργίου Σωτηράκου 30.000, Σπύρος Χρ. Μαστρογεωργόπουλος 5.000, Χρίστος και Αντιγόνη Μαστρογεωργόπουλου 10.000, Ιω. και Βασιλική Κεράνη 5.000, Ελευθέριος Καρυοφύλλης εις μνήμην Γ. Παππαδῆ για αγιογράφηση Αγίας Κυριακής 50.000.

Δωρεαί δια την προτομήν Γ. Παππαδῆ

Ιωάννης Δ. Δερματάς 50.000, Τηλέμαχος Κομπορόζιος 15.000, Ιωάννης Κατσιούλης 5.000, Χρυσούλα Ιω. Γρατσούνη 3.000, Παντελής Λιάπης 5.000, Γεώργιος Δημόπουλος 10.000, αδελφοί Πάνος, Ελευθέριος, Λεωνίδας και Στέφανος Χρήστου Μαστρογεωργόπουλου (\$ 250) ὄρχ. 33.324, Παύλος Γεωργόπουλος (\$ 40) ὄρχ. 5. 329, Βάιος Χρ. Ζωγράφος 2.000, πρωτοπρεσβύτερος Κων. Βαστάκης 1.000, Αυγέρης Αυγερόπουλος 10.000, Νίκος Ζωγράφος 2.000, Λαμπρινή Κουφομιχάλη - Τριχιά (\$ 10) 1.336, Αριστ. Θάνος 5.000, Ιω. Θάνος 5.000, Μαρία Κ. Βίγλα 2.000, Νίκος Κ. Βίγλας 1.000, Σταύρος Δερματάς 5.000, Σ. Πλάκας 13.200, Σταύρος Γεωργούλης 2.000, Ιωάννης Λιάπης 3.000, Ευδοξία Τσούτση 1.000, Μαρία Ζαχαροπούλου (\$ 50) 6.924, Παναγ. Ζαχαρόπουλος (\$ 50) 6.924, Μαριάνθη Στ. Αρώνη 5.000, Σαβούλα Αϊβαλιώτη 4.000, Σπύρος Ν. Δερματάς (\$ 50) 6.924, Δημ. Ν. Πολύζος 3.250, Έλλη Σουλιώτη - Τσατσαράγκου 2.700, Χαρίκλεια και Κώστας Κυρίτης 6.650, Καπνοβιομηχανία Γ. Α. Κεράνης Α.Ε. 50.000, Ν. Κεράνης 10.000, Μαργαρίτα Ν. Κεράνη 15.000, Ευφροσύνη Νταφίλη (\$ 50) 4.696, Ελένη Γαβρίλη 2.000, Δημ. και Νιόβη Θεοφανίδη 6.000, Ιωάννης Χαμπερής (\$ 50) 4.696, Παναγιώτα Μουτσέλου 2.500, Κωσταντία Καροπούλου 20.000, Αντιγόνη Μαστρογεωργόπουλου 10.000, Κυρία Γ. Μώρη 5.000, Δέσποινα Μώρη 5.000, Κα Νικήτα Κουτσούκη 10.000, Δημ. Γ. Ζαχαρόπουλος 13.500, Αριστ. Πέτσικας 6.700, Καλίτσα Κοντογεώργου 2.000, Αριστοτέλης Παναγιώτου 3.000, Κα Ιω. Λεκού 5.000, Κος Κα Αθαν. Ι. Κεράνη 2.000, Όλγα Παπαδημητρίου 2.000, Δημ. Δερμαντάς 1.000, Παν. Μακρίδης 2.500, Τάσιος Φλέγγας 2.000, Ανώνυμος 7.000, Παύλος Χρ. Φλέγγας 3.000, Κος & Κα Ιω. Τσιμπογιάννη 1.000, αδελφοί Τριανταφύλλη 10.000, Μαριάνθη Γαλανούδη 2.000, Ευγενία Μαστρογεωργόπουλου 3.000, Κασσιανή Κακέση (\$ 50) 6.569, Ντίνα Κοντούλα 6.500, Παναγιώτης Γρατσούνης 10.000, Παν. Τζαβέλης 5.000, Ανδρέας Παναγιωτόπουλος 2.000, Ιωάννης Κατσιγιάννης 4.000, Κων. Κατσιγιάννης 2.000, Μαρία Ιω. Μπακαέ 2.000, Στέλα Γ. Πασπαδῆ δι' αποπεράτωση προτομής 5.000,

ΔΩΡΕΑ ΑΠΟ ΤΗΝ κ. ΖΑΦΕΙΡΟΥΛΑ ΓΕΡΑΓΑ ΥΨΟΥΣ 300.000 ΔΡΑΧΜΩΝ

Η κ. Ζαφειρούλα Γεραγά από τις αρχές του αιώνα μας είχε συνδεθεί με το χωριό μας, αφού είχε γίνει σύζυγος του αείμνηστου Μικροχωρίτη Μήτσου Κ. Παπακωνσταντίνου. Συνεχίζει όμως και σήμερα, στα βαθιά γεράματά της να το αγαπάει. Με νοσταλγία αναπολεί τον παλιό εκείνο τον καιρό, που πρωτάκουσε τους ήχους του καμπαναριού, πρωταντίκρισε τις στέγες των παραδοσιακών σπιτιών. Τα ιστορικά μνημεία του χωριού, κ.ά.

Καρπός της αγάπης της η προσφορά της στην Αδελφότητα με την οποία έγινε μερική ανακαίνιση της Μεταμόρφωσης. Η Αδελφότητα ευχαριστεί θερμά την κ. Γεραγά για τη γενναιόδωρη προσφορά της και την προσκαλεί να επισκεφθεί άλλη μια φορά το χωριό μας για να θυμηθεί τα παλιά!

ΜΝΗΜΗ
ΚΩΣΤΑ Δ. ΠΡΙΟΒΟΛΟΥ (1920-1986)

(Απόσπασμα ομιλίας του Προέδρου της Αδελφότητας)

Εκ μέρους της Αδελφότητας νιώθω την υποχρέωση να πω δυο λόγια στη μνήμη του Κ.Π.

Συμπληρώνονται σήμερα τρία χρόνια από τότε που ο αείμνηστος Κ.Π. άφησε την τελευταία του πνοή εδώ στα χώματα του χωριού μας και μάλιστα κάτω από τον πλάτανο, τον οποίο ο ίδιος χαριτολογώντας συχνά αποκαλούσε ΛΗΞΙΑΡΧΟ του χωριού.

Παντοτινός νοσταλγός του χωριού μας αποφάσισε να εγκατασταθεί τον περισσότερο καιρό εδώ μόλις συνταξιοδοτήθηκε. Αλλά «άλλαι μεν βουλαί ανθρώπων άλλα δε Θεός κελεύει».

Νομίζω ότι είναι υποχρέωσή μας πέρα από προσωπικά αισθήματα, πέρα από συμπάθειες ή αντιπάθειες να μνημονεύουμε τις πράξεις εκείνες των συγχωριανών μας που βοηθούν και συμβάλλουν στην κοινή μας πορεία.

Δεν θα αναφερθώ βέβαια στην δράση του Κώστα εδώ στο χωριό την οποία ασφαλώς οι περισσότεροι γνωρίζετε (Πρόεδρος, Κοιν. Σύμβουλος κλπ).

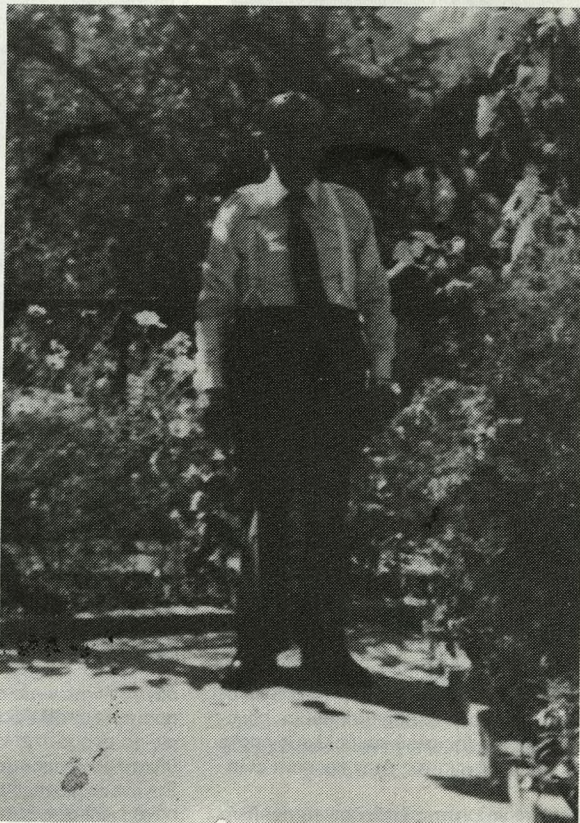
Υπήρξε ένας από τους πρωτεργάτες της ανοικοδόμησης του Νέου χωριού, που έδρασε στην Αμερική. Ιδιαίτερα πρωτοστάτησε στον έρανο της ανοικοδόμησης της Αγίας Κυριακής. Κινούσε και συγκινούσε κόσμο, με την κουβέντα του, το χαμόγελό του, τα πολλά γράμματα σε ξένους αλλά και χωριανούς μας της Αμερικής και πολλά σε εφημερίδες της Αμερικής.

Δραστηριοποιήθηκε επίσης πάρα πολύ και για τον Έρανο της Μεταμόρφωσης χάρις στον οποίο έγινε η ανακαίνιση της πριν από δέκα χρόνια σχεδόν. Έχουμε πολλά γράμματά του στα Αρχεία της Αδελφότητας, όπου διατυπώνει τις σκέψεις του και τον τρόπο που ενεργούσε πιο αποτελεσματικά.

Αξίζει να πω ακόμη ότι και η φετινή ανακαίνιση του τέμπλου ήταν μια ιεροπρεπής και θεοσέβαστη πράξη ταιριαχή στη μνήμη του που έγινε από τη χήρα του Μαριάνθη Πριοβόλου, που αυτό τον καιρό βρίσκεται κοντά μας εδώ στο χωριό.

Η μνήμη του ας είναι αιώνια.

Ο αείμνηστος
Κ. Πριοβόλος

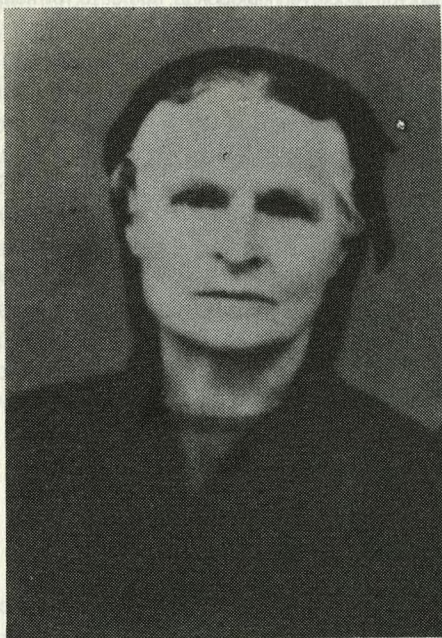
ΛΙΓΑ ΛΟΓΙΑ ΓΙΑ ΚΕΙΝΟΥΣ ΠΟΥ ΕΦΥΓΑΝ

Ἡ μνημόνευση προσφιλῶν προσώπων στὴ στήλη αὐτὴ γίνεται μόνο μὲ φροντίδα τῶν οἰκείων τῶν, οἱ ὅποιοι, ἂν τὸ επιθυμοῦν, θὰ πρέπει νὰ φροντίζουν νὰ μᾶς δίνουν ἑτοιμὸ τὸ κείμενο ἢ τὰ ἀπαραίτητα διογραφικὰ στοιχεῖα καὶ μιὰ φωτογραφία.

Ελένη Επαμ. Παπαδῆ

Ἡ Ελένη ἀπέθανε εἰς ἡλικίαν 92 ἐτῶν εἰς τὸ Γενικὸ Κρατικὸ Νοσοκομεῖο Αθηνῶν στὶς 26 Σεπτεμβρίου 1989 καὶ τὴν ἐπόμενη ἡμέρα μεταφέρθηκε καὶ κηδεύτηκε στὸ νέο Μικρὸ Χωριό.

Ἡ Ελένη Επαμ. Παπαδῆ, τὸ γένος Νικολάου Κομματά, ἦταν ἡ τρίτη ἀπὸ τὰ 6 ἀδελφία τῆς ἀπὸ τὰ ὁποῖα, ἀπέμεινε τῶρα ἡ μικρότερη Αθηνά, σύζυγος τοῦ θανόντος Ν. Χαμπερή, ποὺ ζεῖ σὲ προχωρημένη ἡλικία στὴν Ἀμερική. Ἐζησε πάντα στὸ Μικρὸ Χωριό, ὅπου παντρεύτηκε τὸν Επαμεινών-

δα Παπαδῆ, πρόεδρο τῆς Κοινότητος γιὰ πολλὰ χρόνια, ἀπέκτησαν δύο κόρες ποὺ καλοπαντρεύτηκαν καὶ ἔχουν τῶρα καὶ ἐγγόνια. Ἦταν μιὰ καλοκάγαθη γυναίκα, ἐξαίρετη νοικοκυρὰ καὶ πραγματικὴ χριστιανή. Ἀγαποῦσε ὅλους τοὺς χωριανούς καὶ ἀγαπιότανε ἀπὸ ὅλους. Βοηθοῦσε ποικιλότροπα τὸν πλησίον τῆς ἀλλὰ καὶ πολλοὺς ἀπὸ τὰ γύρω χωριά. Ἡ οἰκογένειά τῆς ἦταν καὶ σπῆτι φιλοξενίας.

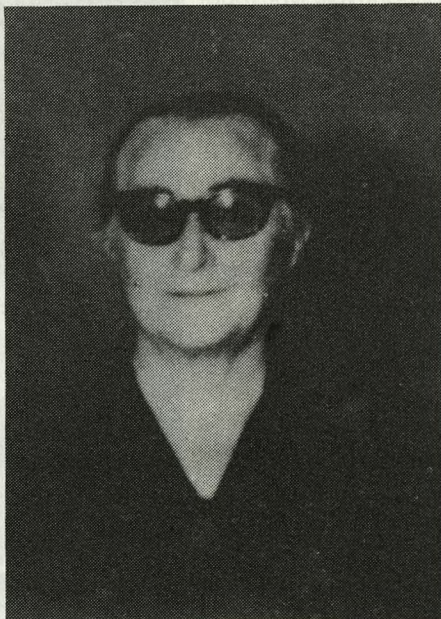
Τελευταία σαν νὰ μὴ τῆς ἐφθάναν τὰ προβλή-

ματα υγείας τοῦ ἡλικιωμένου εἶχε τὸ ἀτύχημα νὰ σκοντάψει στὴν αὐλὴ τῆς καὶ νὰ σπάσει δύο κοκαλάκια τῆς. Μεταφέρθηκε ἀμέσως ἀπὸ τὰ παιδιὰ τῆς στὸ Νοσοκομεῖο Καρπενησίου καὶ ἀπὸ αὐτό, λόγω ἐλλείψεως ἐιδικοῦ ἐγχειριστικοῦ μηχανήματος, στὸ Γενικὸ Κρατικὸ Νοσοκομεῖο Αθηνῶν ὅπου μετὰ ἀπὸ ἐγχείριση καὶ πάροδο τεσσάρων ἡμερῶν παρέδωσε τὸ πνεῦμα εἰς Κύριον τὸν Θεόν.

Αἰωνία τῆς ἡ μνήμη.

ΒΑΣΙΛΙΚΗ Χ. ΜΠΑΚΗ

Αθόρυβα ἐσβησε στὴν ἀρχοντικὴ τῆς γαλήνη ἡ Βασιλικὴ Χ. Μπάκη τὸ γένος Κομματά. Μια ἀκόμη παρουσία τοῦ παλιοῦ Μικροῦ Χωριοῦ ἐγίνε μνήμη, ἱστορία. Ἄφησε πίσω τῆς ἀγαπημένα παιδιὰ, ἐγγόνια, δισέγγονα. Μὰ πάνω ἀπ' ὅλα ἄφησε ἀγαθὴ μνήμη. Εμεῖς στὴν Ἀδελφότητα τὴ γνωρίζουμε

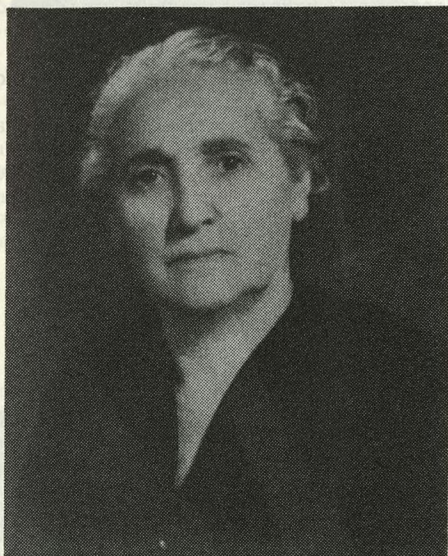

σαν τὸν «ἀνώνυμο δωρητὴ» ποὺ ἦταν πρόθυμη νὰ προστρέξει σὲ ἐνίσχυση τῆς μεταμόρφωσης χωρὶς τὸ ὄνομά τῆς νὰ φαίνεται. Εμεῖς ἔχουμε καθήκον νὰ τοῦ πούμε τῶρα γιὰτὶ ἦταν κάτι σπάνιο. Εὐγένεια ψυχῆς, ἀρχοντικὸ μεγαλεῖο ποὺ ὅσο πᾶνε ἐκλίνουν. Ἡ μνήμη τῆς θὰ μείνει παντοτινὴ.

Ελένη Κ. Δερματά

Γεννήθηκε στη Κων/πολη το 1900, γένος Σωτηρίου Ορφανίδου σύμφωνα με τα στοιχεία της ταυτότητάς της. Από πολύ μικρή έμεινε ορφανή μαζί με τον μικρότερο αδελφό της Δημήτριο, που από το 1924 εγκαταστάθηκε στη Θεσ/νίκη.

Το 1921 παντρεύτηκε τον μικροχωρίτη Κων/νον Δερματά, που από μικρό παιδί είχε μεταναστεύσει στην Κων/πολή και εργαζόταν. Αργότερα διατηρούσε παντοπωλείο μαζί με τον Νίκο, το μεγαλύτερο αδελφό του. Ο τρίτος, μικρότερος αδελφός τους, ο Γιώργος είχε μεταναστεύσει στην

Αμερική, όπου πέθανε, σχετικά νέος. Οι γονείς τους Γιάννης και Μαρία Δερματά, ήταν κι αυτοί από το Μικρό Χωριό.

Ο Κων/νος και η Ελένη απέκτησαν στην Κων/πολη δύο παιδιά, το Σωτήρη και την Μαρία.

Το 1934 έφυγαν εθελοντικά από την Πόλη και εγκαταστάθηκαν στη Θεσ/νίκη, όπου ήταν και ο αδελφός της.

Το 1941 η κόρη της Μαρία πέθανε πολύ νέα μόλις 18 χρονών. Ο σύζυγός της Κων/νος πέθανε 75 χρονών στη Θεσ/νίκη.

Ήταν γυναίκα με προσωπικότητα, δραστήρια, εργατική, νοικοκυρά και λάτρης του χωριού μας, που το επισκεπτόταν τα καλοκαίρια τα τελευταία χρόνια.

Πέθανε σε βαθιά γηρατιά στη Θεσ/νίκη την 11/5/89 κοντά στο παιδί της Σωτήρη, τη νύφη της Αναστασία, τις δύο εγγονές της και τα δύο δισέγγονά της.

ΚΑΤΙΝΑ Α. ΖΑΧΑΡΟΠΟΥΛΟΥ

Στα 50 της χρόνια, μετά από ολιγόμηνη πάλη με την επάρατο νόσο, παρέδωσε το πνεύμα της η Κατίνα (Αικατερίνη) κόρη του Ανδρέα Ζαχαρό-

πουλου (εγγονή της Ζαχαρογιώργαινας).

Ακολούθησε το δρόμο της μητέρας της που πέθανε το 1987 αλλά άφησε πίσω της το γέρο πατέρα της με έναν αιώνα σχεδόν στην πλάτη του. Η Κατίνα δεν έζησε στο χωριό γιατί γεννήθηκε και μεγάλωσε στην Αλεξάνδρεια της Αιγύπτου, όπου ο πατέρας της ήταν έμπορος. Ήρθε στην Αθήνα μετά τον κατατρεγμό των Ελλήνων της Αιγύπτου (1956).

Επισκεπτόταν όμως το Μικρό Χωριό και στο οικόπεδο που είχαν ονειρευόταν να χτίσει σπίτι και να κατοικήσει εκεί. Αλλά η μοίρα της της έγραψε άλλα. Σήμερα αναπαύεται στο νεκροταφείο Ζωγράφου (Αθήνα). Ας είναι ελαφρύ το χώμα που τη σκεπάζει.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΖΑΧΑΡΟΠΟΥΛΟΣ

Ο μπάμπα Ανδρέας άντεξε τον θάνατο της γυναίκας του με τον καύσωνα του 1987. Δεν άντεξε όμως τον τραγικό χαμό της κόρης του Κατερίνας, που στα 50 της χρόνια την είδε να λιώνει σαν κεράκι μπροστά στα μάτια του. Ανήμπορος μπροστά στο δράμα αυτό βούρκωναν τα μάτια του και έλεγε ότι δεν μπορεί να μην την κάνουν καλά οι γιατροί. Αυτό πίστευε ως την τελευταία στιγμή που την έχασε από μπροστά του.

Περασμένα τα 90, γερή κράση ο ίδιος δεν έβλεπε για ποιο λόγο ζούσε πλέον μόνος.

Το μυαλό άρχισε να σαλεύει και σε λίγο κατέβαλε και το σώμα. Στα παραμληγτά και τους εφιάλτες που έβλεπε το χωριό, όπως το είχε αφήσει το 1920!

Τώρα αναπαύεται μαζί με αυτούς που αγάπησε και πόνεσε στη ζωή στο νεκροταφείο Ζωγράφου, (12/2/90). Αιωνία του η μνήμη.

Γιάννης Παπαστάθης

Στις 27 Μαΐου 1989 έφυγε για τον άλλο κόσμο ο Γιάννης Παπαστάθης, που γεννήθηκε στα Δο-

Ο αείμνηστος Παπαθανάσης υποδεχόμενος τον αδερφό του Ιωάννη στο Χάνι μαζί με άλλους χωριανούς λίγα χρόνια πριν.

λιανά και ήταν αδελφός του εξαίρετου και αξεχα-

στου παπά του χωριού μας Θανάση Παπαστάθη. Ερχόταν πολλές φορές στο Μικρό Χωριό και μάλιστα τα καλοκαίρια. Έτσι και παντρεύτηκε την νοικοκυροπούλα Βασιλῶ Χαϊβανή με την οποία απέκτησαν δυο παιδιά.

Από πολλά χρόνια εγκαταστάθηκε οικογενειακώς στην Αθήνα και μάλιστα στην περιοχή Παγκρατίου όπου άνοιξε αρχικώς μεγαλομακάλικο

Ο αείμνηστος Ι. Παπαστάθης με τη μητέρα του.

και έπειτα σούπερ μάρκετ.

Ήταν προ παντός ένας σωστός χριστιανός, τέλειος άνθρωπος και ψάλτης στην Εκκλησία του Αγίου Σπυριδώνα Παγκρατίου. Πρωτοστατούσε για κάθε καλό έργο. Βοηθούσε καθένα που είχε ανάγκη. Έτρεχε να προσφέρει ό,τι μπορούσε. Ήταν εργατικός, τίμιος, αξιοπρεπής, δραστήριος, ικανός, συνεπής, καλόκαρδος, είχε κερδίσει την εκτίμηση όλων όσων τον γνώρισαν ή συνεργάστηκαν μαζί του.

Πολλά είναι τα έργα του και οι δωρεές στο χωριό του. Τελευταία μάλιστα διέθεσε 100.000 δρχ. για ένα στέγαστρο στη Βαθεία Λαγκάδα της Καλλιμακούς.

Αλλά ήρθε μάλλον πρόωρα το τέλος του, που είναι αναπόφευκτο κάποτε για κάθε άνθρωπο.

Αιωνία του η μνήμη.

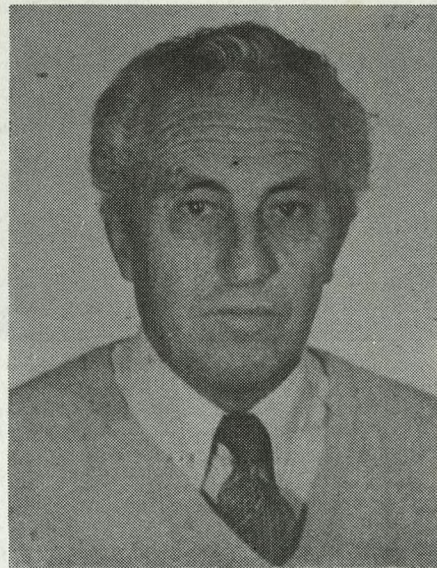
ΚΩΣΤΑΣ Α. ΜΠΑΚΑΤΣΙΑΣ

Το καλοκαίρι του 1989 πέθανε στη γενέτειρά του την Καρύτσα όπου και κηδεύτηκε (26 Αυγούστου) από εγκεφαλικό επεισόδιο, ο Κώστας Ανδρέου Μπακατσιάς, σε ηλικία 62 ετών. Γνωστός στους Μικροχωρίτες από το γάμο του με τη Μακροχωρίτισσα Μαρία το γένος Ι. Μίχου με την οποία έκανε οικογένεια και έμεναν στην Κάτω Κηφισιά Αττικής.

Υπηρέτησε στην Αστυνομία Πειραιώς για αρκετά χρόνια αλλά η αφοσίωσή του στο καθήκον στάθηκε η αφορμή να τραυματιστεί και να φύγει πρόωρα και αργότερα να ασχοληθεί στον ιδιωτικό τομέα (Διυλιστήρια) απ' όπου έφυγε πριν 3 χρόνια.

Υπήρξε από τα ιδρυτικά μέλη και Πρόεδρος του Συλλόγου Καρυτσειωτών. Χάρη στην πρωτοβουλία του και τις προσπάθειές του μαθαίνουμε ανοίχτηκε ο αυτοκινητόδρομος για το χωριό του.

Αγαπούσε το χωριό του και τους συγχωριανούς του για τους οποίους πάντοτε φρόντιζε. Δείγμα

της αγάπης του ήταν και το βιβλίο του για την ιστορία της Καρύτσας.

Στην αγαπημένη του Καρύτσα ήταν μοιραίο να αφήσει και την τελευταία του πνοή και να αναπαυθεί για πάντα. Ας είναι ελαφρό το χώμα που τον σκεπάζει.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΓΕΩΡΓΟΠΟΥΛΟΣ (1900 - 1990)

Δεν άργησε να ακολουθήσει στην τελευταία της κατοικία την σύντροφό της ζωής του, που πέθανε πριν λίγα χρόνια αλλά και του αδελφού του Κώστα που πέθανε κι αυτός λίγο καιρό πριν.

Από χρόνια είχε εγκαταλείψει το περίπτερο στην πλατεία του χωριού, που ήταν μια συντροφιά. Παλιότερα δούλευε τον ιστορικό νερόμυλο «Του

Γιώτα», που ήταν ψηλά στο Κεφαλύβρυσο Μικρού Χωριού.

Ήταν πρoός χαρακτήρας και μετά τον θάνατο της γυναίκας του, σπάνια τον έβλεπες να κυκλο-

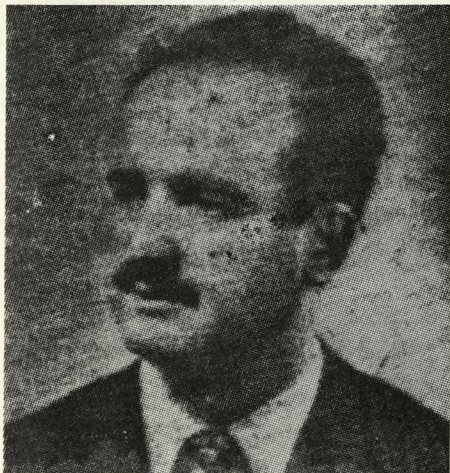
φορεί.

Αποσύρθηκε στην ησυχία του σπιτιού του, όπου και τον βρήκε ο θάνατος ένα πρωινό του Φλεβάρη, σε ηλικία 90 ετών.

Αιώνια του η μνήμη.

Χρήστος Κανακάρης

Πρόωρα χάθηκε τον περασμένο Αύγουστο ο εκλεκτός φίλος μας και φίλος του Μικρού Χωριού

ΧΡΗΣΤΟΣ ΚΑΝΑΚΑΡΗΣ (μας είχε δωρήσει τα ντουλάπια της Πνευματικής Γωνιάς). Γεννήθηκε

στη Λυκοπουργία Κορινθίας το 1923 και κατοικούσε στην Αθήνα. Ακολούθησε το επάγγελμα του εμποροράπη και σταδιοδρόμησε πετυχημένα στο επάγγελμα αυτό. Ας είναι ελαφρό το χώμα που τον σκεπάζει. Αιώνια η μνήμη του.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΛΥΡΑΣ

Ο γνωστός άλλοτε ως «σαμαράς» της περιοχής, Χρήστος Λύρας, από το Γαύρο, έαβησε στα 90 του χρόνια κοντά στους δικούς του, στο Γαύρο πριν καλά καλά μπει ο νέος χρόνος. Από χρόνια τώρα, η δουλειά του «σαμαρά» είχε κόψει. Όπως

μας είχε εξομολογηθεί παλαιότερα κι ο ίδιος ασχολιόταν περισσότερο με αγροτικές εργασίες. Έδειχνε ενδιαφέρον για τα γενεαλογικά πολλών παλιών οικογενειών των γύρω χωριών. Χαρακτηριστικά έλεγε ότι Λυραίοι, Φλωραίοι, Κουτσουκαίοι, Μπουραίοι, Καναραίοι, Γαβριλαίοι ήταν αδέρφια που πήραν παρατσούκλια αργότερα. γενάρχης τους ο Παπαφράγκος από το Σέλλο. Πολλά τέτοια θυμόταν και διηγιόταν ο μπαρμπα-Χρήστος και έκανε ευχάριστη την κουβέντα γύρω του.

Αιώνια του η μνήμη.

Μάρκος Μπότσαρης

Ψηλά εκεί στην Ήπειρο και τα Σουλιωτοχώρια
γεννήθηκε ένας γίγαντας με λεβεντιά πανώρια.
Μάρκο τον λένε Μπότσαρη, γενναίο παλικάρι
ατρόμητος μέσ' τη φωτιά πραγματικό λιοντάρι.

Μια φάρα Μποτσαρέικη που 'ταν Τουρκών το σκιάχτρο
γέννησε το λεβέντη μας το Μάρκο που 'ταν κάστρο.
Οι αρετές του οι πολλές τον έκαναν να λάμπει
τον χαιρετούν βουνοκορφές τον καμαρώνουν κάμποι

Τραγούδια ψάλλουν τα πουλιά τα έλατα σφυρίζουν
το Μάρκο τον θάνατο πρωί καλημερίζουν.
Στο Πέτα επολέμησε και νίκησε τους Τούρκους
και σύντριψε, κουρέλιασε πασάδες και τους γιούς τους.

Στο Μεσολόγι πέρασε και στην πολιορκία
πολέμησε ηρωικά και γραφ' η ιστορία.
Και σαν οι Τούρκοι μπήκανε μέσ' την Ευρυτανία
με το σπαθί ολόγυμνο χτυπάει την τυραννία.

Τώρα τα κατορθώματα του Μάρκου γίναν τόσα
που τα ουματ' η αρβανιτιά και βγάζει τετρακόσια.
Φόβος και τρόμος έγινε ο Μπότσαρης ο Μάρκος
τον βλέπουνε σαν γίγαντα παραμυθιού ο δράκος.

Κι ήταν στ' αλήθεια γίγαντας και γρανιτένιος βράχος
ο Μάρκος ο περήφανος κι έλληνας τουρκομάχος.
Κι ήταν αλήθεια φοβερός κι ήταν αλήθεια δράκος
ορμούσε μέσα στην τουρκιά αγριεμένος κάπρος.

Κι όταν οι άλλοι μάχονταν για αρχιστρατηγία
ο Μάρκος αηδίαζε τον έπιανε ναυτία.
Το μόνο που πεθύμαγε ήτανε η Ελλάδα
να την ιδέα ελεύθερη με αναμμένη δάδα.

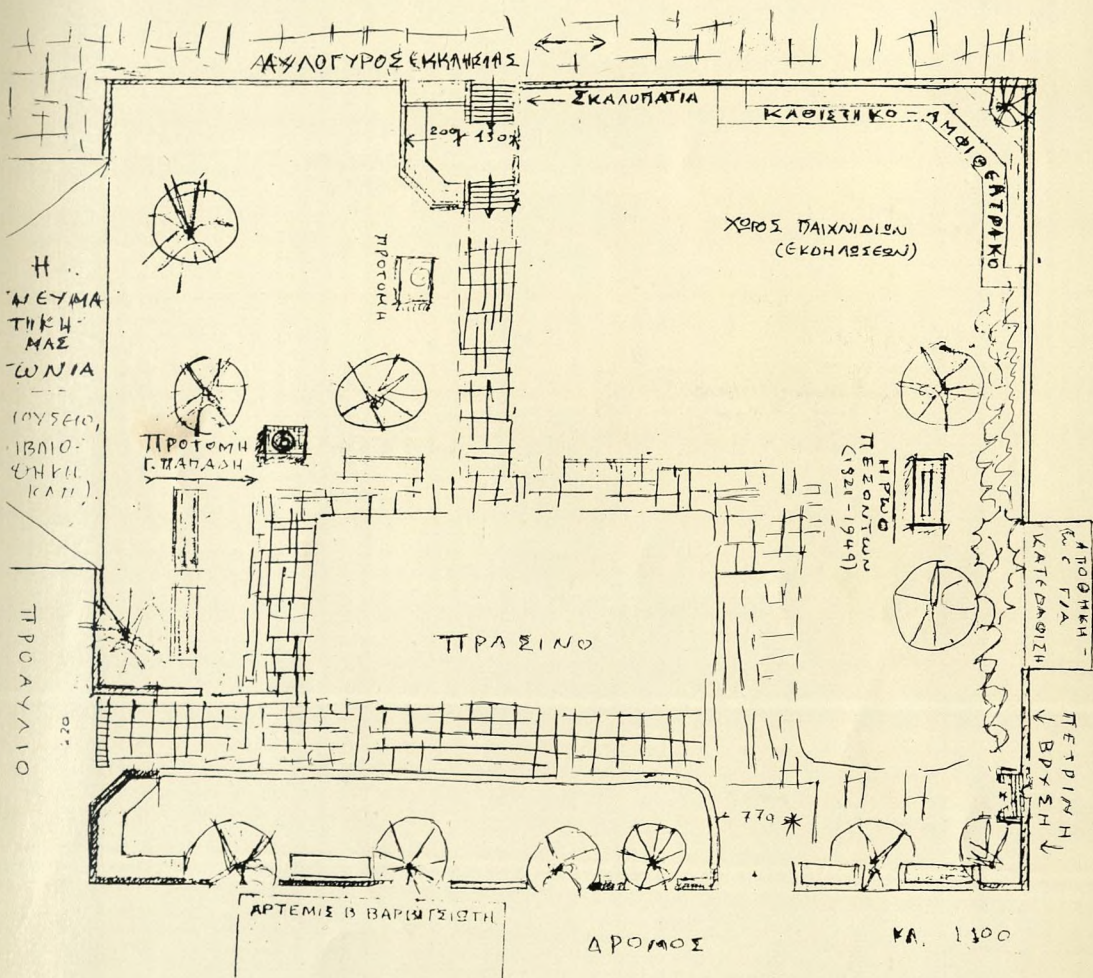
Σχίζει τα παλιοχάρτια τους κατάμουτρα πετάει
και σαν λιοντάρι άγριο μέσ' τον εχθρό χυμεί.
Παίρνει τα παλικάρια του πραγματικά λιοντάρια
στοους ώμους λιανοτούφεκα στα χέρια τα χαντζάρια.

Κι ορμάει στο Κεφαλόβρυσο και ψάχνει μέσ' τη νύχτα.
Τζελαλεδίν το Μπέη για να βρει να πνίξει με τα νύχια.
Ξύπνησαν πανικόβλητοι και όπου φύγει φύγει
κι οι Έλληνες προσπάθαιαν κανείς μην τους ξεφύγει.

Τέτοια ήταν η σύγχυση μα και η σαστιμάρα
που τη θυμούνται σήμερα, αυτή τους την τρομάρα.
Άφησαν όπλα και τροφές και γίδια και μουλάρια.
Παν από χίλια άλογα και πρόβατα κοπάδια.

Όλα πηγαίνουν μια χαρά στου πόλεμου τη ζάλη
μια σφαίρα όμως εύρηκε το Μάρκο στο κεφάλι.
Έτσι σκοτώθηκ' ο αϊτός κοντά στο Καρπενήσι
και ο λαός το έταξε τρεις μήνες να πενθήσει.

Να μη λαλήσ' η πέρδικα να μην το πει τ' αηδόνι
να μην πετάξει ο αϊτός μηδέ το χελιδόνι.
Μη βγουν τα λάφια στη βοσκή μηδέ και τα ζαρκάδια.
Παράδειγμα για μίμηση να 'ναι στα παλικάρια.

multifilter

ο πιο αποτελεσματικός
συνδυασμός
διαφορετικών
φίλτρων στο

Παλλας
INTERNATIONAL

- τέλειο
φιλτράρισμα
- καθαρώτερο
κάπνισμα

Αποκλειστικότης του Έλβετικού οίκου
BAUMGARTNER

"ΔΑΚΤΥΛΟ"